İŞKUR

BİLECİK

İŞGÜCÜ PİYASASI ANALİZİ

2016

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

2016

YAZARLAR

YALÇIN TAŞÇI	**İş ve Meslek Danışmanı**
UĞUR CANAVAR	**Şef Vekili**

SUNUŞ

Muhasır Medeniyetler Seviyesine ulaşmış devletlerin günümüzde bulundukları nokta tesadüfi değildir. Birçok alanda kalite odaklı ve bilimsel yaklaşımlarla öncü olmanın çabasındaki sistemlerin azimli çalışmalarının sonucudur Muhasır Medeniyetler Seviyesine çıkmak. Hiç şüphe yok ki ekonomik kalkınma, atılımın ve ilerlemenin lokomotifidir. İşgücü piyasasını takip eden, ihtiyaçlarını belirleyen, bu ihtiyaçlara göre belirlenen politikalarla ve çözümcü yaklaşımlarla insiyatif alan yönetim anlayışıyla ancak Dünyada lider ülke olunabilir. Bu bakımdan ülkemizde de istihdamın arttırılabilmesi için ciddi atılımlar yapılmıştır. Salt ulusal düzeyde yapılacak hamlelerle iktisadi sorunların ortadan kalkması ve yükselişe geçilmesi düşünülemez. Bu amaçla yerel düzeyde oluşturulan istihdam politikası uygulamalarının etkin olması bir zorunluluktur.

İlimizde yerel düzeyde uygulanacak aktif işgücü piyasası politikalarını etkin ve ihtiyaca uygun olmasını sağlamak amacıyla Bilecik Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü olarak 2007 yılından bu yana işverenlerimizin görüşlerine başvurmaktadır. İşverenlerimizin işgücü talepleri doğrultusunda kamu istihdam hizmetlerinin yürütülmesi amaçlanmaktadır. İşgücü piyasasının nitelikli işgücüne daha hızlı ulaşabilmesi amacıyla İŞKUR kendi bünyesinde olan işsizleri işgücü uyum programlarına tabi tutarak yetiştirmektedir. Yani işverenin nitelikli işgücü talebi karşılanırken aynı zamanda işsizlerimize meslek kazandırılmakta ve onlara yeni iş kapıları açılmaktadır.

İŞKUR ulusal istihdam politikasına katkı sunmak ve işgücü piyasasında daha etkin olabilmek için il düzeyinde mesleki eğitim programlarını ihtiyaca uygun yönlendirmek amacıyla kapsamlı bir İşgücü Piyasası Araştırması gerçekleştirmiştir. İl düzeyinde işgücü arzı ve talebi verilerini içeren bu çalışmanın raporu bu konuda genel bir rehber olmuştur.

Söz konusu çalışmanın yürütülmesinde ve raporlaştırılmasında gösterdikleri özenli çalışma nedeniyle İŞKUR İl Müdürlüğü personeline, araştırma sürecinde işyeri bilgi formlarına titiz bir şekilde yanıt veren tüm işverenlerimize ve emeği geçen herkese teşekkür ediyor, Bilecik İşgücü Piyasası Araştırması'nın ilimiz ve tüm ilgililer için amaca uygun sonuçlar vermesini diliyorum.

Süleyman ELBAN
BİLECİK VALİSİ

ÖNSÖZ

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR), ulusal istihdam politikasının oluşturulması, istihdamın korunması ve geliştirilmesi ile işsizliğin önlenmesi faaliyetlerinde rol alan işgücü piyasasının en önemli aktörlerinden biridir. Kurumumuz hem aktif hem de pasif istihdam politikaları doğrultusunda işgücü ve işverene yönelik birçok kamusal hizmet sunmaktadır. İşsizlik sigortası işlemlerini yürüten, işgücü piyasası verilerini yerel ve ulusal bazda derleyen, analiz eden, yorumlayan, işgücünün istihdam edilebilirliğini artırmaya yönelik işgücü yetiştirme, mesleki eğitim ve işgücü uyum programları geliştirerek uygulanması konusunda önemli görevler icra eden, üstlendiği yasal, yönetsel ve sosyal sorumluluğun bilinciyle faaliyetlerini özveri ile sürdüren İŞKUR, işgücü piyasası analizleri aracılığıyla Kuruma erişemeyen birçok işverenle yüz yüze görüşerek işgücü taleplerini derlemektedir. İşgücü piyasası analizlerinin etkin bir şekilde yapılabilmesi sadece İŞKUR için değil sosyal politikayla ilgilenen tüm kişi ve kurumlar için sağlıklı öngörü ve planlama yapılması açısından önemli ve gereklidir.

Bu noktadan hareketle 2016 yılı 8 Nisan – 6 Mayıs tarihleri arsında, Bilecik genelinde 20 ve daha fazla kişi istihdam eden, Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) ve Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) işbirliği ile belirlenen, ilimizde 21 bin 818 işçi çalıştıran, 222 işyeri kurum personelimiz tarafından işveren veya işveren temsilcisi ile görüşme gerçekleştirmiştir.

Türkiye Geneli ve il düzeyinde çalışan sayısı, açık iş, temininde güçlük çekilen meslekler ile geçmiş ve gelecek dönem istihdam eğilimlerine dair bilgiler derlenmiş, işverenin eleman ihtiyacı anında karşılanmaya çalışılmıştır. Ayrıca mesleki eğitim kursları ve işbaşı eğitim programlarının da piyasa ihtiyaçları doğrultusunda açılmasının sağlanması için veriler derlenmiştir.

Bu vesileyle Bilecik İşgücü Piyasası Araştırması çalışmasının tüm kullanıcılara faydalı ve hayırlı olmasını diler, bu çalışmanın ortaya çıkmasında zamanını ayırarak bilgi formumuzu dolduran tüm işverenlerimize emeği geçen Kurum çalışanlarımıza teşekkür ederim.

Ayhan TOZAN
BİLECİK ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU
İL MÜDÜRÜ

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ ii
ÖNSÖZ iii
İÇİNDEKİLER iv
TABLOLAR LİSTESİ iv
ŞEKİLLER LİSTESİ v
KISALTMALAR vi
YÖNETİCİ ÖZETİ vii
GİRİŞ 1
İŞKUR GÖSTERGELERİ 4
Kayıtlı İşsiz 4
Açık İşler 6
İşe Yerleştirmeler 8
Mesleki Eğitim Faaliyetleri 9
İşsizlik Ödeneği 11
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI 13
İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM 15
İşyeri Verileri 15
Mevcut İstihdam 25
AÇIK İŞLER 29
TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER 49
GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ 57
SONUÇ 64
KAYNAKÇA 66
EKLER 67
EK 1: 2016 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU 67
EK 2: ÖRNEKLEME YAPILAN İLLER LİSTESİ VE ÖRNEK SAYILARI 75
EK 3- TANIM VE KAVRAMLAR SÖZLÜĞÜ 77

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 10: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı 26
Tablo 11: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları 28
Tablo 12: İşyeri Yaşına ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı 28
Tablo 13: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler 29
Tablo 14: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı 30
Tablo 15: Sektörlere Göre Açık İş Oranı ve Açık İşi Olan İşyeri Oranı 31
Tablo 16: Açık İşlerde Sektörlere Göre Talep Edilen Eğitim Düzeyi 35
Tablo 17: Açık İş Arama Süresinin Cinsiyete Göre Dağılımı 36
Tablo 18: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeyleri ve Arama Kanalları İlişkisi 38
Tablo 19: Arama Kanallarından İstenen Becerilerin Öncelik Sıralaması 40
Tablo 20: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı 41
Tablo 21: Meslek Gruplarına göre Açık İş Oranları 42
Tablo 22: Açık İşlerin Meslek Gruplarına ve Cinsiyet Göre Dağılımı 43
Tablo 23: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerde Talep Edilen Beceri Düzeyi 45
Tablo 24: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları 46
Tablo 25: Açık İş Olan Mesleklerden İstenen Becerilerde Öncelik Sıralaması 47
Tablo 26: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler 48
Tablo 27: Cinsiyete Göre Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması 49
Tablo 28: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı 51
Tablo 29: En Fazla Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler ..... **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**2
Tablo 30: Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri..... **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**5
Tablo 31: Mesleklere Göre Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri ... **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**6
Tablo 32: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri ..... **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**8
Tablo 33: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi ..... **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**9
Tablo 34: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi 60
Tablo 35: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler ..... **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**1

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri (2008-2013) 3
Şekil 2: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2010-2015) 4
Şekil 3: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2010-2015) 6
Şekil 4: Yıllar İtibari ile Cinsiyete Göre İşe Yerleştirme Sayısı (2010-2015) 8
Şekil 5: İşyerlerinin Yaşa Göre Dağılımı 16
Şekil 6: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Sektörel Dağılımı 17
Şekil 7: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinde Kadın İstihdamı 18
Şekil 8: Vardiyalı Çalışma Yapan İşyerlerinin Sektörlere Göre Dağılımı 19
Şekil 9: Vardiyalı Çalışma Yapan İşyerlerinde Kadın İstihdamı 20
Şekil 10: İhracat Yapan İşyerlerinin Sektörlere Göre Dağılımı 21
Şekil 11: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlanma Durumuna Göre Arama Kanallarının Dağılımı 22
Şekil 12: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları 23
Şekil 13: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlanan İşyerlerinin Durumu 25
Şekil 14: Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayıları 27
Şekil 15: Açık İşi Olan İşyeri Oranı 30
Şekil 16: TGÇM Durumuna Göre Açık İş Oranları 32
Şekil 17: İhracat, Part Time Çalışma, Vardiyalı Çalışma Yapma Durumuna Göre Açık İş Oranları 32
Şekil 18: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi 33
Şekil 19: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı 34
Şekil 20: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı 34
Şekil 21: Açık İşlerin Arama Süresine Göre Dağılımı 36
Şekil 22: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı 37
Şekil 23: Hizmetlerden Yararlanma Durumuna Göre Arama Kanallarının Dağılımı 39
Şekil 24: Eleman Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı 50
Şekil 25: Sektörlere Göre Eleman Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı 50
Şekil 26: Meslek Gruplarına Göre Eleman Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Dağılımı 52
Şekil 27: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı 53
Şekil 28: İşyeri Durumuna Göre TGÇM Nedenleri 54
Şekil 29: En Fazla Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler 62
Şekil 30: İşverenlerin Bir Yıl Sonraki İstihdam Değişim Beklentilerine Göre Beş Yıl Sonraki Beklentileri 63

KISALTMALAR

EUROSTAT	Avrupa Birliği İstatistik Ofisi
İEP	İşbaşı Eğitim Programı
İKO	İşgücüne Katılma Oranı
İO	İşsizlik Oranı
İPA	İşgücü Piyasası Araştırmaları
İŞKUR	Türkiye İş Kurumu
NACE	Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması
NİDO	Net İstihdam Değişim Oranı
RİP	Resmi İstatistik Programı
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu
TYP	Toplum Yararına Program

YÖNETİCİ ÖZETİ

İşgücü piyasasını analiz etmek amacıyla hem arz hem de talep verilerini içeren bu raporda arz tarafının verilerini yayınlayan TÜİK' in rakamları ile İŞKUR'un idari kayıtlarında tuttuğu verilerinden hareket ederek işgücü piyasasının arz boyutu incelenmiştir. İşgücünün arz boyutunun ele alınmasında bir takım temel işgücü verileri bulunmaktadır. Ekonomik olarak aktif olan nüfusun, çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eden İşgücüne Katılma Oranı; çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranını ifade eden İstihdam Oranı ve toplam işsiz sayısının işgücüne oranını ifade eden İşsizlik Oranı işgücü arzına ilişkin temel eğilimleri barındırmaktadır. İl düzeyinde yayımlanan en son veri olan 2013 yılı verilerine göre Bilecik ilinde İşgücüne Katılım Oranı yüzde 51,6; İstihdam Oranı yüzde 48,2 ve İşsizlik Oranı yüzde 6,5 olarak gerçekleşmiştir. Bu oranlarla birlikte Bilecik ili; işgücüne katılma oranı ve istihdam oranı ve işsizlik oranı bakımından Türkiye ortalamasına göre daha iyi durumdadır. 2013 yılında Türkiye'de işsizlik oranı yüzde 9 olarak gerçekleşmiştir. TÜİK 2013 yılı itibari ile yerel işgücü verilerini yayımlamadığından 2014 ve 2015 yılı verileri Tr41 bölgesi olarak ele alınacaktır. Buna göre, 2014 yılı verileri İşsizlik oranı yüzde 6,2 iken 2015 de yüzde 7,8 e ulaşmıştır. 2015 yılında istihdama katılım oranı yüzde 50,3 istihdam oranı ise yüzde 46,4 olarak gerçekleşmiştir.

İşgücünün arz boyutuna ilişkin diğer veriler İŞKUR idari kayıtlarından üretilmektedir. Bu veriler Kurumun sunmuş olduğu hizmetler ile yürütmüş olduğu faaliyetlere ilişkindir. Bilecik ilinde 2015 yılında İŞKUR verilerine göre kayıtlı işsiz sayısı 5 bin 864'tür. Bu sayının yüzde 52,4'ü kadınlardan, yüzde 47,6'sı da erkeklerden oluşmaktadır. En fazla kayıtlı işsiz Beden İşçisi (Genel) mesleğinde bulunmaktadır. 2015 yılında Bilecik ilinde 6 bin 872 kişilik bir açık iş alınmış olup, en fazla açık iş Beden İşçisi (Genel) mesleğinde bulunmaktadır. İşe yerleştirme rakamı ise 2015 yılında 2 bin 541 kişi olarak gerçekleşmiştir. 2015 yılında İŞKUR tarafından işe yerleştirilenlerin yüzde 30,1'ini kadınlar, yüzde 69,9'unu ise erkekler oluşturmaktadır. En fazla işe yerleştirme yapılan meslek ise Beden İşçisi (Genel) olmuştur. Bilecik İl Müdürlüğünce düzenlenen eğitim programları kapsamında ilk sırada İşbaşı Eğitim Programları gelmektedir. Toplam açılan programların yüzde 90,2'si bu programlardan oluşmaktadır. İşsizlik ödeneğini hak edenlerin kayıtlı olduğu ilk üç meslek ise Beden İşçisi (Genel), Diğer İmalat ve İlgili İşçiler (Makine İle) ve Temizlik Görevlisi meslekleri olmuştur.

İşgücü piyasasının talep boyutuna ilişkin verileri ise Bilecik İli İşgücü Piyasası Araştırması sonuçlarına göre değerlendirilmiştir. Çalışma kapsamında veri derlenen 201 işyerinden cevap alınmıştır. Bu işyerleri 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri olup il genelinde 13 farklı sektörden işyeriyle görüşme yapılmıştır. Bilecik ilinde 20+ istihdamlı işyerleri için toplam çalışan sayısı 21 bin 818

olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 16 bin 458 çalışan erkeklerden, 5 bin 361 çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır. Erkeklerin yüzde 76,2'si, kadınların ise yüzde 74,9'u İmalat sektöründe istihdam edilmektedir. Ankete katılan işyerlerinin İl geneline bakıldığında her işyerinde ortalama olarak 108,5 kişi istihdam edilmektedir. Ortalama çalışan sayısı en fazla İmalat sektöründe olup, bu sektördeki işyerlerinde ortalama 192,5'dir. Bilecik ilinde en fazla çalışanı olan meslek grupları; Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılardır.

Bilecik ilinde anket yapılan iş yerlerinde açık iş oranı yüzde 1 olarak tespit edilmiştir. Türkiye genelinde ise açık iş oranı yüzde 1,5 olup, Bilecik ili açık iş oranı bakımından 0,5 puanlık bir farkla Türkiye ortalamasının altındadır. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 1,5 ile İnşaat sektörüdür. Bilecik ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla açık işin Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup, bu gruptaki açık iş sayısının toplam açık iş sayısı içindeki oranı yüzde 47,4'tür. Ayrıca, açık iş oranının en yüksek olduğu meslek grubu yüzde 1,8 ile Hizmet Ve Satış Elemanları meslek grubudur. Bilecik ilinde en fazla açık iş olan meslekler; Beden İşçisi (Genel), Seramik İmal İşçisi, Porselen Ve Seramik Eşyası İmal İşçisi, Cam Mamul İmalatçısı, Mekanik Bakım Onarımcısı, Temizlik Görevlisi, Forklift Operatörü, Kalite Kontrolcü, Elektrikçi (Genel), Seramik Fırın İşçisi (Karo) olarak tespit edilmiştir. İl genelinde açık işlerin yüzde 44'ü için Lise ve Altı eğitim düzeyi talep edilmektedir.

Bilecik ilinde temininde güçlük çekilen meslekleri sektörlere göre incelendiğinde en fazla İmalat ve Eğitim sektörlerinde eleman temininde güçlük çekildiği görülmektedir. Eğitim sektöründeki işyerlerinin tamamı, imalat sektöründeki işyerlerinin ise yüzde 42,6'sı eleman temininde güçlük çekmektedir. Bilecik ilinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekilen kişilere bakıldığında en çok Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda yer aldıkları görülmektedir. Temininde güçlük çekilen kişilerin yüzde 41,7'si söz konusu meslek grubunda yer almaktadır. Bilecik ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada Kaynakçı (Oksijen ve Elektrik) mesleğinin yer aldığı görülmektedir. Bu mesleği sırasıyla Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik), Seramik İmal İşçisi, Tarım İşçisi (Tarla Ürünleri) meslekleri takip etmektedir. Bilecik ilinde teminde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada Bu meslekte işe başvuru yapılmaması yer almaktadır.

Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 17,7' si istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Bilecik ilinde işverenlerin yüzde 9,3 'ü istihdamın artacağını öngörmüştür. İstihdamın azalacağını düşünen işveren oranı, Ülke genelinde yüzde 3,9 iken Bilecik ilinde yüzde 3,1 olarak öngörülmüştür.

GİRİŞ

Bilecik İşgücü Piyasası Araştırması sonucu derlenen veriler ile il işgücü piyasasının sorunlarına ışık tutulabilecektir. Alınacak kararların ve uygulamaya konulacak faaliyet ve projelerin etkinliği için bu araştırma sonucunda elde edilen verilerin kıymeti bir hayli büyüktür. Bilecik İşgücü Piyasası Araştırması Sonuç Raporu da bu önemli bilgileri içeren ve il düzeyinde politika yapıcılarına ve karar alıcılara kaynak sağlamada büyük katkılar sağlayacak olan önemli bir çalışmadır. Zira etkin bir işgücü piyasası için işgücü piyasasının aktörlerini oluşturan işgücü ve işverenlerin piyasaya sundukları emeği ve piyasadan beklediklerini iyi analiz ederek niteliklerini ortaya koymak ilk adımı oluşturmaktadır. Daha sonra ise bu analizler neticesinde arz talep dengesini iyi kurmak ve işgücü politikalarını bu dengeyi sağlayacak şekilde bir zemine oturtturmak, istihdam ve işsizlik sorunlarıyla mücadele eden her bir kurum/kuruluşun gayesini oluşturmaktadır.

Bu bağlamda İşgücü Piyasası Araştırmaları sadece İŞKUR düzeyindeki politikalara değil, Türkiye'de işgücü piyasası konusuyla ilgilenen her kuruma önemli katkılar sağlamaktadır. İŞKUR, işgücü piyasasında aktif ve pasif istihdam politikalarında söz sahibi bir Kamu İstihdam Kurumu olarak İşgücü Piyasası Bilgi Formları aracılığıyla ve işverenlerle yüz yüze görüşme yöntemiyle İşgücü Piyasası Araştırmalarını gerçekleştirmektedir. Bu araştırma sonucunda Türkiye'de işgücü piyasasının talep boyutuna ilişkin en kapsamlı veri üreten kurum olarak İŞKUR'u görmekteyiz.

İşgücü piyasası talep verilerinin elde edilmesine yönelik çalışmalar Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri tarafından 2007 yılından beri periyodik olarak sürdürülmektedir. Her sene periyodik olarak yapılan bu araştırmalar kapsamında 2016 yılı için Bilecik ilinde 8 Nisan – 6 Mayıs 2016 tarihleri arasında saha çalışması gerçekleştirilmiştir. Akabinde işgücü piyasasının arz ve talep boyutunu ele alan İşgücü Piyasası Araştırma Raporu hazırlanmıştır.

Bu rapor iki bölüm olarak ele alınmıştır.

Birinci bölümde, ilin işgücü piyasasını etkileyen temel unsurlardan işgücü göstergelerinin yanında İŞKUR verileri ile birlikte il işgücü piyasasının genel görünümü analiz edilmiştir.

İkinci bölümde, İşgücü Araştırması sonuçları analiz edilerek Bilecik ilinin işgücü piyasasının talep yapısı ortaya konulmaktadır. İşgücü Piyasası Araştırmasının amacı işverenlerin mevcut istihdam ve açık işlerini tespit etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişimleri izlemektir.

BİRİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ

İşgücü arzı ve talebinin karşılaşarak işgücünün fiyatı olan ücret düzeyinin ve çalışma koşullarının belirlendiği piyasalara işgücü piyasası denmektedir. İşgücünü arz edenler ile işgücünü talep edenlerin buluştuğu ortam olan işgücü piyasaların etkin işleyişi için arz ve talep yönünün nitelik ve nicelik anlamında analizlerinin yapılmasını gerekli kılmaktadır. Ancak işgücü piyasası çok fazla değişkeni bulunan bir ortam olduğundan analizleri de zorlaşmaktadır. Gerek demografik yapı gerekse sosyal ve ekonomik şartlar işgücü piyasasını etkilemektedir.

İşgücü piyasasında aktif bir şekilde bulunan işgücü kavramı, istihdam edilenler ve işsizlerden; işgücü talebi ise işgücünü istihdam etmek isteyen işverenlerden oluşmaktadır. Bu bölümde işgücünün arz tarafına ilişkin verilere yer verilecek olup işgücünün arz tarafını etkileyen tüm değişkenlerin bilgisine il bazında ulaşılamamaktadır. Türkiye İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflandırması (İBBS) çerçevesinde 26 bölgeden oluşmaktadır. İBBS sınıflandırmasında Bursa, Eskişehir, Bilecik TR41 olarak bölgesindedir. İşgücü arzına ilişkin verileri üreten TÜİK, bölgesel veri setleri yanında il bazında temel işgücü göstergelerini yayınlamaktadır. Bu bölümde Bilecik ilinin işgücü piyasası hakkında bilgi sahibi olunabilecek temel veriler ile İŞKUR verilerine yer verilecektir.

TABLO 1: İL DÜZEYİNDE TEMEL İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ (2008-2013)

Yıllar/Göstergeler	İşgücüne Katılma Oranı	İstihdam Oranı	İşsizlik Oranı
2008	51,5	47,3	8,2
2009	52,0	47,6	8,5
2010	49,2	45,4	7,7
2011	50,5	47,4	6,2
2012	49,5	46,3	6,4
2013	51,6	48,2	6,5

Kaynak: TÜİK

Tablo 1'de Bilecik ili için TÜİK' in yayımlamış olduğu temel işgücü göstergelerinden işgücüne katılma oranı, istihdam ve işsizlik oranlarına yer verilmiştir. İşgücüne katılma oranı, istihdam edilenler ve işsizlerden oluşan işgücünün çalışma çağındaki nüfusa oranlanmasıyla elde edilmektedir. Bir ülkede işgücüne katılma oranının yükselmesi, çalışma çağındaki nüfus içerisindeki daha çok kişinin

işgücü piyasasında bulunması ve atıl durumda olan işgücünün istihdam olma şansının artması anlamına gelmektedir. İstihdam oranı ise istihdam edilenlerin çalışma çağındaki nüfusa; işsizlik oranı da işsizlerin işgücüne oranlanması suretiyle hesaplanmaktadır. Yalnız işgücüne katılma oranı, istihdam oranı ve işsizlik oranları tek başına bir anlam ifade etmemekte, tüm bu oranlar eğitim durumu, cinsiyet, medeni hal, sahip olunan beceriler, sektörün durumu gibi faktörlerle beraber analize dahil edilmelidir.

ŞEKİL 1: İL DÜZEYİNDE TEMEL İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ (2008-2013)

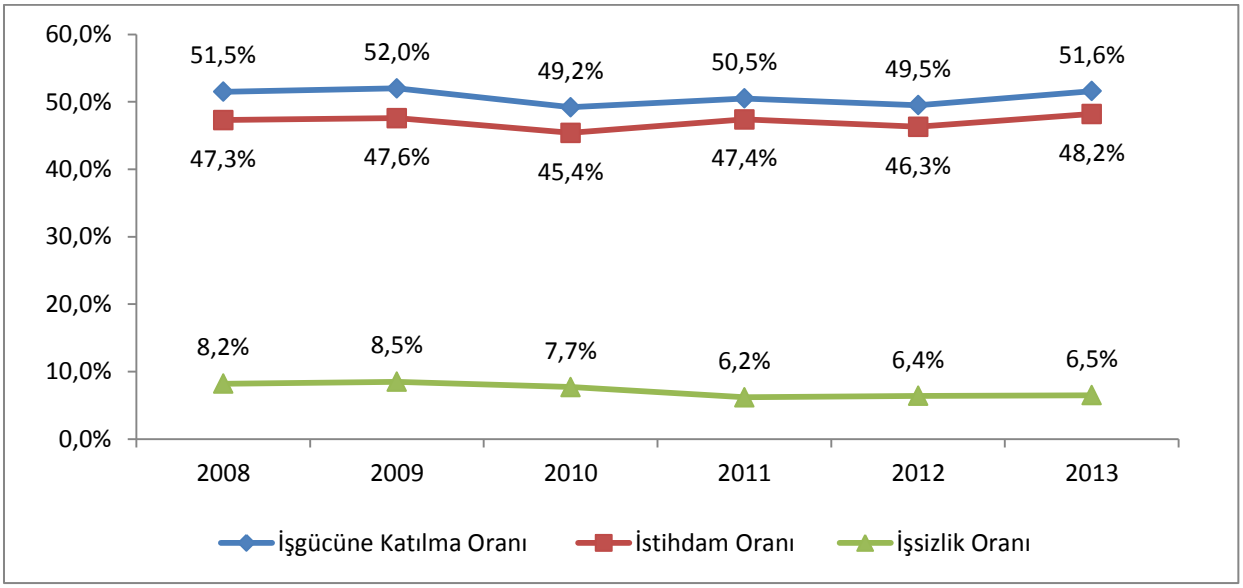

Kaynak: TÜİK

İl düzeyinde temel işgücü göstergelerinde 2008 yılı ile 2013 yıllarına ait verileri bulunmaktadır. Bilecik ili için Şekil 1'deki eğilimler incelenecek olursa; 2008-2009 yılları arasında işgücüne katılımdaki artış, hem işsizlik oranlarında hem istihdam oranlarında artış olarak yansımıştır. İşgücüne katılma oranında 2009 yılında 2008 yılına göre 0,5 puanlık bir artış gerçekleşmiştir. 2009 yılından 2010 yılına geçerken 2008 Krizinin Bilecik'e yansımaları görülmeye başlanmıştır. Zira 2010 yılında İşgücüne katılım oranları 2,8 puanlık bir düşüş gerçekleşmiştir. Bu durum işsiz kalan işgücünün iş bulma umudunu yitirerek işgücü piyasasından çekilmiş olması olarak değerlendirilebilir. İşgücü piyasasına katılımdaki düşüşün istihdam ve işsizlik oranlarına da düşüş şeklinde yansıdığı görülmektedir. 2010'dan sonra 2011 yılında artışa geçen İstihdam oranları 2012' de düşüş ve 2013 yılında tekrar artış göstererek işgücü piyasasındaki dalgalanmaların göstergesi olmuştur. Tüm bu dalgalanmaya rağmen 2013 yılında Türkiye'de istihdam oranı ise yüzde 43,9 olarak gerçekleşmiş olup, Bilecik ili 4,3 puanlık bir farkla bu oranın üstünde bulunmaktadır.

TÜİK 2013 yılı itibari ile yerel işgücü verilerini yayımlamadığından 2014 ve 2015 yılı verileri Tr41 bölgesi olarak ele alınacaktır. Buna göre, 2014 yılı verileri İşsizlik oranı yüzde 6,2 iken 2015 de

yüzde 7,8 e ulaşmıştır. 2015 yılında istihdama katılım oranı yüzde 50,3 istihdam oranı ise yüzde 46,4 olarak gerçekleşmiştir. Türkiye genelinde 2015 yılı için bu durum istihdama katılım oranı yüzde 52,4; istihdam oranı yüzde 47,2;işsizlik oranı yüzde 9,8 olarak gerçekleşmiştir.

İŞKUR GÖSTERGELERİ

İŞKUR göstergeleri Kurumun idari kayıtlarından oluşmakta olup İŞKUR'un hedef kitlelerine sunmuş olduğu hizmetlerinin verilerinden hareketle istatistik alt yapısında derlediği rakamları içermektedir. Kurum hizmetlerinden yararlanmak için Kuruma kayıt yaptıran kişilerin yaş, cinsiyet, sosyal durum, eğitim durumu, sektör ve meslek bilgisi bağlamında oldukça detaylı bilgisine ulaşılabilmektedir.

KAYITLI İŞSİZ

Kayıtlı işsizler, işsiz olup İŞKUR'a iş aramak için başvuruda bulunan kişileri kapsamaktadır. Bir kişi Kuruma kayıt olduktan sonra 12 ay boyunca herhangi bir işlemde bulunmazsa kayıtlarda aktif durumdan pasif duruma geçmektedir. Daha önce 18 ay olarak belirlenen aktif kayıtta kalma süresi 2016 yılı Ocak ayı ile birlikte 12 aya düşürülmüştür. Şekil 2'de yıllar itibariyle Bilecik ili için İŞKUR'a kayıtlı işsizlerin cinsiyete göre dağılımı verilmiştir.

ŞEKİL 2: YILLAR İTİBARİYLE CİNSİYETE GÖRE KAYITLI İŞSİZ SAYISI (2010-2015)

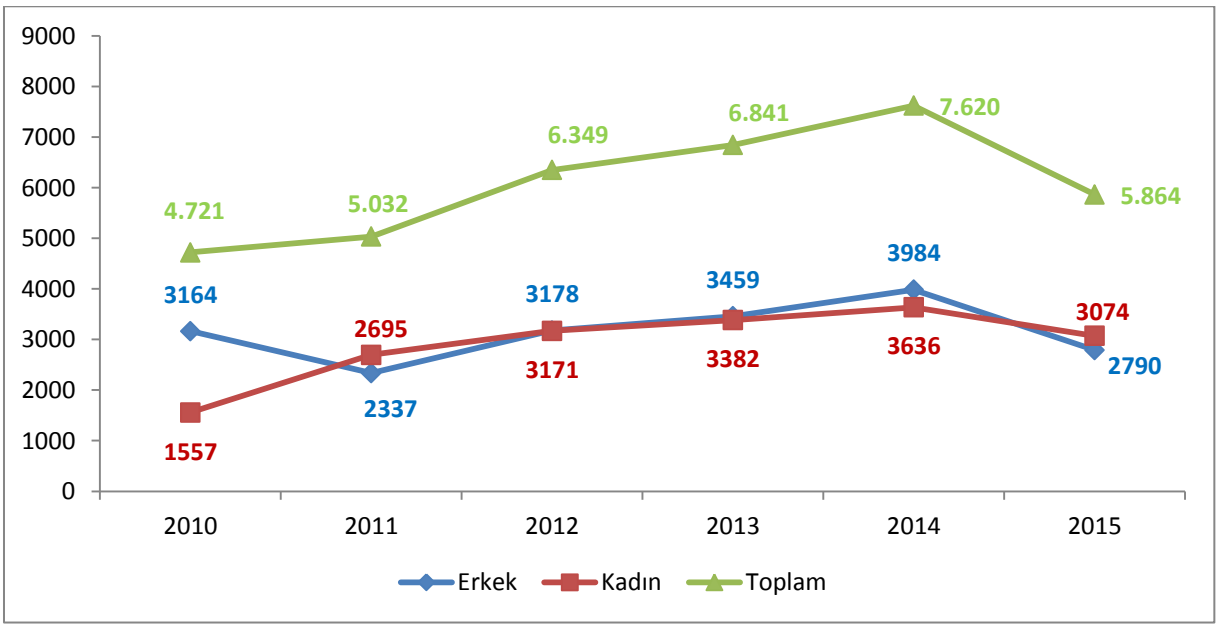

Kaynak: İŞKUR

2010 yılında Bilecik ilinde İŞKUR'a kayıtlı işsiz 4 bin 721 kişinin 3 bin 164'ü erkeklerden, geri kalan bin 557 kişisi ise kadınlardan oluşmaktadır. 2015 yılında ise toplam 5 bin 864 kişi işsiz olarak kayıtlarda yerini almıştır. Yıllar itibariyle toplam kayıtlı işsiz sayısında artış eğilimi dikkati çekmektedir.

2015 yılındaki düşüşün nedeni ise 2015 yılı içinde kayıtlı işsiz sorgulamalarında SGK kayıtlarının da baz alınması yöntemine geçilmesidir. Bu gelişmenin, İŞKUR olarak işsizlere daha doğru ve etkin politika üretmek noktasında faydalı olacağı düşünülmektedir.

Yıllar itibariyle kadın ve erkek dağılımları incelendiğinde dikkati çeken nokta kadınların kayıtlı işsiz olarak İŞKUR kayıtlarındaki önemli artışıdır. 2010 yılında bin 557 kadın kayıtlarda işsiz olarak yer almışken bu sayı 2015 yılında yüzde 97,43 oranında artışla 3 bin 74'e yükselmiştir. Bu noktada yukarıda da bahsedilen SGK sorgulamalarından sonra kayıtlı işsiz sayısında kadınların erkeklere nazaran daha fazla yer alması ilk başta olumsuz gibi görünse de aslında daha fazla kadının yıllar içinde işgücü piyasasına katılması ve emeğini sunmak istemesi Bilecik işgücü piyasası açısından önemli bir husustur. Ayrıca, kadın iş arayan sayısının bu denli yükselmesinde Kurumumuzca ilgili firmalarda yapılan görüşmelerde kadın istihdamına yönelik telkinlerde bulunulması, işverenlerin buna olumlu yaklaşması etkili olmuştur.

TABLO 2: MESLEKLERE GÖRE KAYITLI İŞSİZ SAYISI (2015)

Meslekler	Kayıtlı İşsiz
Beden İşçisi (Genel)	1.750
Büro Memuru (Genel)	287
Beden İşçisi (Temizlik)	246
Seramik İmal İşçisi	139
Temizlik Görevlisi	130
Ön Muhasebeci	123
Satış Danışmanı	118
Hizmetli (Kamu Kuruluşları)	84
Sekreter	84
Garson (Servis Elemanı)	82
Diğer Meslekler	2.821
TOPLAM	5.864

Kaynak: İŞKUR

Tablo 2'de Bilecik ilinde mesleklere göre kayıtlı işsiz sayıları mevcuttur. En fazla kayıtlı işsizin olduğu İlk 10 meslek içerisinde ilk sırada Beden İşçisi (Genel) mesleği yer almakta olup bu meslekte Bilecik ilinde Kuruma kayıtlı bin 750 işsiz bulunmaktadır. Bu mesleği Büro Memuru (Genel) gibi büro

işlerinde fazla nitelik gerektirmeyen ve Beden İşçisi (Temizlik) gibi nitelik gerektirmeyen meslekler takip etmiştir. Bu meslekleri de daha sonra Seramik İmal İşçisi, Temizlik Görevlisi, Ön Muhasebeci, Satış Danışmanı, Hizmetli (Kamu Kuruluşları), Sekreter ve Garson (Servis Elemanı) meslekleri izlemiştir. Bilecik ilinde işsiz olarak kayıt olan kişiler içerisinde ilk sırayı Beden İşçisi (Genel) mesleği alması, özellikle Bilecik ilinde imalat sanayinin ağırlıkta olmasından ve bu sektördeki ara eleman açığını mesleki eğitim ve işbaşında eğitim yöntemleriyle vasıfsız işgücünün kalifiye işgücüne dönüştürmek suretiyle sübvanse edilebilir olarak görülmesinden kaynaklanmaktadır. Ayrıca, kayıtlı işsizlerin istihdam kaygısı ve İŞKUR sistemine kayıtta sınırlı seçim hakkına sahip olmaları Beden İşçisi (Genel) mesleğinde kayıtlı kişi sayısının bu denli yüksek çıkmasında önemli faktördür. Örneğin İŞKUR'a kayıt yaptırmak isteyen her bireyin en fazla beş meslek ekleme hakkı bulunmaktadır. Bu durum iş arayanlar tarafından avantaja dönüştürülebilmek için beş meslekten birini Beden İşçisi (Genel) olarak ekleme eğilimi oluşturmaktadır.

Temizlik görevlisi ve Beden İşçisi (Temizlik) mesleklerinde iş arayan sayısının yüksek olması ise TYP (Toplum Yararına Programlar) aracılığı ya da Kamu Hizmet alımı ihaleleri kapsamında kamu işyerlerinde çalışmak isteyenlerin yüksek olmasıyla doğrudan ilgilidir.

AÇIK İŞLER

Açık iş; en basit tanımlama ile Kuruma işverenler tarafından verilen işgücü talebidir. Açık iş sayısının artması kendisini işe yerleştirmede göstermekte ve işverenlerin İŞKUR ile çalışma isteklerinin arttığı yönünde izlenim vermektedir.

ŞEKİL 3: YILLARA GÖRE AÇIK İŞ SAYILARI (2010-2015)

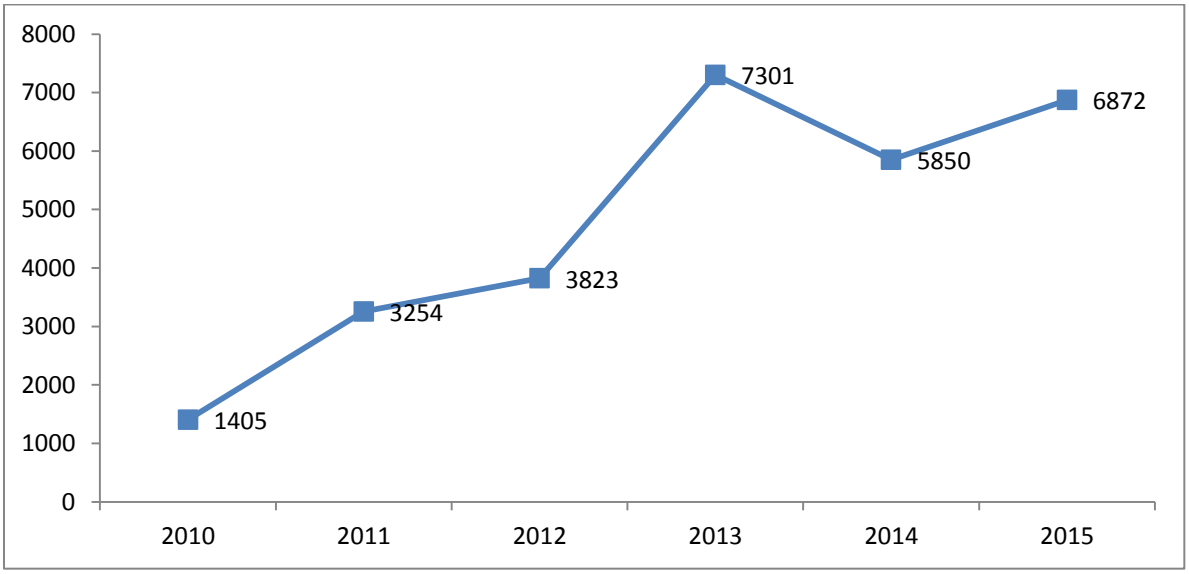

Kaynak: İŞKUR

Şekil 3'te görüleceği üzere 2010 yılında bin 405 kişilik işgücü talebi alınmışken bu sayı 2015 yılına gelindiğinde 6 bin 872 kişiye yükselmiştir. Bu yükseliş eğiliminin arkasında İŞKUR'un işverenler nezdinde tanınırlığının ve İŞKUR hizmetlerinin çeşitlenmesi ile işverenlerin İŞKUR ile olan çalışma isteklerinin artışı yer almaktadır.

TABLO 3: MESLEKLERE GÖRE AÇIK İŞ SAYILARI (2015)

Meslekler	Açık İş
Beden İşçisi (Genel)	2.675
Seramik İmal İşçisi	969
Porselen Ve Seramik Eşyası İmal İşçisi	333
Cam Mamul İmalatçısı	171
Mekanik Bakım Onarımcısı	130
Temizlik Görevlisi	117
Forklift Operatörü	108
Kalite Kontrolcü	99
Elektrikçi (Genel)	90
Seramik Fırın İşçisi (Karo)	90
Diğer Meslekler	2.090
Toplam	6.872

Kaynak: İŞKUR

Bilecik ilinde 2015 yılında 6 bin 872 kişilik açık iş, işverenler tarafından İŞKUR'a iletilmiştir. Bu sayının içinde, kayıtlı işsizlerde olduğu gibi ilk 3 sırada Beden İşçisi (Genel), Seramik İmal İşçisi ve Porselen Ve Seramik Eşyası İmal İşçisi meslekleri, farklı olarak dördüncü sırada Cam Mamul İmalatçısı mesleği yer almıştır. Daha sonra bu meslekleri Mekanik Bakım Onarımcısı, Temizlik Görevlisi, Forklift Operatörü, Kalite Kontrolcü, Elektrikçi (Genel), Seramik Fırın İşçisi (Karo)meslekleri takip etmiştir.

İŞE YERLEŞTİRMELER

İşe yerleştirme sayılarının artışı için işverenlerden alınan açık işlerin artışının önemli olduğu bilinmektedir. Bilecik ilinde de açık iş sayılarının artışı ile beraber işe yerleştirme rakamlarında da artış eğilimi göze çarpmaktadır.

ŞEKİL 4: YILLAR İTİBARİ İLE CİNSİYETE GÖRE İŞE YERLEŞTİRME SAYISI (2010-2015)

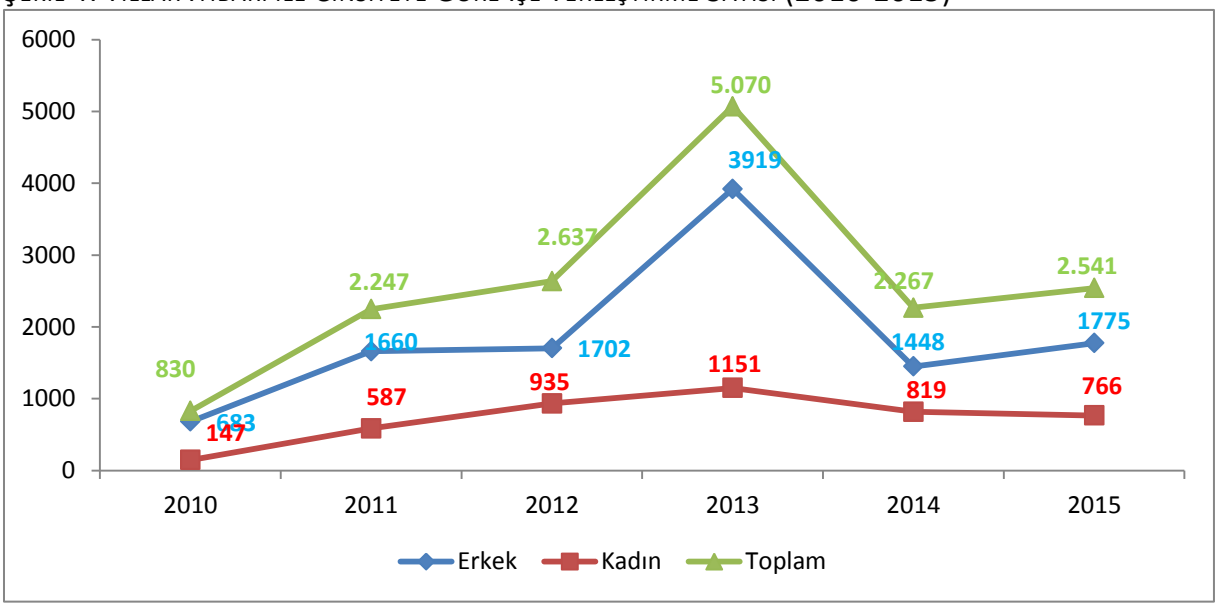

KAYNAK: İŞKUR

2010 yılındaki işe yerleştirme sayısı 830 olan Bilecik ilinde işe yerleştirilenlerin 683'ü erkeklerden, geri kalan 147 kişi ise kadınlardan oluşmaktadır. Bu rakamlar özellikle 2014 yılında düşüş eğiliminde olmasına karşın daha sonra 2013 yılına değin artış göstermiştir. 2015 yılında yeniden artış göstererek Bilecik ilinde 2 bin 541 kişi İŞKUR tarafından işe yerleştirilmiştir. Bu sayının yüzde 69,8'ini erkekler, yüzde 30,2'sini ise kadınlar oluşturmaktadır.

Şekil 4'te görüleceği üzere 2014 yılında işe yerleştirme rakamlarında belirgin bir düşüş yaşanmıştır. Ülke Ekonomisindeki durgunluk, sektörel belirsizlikler, asgari ücret düzeyi ile ekonomideki mal ve hizmet talebi gibi faktörler işverenlerin işgücü talebini etkilemektedir. İŞKUR olarak her koşulda ekonomideki potansiyel olamasa da fiili açık işleri mümkün olduğunca Kuruma kazandırıp, İŞKUR üzerinden iş arayan kayıtlı işgücü ile eşleştirmek işgücü piyasasında etkinliği arttırmak adına önemlidir. Bu alanda Kurum personelindeki azalma Kurumumuz faaliyetlerine de olumsuz yansımakta, bu durum doğal olarak istatistiklere olumsuz etki etmektedir.

TABLO 4: MESLEKLERE GÖRE İŞE YERLEŞTİRME SAYILARI (2015)

Meslekler	İşe Yerleştirme
Beden İşçisi (Genel)	663
Seramik İmal İşçisi	592
Porselen Ve Seramik Eşyası İmal İşçisi	283
Cam Mamul İmalatçısı	171
Et Ve Et Ürünleri İşlemecisi	84
Aşçı Yamağı (Çırağı)	67
Seri Üretim Tezgâh Operatörü	29
Temizlik Görevlisi	27
Kâğıt İmal Proses Kumanda Operatörü	27
Döküm Modelcisi	26
Diğer Meslekler	572
TOPLAM	**2.541**

Kaynak: İŞKUR

Bilecik ilinde hem kayıtlı işsiz hem de alınan açık işlerde meslek bilgisine bakıldığında ilk sırada Beden İşçisi (Genel) mesleği öne çıkmıştır. Bilecik ili için Beden İşçisi (Genel) mesleğinde; en fazla kayıtlı işsiz olması ve en fazla açık işin işverenler tarafından verilmesi doğal olarak kendisini işe yerleştirmede göstermiş olup 2 bin 541 işe yerleştirmenin 663'ü bu meslekte gerçekleşmiştir. Bu mesleği Seramik İmal İşçisi, Porselen Ve Seramik Eşyası İmal İşçisi, Cam Mamul İmalatçısı, Et Ve Et Ürünleri İşlemecisi, Aşçı Yamağı (Çırağı), Seri Üretim Tezgâh Operatörü, Temizlik Görevlisi, Kâğıt İmal Proses Kumanda Operatörü ve Döküm Modelcisi meslekleri takip etmektedir.

MESLEKİ EĞİTİM FAALİYETLERİ

İŞKUR, aktif işgücü piyasası programları aracılığıyla işgücü piyasasında teknolojik gelişmeler nedeniyle meslekleri geçersiz hale gelmiş ya da hiçbir niteliği olmayan işgücüne beceri kazandırarak daha kolay iş bulmasına imkân vermekte ve işsizlikten istihdama geçişi kolaylaştırmaya çalışmaktadır.

Aktif işgücü piyasası programları kapsamında; mesleki gelişim kursları, meslek edindirme kursları, işbaşı eğitim programları ile işgücüne nitelik kazandırmaktadır. Ayrıca, kendi işini kuracaklara yönelik girişimcilik eğitim programları düzenlenmektedir. Toplum yararına programlar ise işsizliğin yoğun olduğu yerlerde ve dönemlerde işgücünün, işgücü piyasasından uzak kalmasını önlemede önemli bir araçtır.

Tablo 5'te İŞKUR'un aktif işgücü piyasası programları kapsamında Bilecik ilinde gerçekleştirdiği faaliyetlerin verileri yer almaktadır.

TABLO 5: KURS VE KURSİYER GÖSTERGELERİ (2010-2015)

Yıllar	Aktif İşgücü Programları								Toplum Yararına Programlar	
	Mesleki Eğitim Kurs Sayısı	Mesleki Eğitim Kursiyer Sayısı	İEP Program Sayısı	İEP Katılımcı Sayısı	Girişimcilik Eğitimi Program Sayısı	Girişimcilik Eğitimi Katılımcı Sayısı	Toplam Kurs Sayısı	Toplam Kursiyer Sayısı	TYP Sayısı	TYP Katılımcı Sayısı
2015	96	2.624	1.063	2.819	19	380	1.178	5.823	50	1.831
2014	140	1.542	118	434	4	92	262	2.068	40	641
2013	114	1.470	153	511	7	142	274	2.123	19	357
2012	87	1.335	54	162	10	151	151	1.648	27	502
2011	27	391	24	112	2	66	53	569	22	175
2010	15	72	5	19	*	*	20	91	22	170

Kaynak: İŞKUR

2015 yılında aktif işgücü piyasası programı kapsamında toplam bin 178 kurs düzenlenmiş olup bu kurslardan 5 bin 823 kişi faydalanmıştır. Bu sayılarda 2010 yılına göre önemli ölçüde artış meydana gelmiştir. 2010 yılında 20 kurs düzenlenirken 2015 yılında bu sayının bin 178'lere çıkması ve aynı zamanda 2010 yılındaki kursiyer sayısı 91 iken 2015 yılında 5 bin 823 kişi olması İŞKUR'un Personel sayısındaki artış ve İş ve Meslek Danışmanlarının atanmasıyla birlikte daha çok firmayla ve insanla etkileşime girilmiş olması öncelikli faktör olarak değerlendirilmelidir. Böylece İŞKUR'un aktif işgücü hizmetleri ile daha çok kişiye beceri kazandırdığı ve işgücü piyasasında etkinliğini arttırdığı görülmektedir.

Bu süreçte özellikle işbaşı eğitim programlarında önemli bir artış yaşanmıştır. İşverenler tarafından oldukça rağbet gösterilen işbaşı eğitim programları, katılımcılar açısından da pratik eğitim almaları ve işyerinde tecrübe kazanarak sonrasında daha kolay iş bulmaları açısından önemli bir aktif işgücü programı olarak karşımıza çıkmaktadır. 2010 yılında 5 programın açıldığı ve bu programlardan 19 katılımcının faydalandığı görülmekteyken, 2015 yılında bin 63 program açılmış ve 2 bin 819 kişi işbaşı eğitim programlarından katılımcı olarak yararlanmıştır.

Mesleki eğitim kurslarından ise 2015 yılında 96 kurs düzenlenmiş olup bu kurslardan 2 bin 624 kişi faydalanmıştır.

Diğer bir aktif işgücü hizmeti olan girişimcilik eğitim programı kapsamında 2010 yılında herhangi bir program düzenlenmemişken bu sayı 2015 yılında 19'a yükselmiş ve katılımcı sayıları da 380'e yükselmiştir. Girişimcilik eğitim programları vasıtasıyla İŞKUR, kendi işini kurmak isteyenlerin de yanında olarak girişimcilik konusunda destek sağlamaktadır.

Toplum yararına programlar dahilinde ise 2015 yılında 50 program düzenlenmiş olup bu programlardan bin 831 kişi faydalanmıştır.

İŞSİZLİK ÖDENEĞİ

İşsizlik sigortası, kişinin bir işyerinde çalışırken; çalışma istek, yetenek, sağlık ve yeterliliğinde olmasına rağmen, kendi istek ve kusuru dışında işini kaybetmesi halinde uğradıkları gelir kayıplarını kısmen de olsa karşılayabilmek için, sigortacılık tekniği ile faaliyet gösteren sigorta koludur. Bilecik ilinde 2015 yılında toplam 3 bin 508 kişi işsizlik ödeneğine başvurmuş, bu kişilerden bin 741'i işsizlik ödeneği almaya hak kazanmıştır. İşsizlik ödeneğine başvuru ve hak eden sayısı yıllar itibari ile artmıştır.

TABLO 6: YILLAR İTİBARİYLE İŞSİZLİK ÖDENEĞİ BAŞVURU VE HAK EDEN SAYISI (2010-2015)

Yıllar	İşsizlik Ödeneği Başvuru Sayısı	İşsizlik Ödeneği Hak eden Sayısı
2015	3.508	1.741
2014	3.407	1.829
2013	3.279	1.796
2012	3.001	1.911
2011	1.527	1.127
2010	1.920	1.544

Kaynak: İŞKUR

Tablo 7'de ise işsizlik ödeneğini hak edenlerin meslek bilgileri yer almaktadır. İşsizlik ödeneğini hak edenler içerisinde ilk sırada Beden İşçisi (Genel) mesleğindekiler bulunmaktadır.

TABLO 7: MESLEKLERE GÖRE İŞSİZLİK ÖDENEĞİNİ HAK EDEN SAYILARI (2015)

Meslekler	İşsizlik Ödeneği Hak Edenler
Beden İşçisi (Genel)	398
Büro Memuru (Genel)	43
Seramik İmal İşçisi	39
Şoför-Yük Taşıma	37
Diğer İmalat Ve İlgili İşçiler (Makine İle)	34
Beden İşçisi (Temizlik)	31
Satış Danışmanı	29
Mermer İşçisi	29
Temizlik Görevlisi	28
Forklift Operatörü	27
Diğer Meslekler	1.046
Toplam	1.741

Kaynak: İŞKUR

Bilecik ili işgücü piyasası içinde Beden İşçisi (Genel) mesleği ön planda olduğu önceki tablolarda görülmekteydi. Zira alınan açık işlerde ve işe yerleştirmelerde bu meslek ilk sırada yer almıştı. İşsizlik ödeneğini hak edenler içinde de bu mesleğin ön planda olduğu görülmektedir. Beden İşçisi (Genel) mesleğinde 398 kişi işsizlik ödeneği almaya hak kazanmışken Büro Memuru (Genel) mesleğinde bu sayı 43 olarak gerçekleşmiştir. Bu meslekleri ise Seramik İmal İşçisi, Şoför-Yük Taşıma, Diğer İmalat Ve İlgili İşçiler (Makine İle), Beden İşçisi (Temizlik) Satış Danışmanı, Mermer İşçisi, Temizlik Görevlisi ve Forklift Operatörü meslekleri takip etmiştir. Tablo 7'den anlaşılacağı üzere birkaç meslek haricinde daha çok nitelik gerektirmeyen mesleklerde işsizlik ödeneği alma durumu mevcuttur. Bu durum da meslek sahibi olan kişilerin daha az iş kaybına uğradıkları anlamına gelmektedir.

İKİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

İşgücü piyasasında arz ve talep dengesinin kurulması yolu ile daha etkin işleyişi sağlamak adına işgücü piyasasındaki gelişmeleri takip etmek önemli bir konuyu oluşturmaktadır. İşgücü piyasasında işgücü arzı ve talebinin niteliklerini ortaya çıkarmak ise söz konusu etkin işleyişin ön şartı olarak kabul edilmektedir. İşgücü arzında görülen fazlalıklara rağmen hala belirli alanlarda işgücü sıkıntısı çekilmekte, nitelik uyumsuzluğu sonucu işsizlik azalış eğilimine girememektedir. Bu sorun da gelişmiş ülkelerin dahi işgücü piyasasında en çok sıkıntı çektiği konuların başında gelmektedir.

İşgücü piyasasında eşleştirme hizmetlerinde yaşanan bu tür sıkıntıları bertaraf edebilmek için işgücünün istihdam edilebilirliğini arttırmak odak nokta olarak ortaya çıkmasına rağmen ilk önce işgücü piyasasının gerçek ihtiyaçlarını tespit etmek önemlidir. Bunun sebebi işgücü piyasasının ihtiyacı olmamasına rağmen söz konusu alanda işgücü yetiştirilmesi gibi etkin olmayan faaliyetlerde bulunmanın yarattığı etkinlik problemi olarak söylenebilir. Belirli bir alanda işgücü ihtiyacı var mı? İhtiyaç varsa kaç kişilik açık iş mevcut? Hangi beceriler aranmakta? Bir mesleğin temininde güçlük çekiliyorsa bunun sebebi işe başvuru yapılmaması mı, gerekli niteliğe sahip olunamadığından mı ya da ücret ve çalışma koşulları beğenilmediği için mi? Bu soruların cevaplarına ulaşmak, etkin bir eşleştirme hizmeti için zaruri görünmektedir. Bu sebeple işgücü piyasasının talep boyutunun ele alınıp, Kurum politikalarına yön vermesi için çok ciddi çalışmalar yapılmaktadır. İşgücü piyasasının arz yönünü ele alan ve istatistiklerini yayımlayan Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), bu çalışmalarını Sürekli Hanehalkı İşgücü Anketleri aracılığıyla gerçekleştirmektedir. Talep tarafına ilişkin ise İŞKUR'un İşgücü Piyasası Araştırmaları bu alandaki boşluğu kapatmaya yöneliktir. Bu bağlamda işgücü piyasasının seyrini izlemek, değerlendirmek ve beklentileri açığa çıkarmak amacıyla İşgücü Piyasası Araştırması yapılmaktadır.

4904 sayılı Kanunda Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi amacıyla Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından beri İşgücü Piyasası Araştırmaları (İPA) periyodik olarak sürdürülmektedir. Değişik yöntemler kullanılarak 2007'den beri devam ettirilen araştırmalar 2009 yılından itibaren yılda iki defa yapılmaya başlanmıştır. İşgücü piyasası araştırmaları 2011 yılı ikinci yarısından itibaren TÜİK işbirliğiyle devam etmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve

gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biride İŞKUR dışında da diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır.

Türkiye İş Kurumu, 2016 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 8 Nisan – 6 Mayıs 2016 tarihleri arasında Türkiye genelinde 88 bin 966 işyeri ziyaret edilerek yüze görüşme yöntemiyle veri derlenmiştir. TÜİK İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev. 2 sınıflandırmasına göre Tarım, Kamu Yönetimi ve Savunma; Zorunlu Sosyal Güvenlik, Hane Halklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri ile Uluslararası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri dışındaki 17 alt sektörde yer alan ve 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri için 77 ilde tamsayım, 4 ilde (Ankara, İstanbul, İzmir, Bursa) örneklem yöntemiyle çalışılmıştır. 2-9 ile 10-19 arası çalışanı olan işyerlerinde ise Türkiye geneli sonuç alabilmek için örneklem yöntemiyle sahaya çıkılmıştır. Bu tabakalarda il düzeyinde bir sonuç elde edilmemiştir.

İşyerleriyle, Kurum personeli tarafından yüz yüze görüşme yöntemiyle gerçekleştirilen "İl İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu" kapsamında,

- Temel işyeri bilgileri
- Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Meslek)
- Açık iş (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Arama Kanalı, Cinsiyet, Arama Süresi)
- Temininde güçlük çekilen meslekler (Meslek, Güçlük Çekme Nedeni)
- 30 Nisan 2017 tarihleri itibariyle artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM

İşyerleri ve Mevcut İstihdam bölümünde Bilecik ilinde gerçekleştirilen işgücü piyasası araştırması kapsamında bulunan işyerleri ile işyerlerinde çalışanlar üzerinde durulmaya çalışılacaktır. İşyerlerinin kuruluş yılı, İŞKUR hizmetlerinden yararlanma durumu ve hangi tür hizmetlerden yararlandığı, işyerlerinin vardiyalı çalışma yapma durumları, ihracat yapıp yapmama durumları ile part-time çalışanının bulunup bulunmadığı durumlarına ilişkin toplanan bilgilere yer verilecektir. Çalışma kapsamında Bilecik ilinde 201 işyeri için veri derlenmiştir. Bu işyerlerinde 21 bin 818 çalışan tespit edilmiştir.

İŞYERİ VERİLERİ

Bilecik ilinde 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri için veri üretilmiştir. Tablo 8'de Bilecik ilinde araştırma kapsamında olan işyerlerinin sektörel dağılımı incelenecektir.

TABLO 8: İŞYERLERİNİN SEKTÖREL DAĞILIMI

Sektörler	İşyeri Sayısı
İmalat	86
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	29
İnşaat	26
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	19
Madencilik ve taş ocakçılığı	13
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	9
Ulaştırma ve depolama	8
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	5
Eğitim	2
Gayrimenkul faaliyetleri	1
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	1
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	1
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	1
Toplam	**201**

Kaynak: İPA 2016

Bilecik ilinde İmalat sektörünün önemi, İşgücü Piyasası Araştırmalarında da ortaya çıkmıştır. Bilecik ilindeki çalışma kapsamına giren işyerlerinin yüzde 42,7'si İmalat sektöründe yer almaktadır. Arz verileri incelenirken kayıtlı işsiz, açık iş ve işe yerleştirme verilerinde İmalat sektörünün Bilecik ili için önemi ortaya çıkmıştı. Diğer bir ifadeyle İmalat sektörü Bilecik ili için önde gelen bir sektör durumundadır. Türkiye geneli ile kıyaslama yapılacak olursa; Türkiye genelinde 20 ve daha fazla istihdamlı işyerleri içerisinde İmalat sektöründe bulunan işyerlerinin ağırlığı yüzde 30,7'dir. Bu durumda Bilecik ilinde İmalat sektöründe bulunan işyerlerinin toplam işyerleri içindeki ağırlığı Türkiye

ortalamasının üzerinde bulunmaktadır. İmalat sektöründen sonra en fazla işyeri Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektöründe faaliyet göstermektedir. Araştırma kapsamında il genelinde yer alan işyerlerinin yüzde 14,4'ü bu sektörde bulunmaktadır. Ayrıca yüzde 17,1 olan Türkiye ortalamasına yakın bir oran olarak gerçekleşmiştir. Bilecik ilinde 20 ve daha fazla kişi istihdam eden her 2 işyerinden bir tanesi İmalat veya İnşaat sektöründe faaliyet göstermektedir.

En az işyeri ise Gayrimenkul faaliyetleri İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri, Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri, Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı sektörlerinde bulunmaktadır. Daha sonra ise Eğitim 2, Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler sektörü 5 işyeri ile karşımıza çıkmaktadır. Ancak bu tablo okunurken Bilecik ili düzeyinde 20 ve daha fazla istihdamı olan işyerleri araştırma kapsamına dahil olduğu göz önünde bulundurulmalıdır. Ayrıca bu araştırma işyeri bazlı bir araştırma olup mutlaka istihdamı 20'den az olan bir ise Gayrimenkul faaliyetleri İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri, Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektörlerinde bulunan işyerleri mevcut olacağından verilerin düşük olması doğaldır.

ŞEKİL 5: İŞYERLERİNİN YAŞINA GÖRE DAĞILIMI

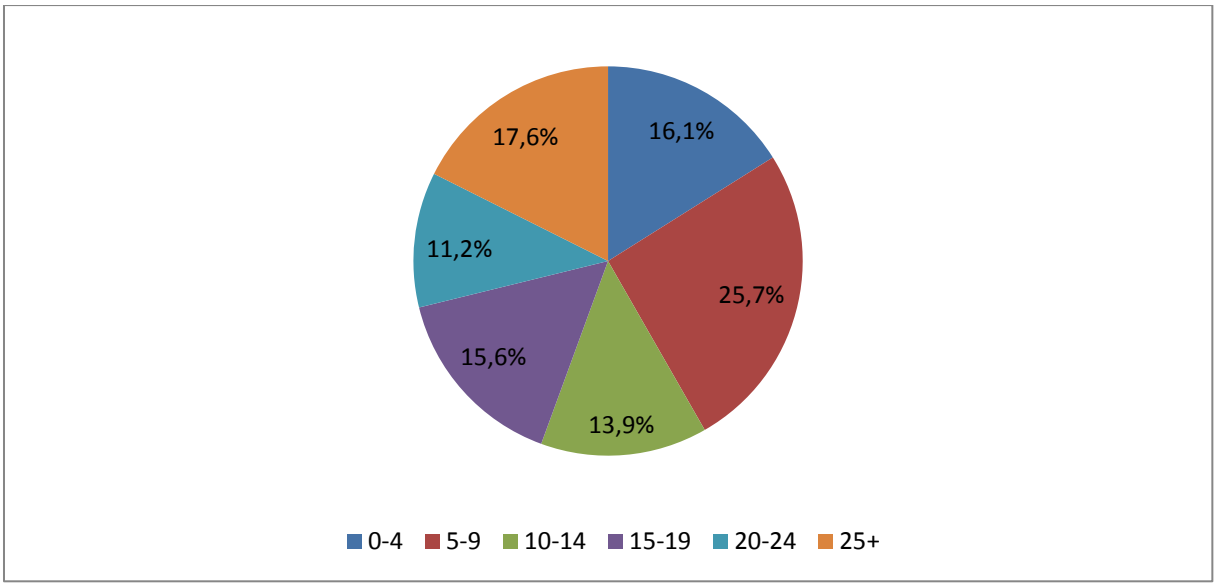

Kaynak: İPA 2016

Grafik 5'te görüldüğü üzere Bilecik ilinde araştırma kapsamında yer alan işyerlerinin yüzde 25,7'si 5-9 yaş arasındaki işyerlerinden oluşmaktadır. 25+ yaş arasında olan işyerlerinin ağırlığı ise yüzde 17.6' dır. İşyerlerinin yüzde 41,8'i 0-9 yaş aralığındadır. İşyerlerinin yüzde 38,8'i ise 20 ve daha fazla yıldır faaliyet göstermektedir.

ŞEKİL 6: PART-TİME ÇALIŞANI OLAN İŞYERLERİNİN SEKTÖREL DAĞILIMI

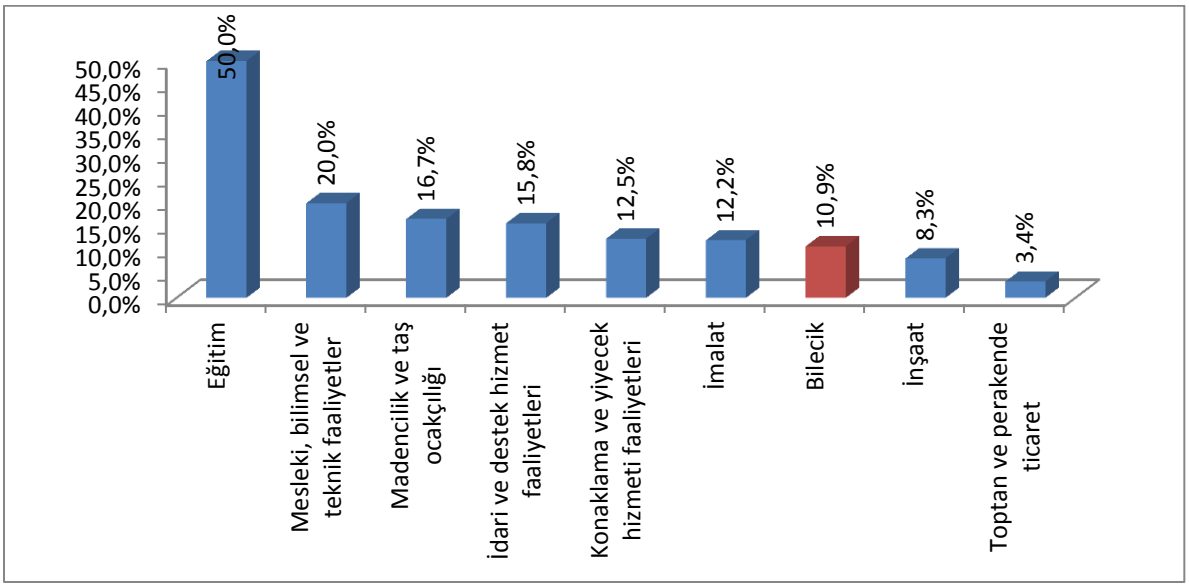

KAYNAK: İPA 2016

Bilecik ilinde Eğitim sektöründe yer alan işyerlerinin yüzde 50'sinde part-time çalışan bulunmaktadır. Bilecik ili genelinde bu oran yüzde 10,9 olarak gerçekleşmiştir. Bilecik ilinde ikinci sırada Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler sektörü yer almıştır. Bu sektörde işyerlerinin yüzde 20'sinde part-time çalışanı bulunmaktadır Üçüncü ve dördüncü sırada ise yüzde 16,7 ile Madencilik ve taş ocakçılığı sektörü ve yüzde 15,8 ile İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektörü yer almıştır. Bu sektörlerde bulunan işyerlerinde part-time çalışan olmasının sebebi bu alanların part-time çalışmaya uygun olmasıdır. Zira İnşaat gibi sektörlerde işgücü part-time çalışma yapma eğiliminde daha az bulunmaktadır. Özellikle çalışma şartları ve ücret düzeyi, part-time çalışma yönünde işgücünü sevk etmemektedir. Toptan ve Perakende ticaret yapan işyerlerinde Part-time çalışmanın tercih edilmemesi hayli düşündürücüdür, nitekim bu sektör part-time çalışmaya en uygun sektörlerden biri olarak bilinmektedir.

Part-time çalışmalar, esnek bir çalışma şekli olup işgücü piyasasında kadınlar tarafından oldukça talep edilmektedir. Gerek ailevi yükümlülükler gerekse işgücü piyasasında işverenlerin kadın emeğinden sürekli olarak faydalanabilme yönündeki olumsuz algısı kadınları, part-time şeklinde istihdam biçimlerine yönlendirmektedir. Grafik 7'de part-time çalışma yapılan ve yapılmayan işyerlerindeki kadın çalışanların oranları bulunmaktadır.

ŞEKİL 7: PART-TİME ÇALIŞANI OLAN İŞYERLERİNDE KADIN İSTİHDAMI

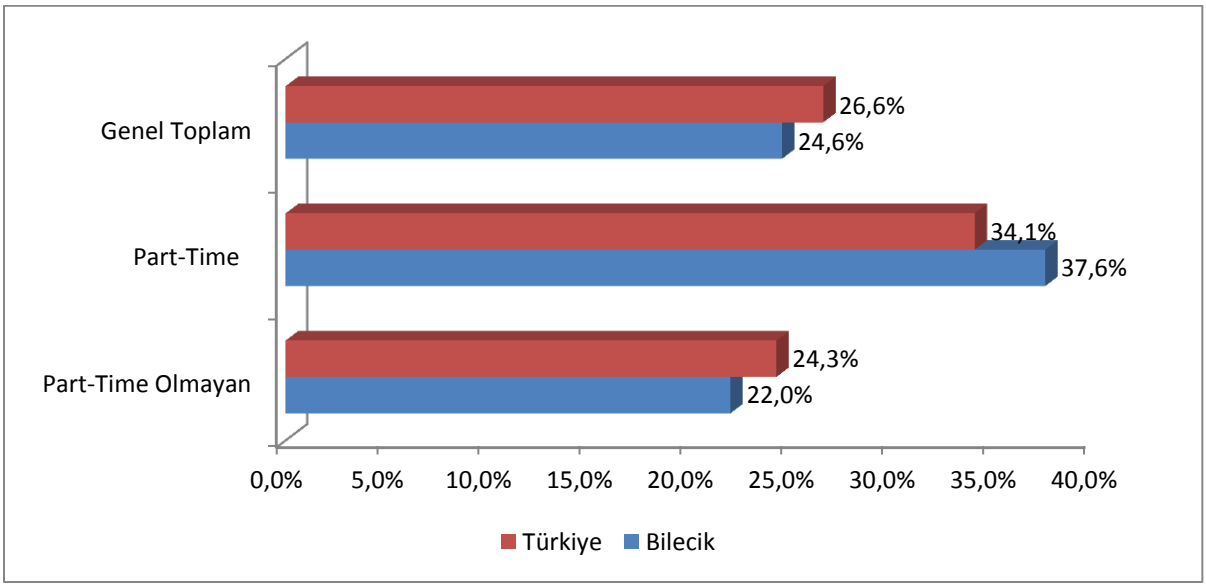

Kaynak: İPA 2016

Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların yüzde 26,6'sını kadınlar oluşturmaktayken Bilecik ilinde bu oran yüzde 24,6 olarak gerçekleşmiştir. Part-time çalışma yapma durumlarına göre Bilecik ili verileri incelendiğinde ise bu esnek çalışma şeklini kullanan işyerlerinde çalışanların içinde kadınların oranı yüzde 37,6 iken bu çalışma şeklini kullanmayan işyerlerindeki kadın çalışanların oranı yüzde 22 olarak tespit edilmiştir. Türkiye geneli verileri incelendiğinde part-time çalışma yapan işyerlerinde kadın çalışanların oranı yüzde 34,1 iken bu oran part-time çalışma yapmayan işyerlerinde yüzde 24,3'te kalmıştır. Bilecik ilinde part-time çalışma kadın istihdamını olumlu etkilemektedir. Part-time çalışma yönteminin istihdama katkı durumu İlimiz ile Türkiye genelinin durumu arasında paralellik arz etmektedir.

ŞEKİL 8: VARDİYALI ÇALIŞMA YAPAN İŞYERLERİNİN SEKTÖRLERE GÖRE DAĞILIMI

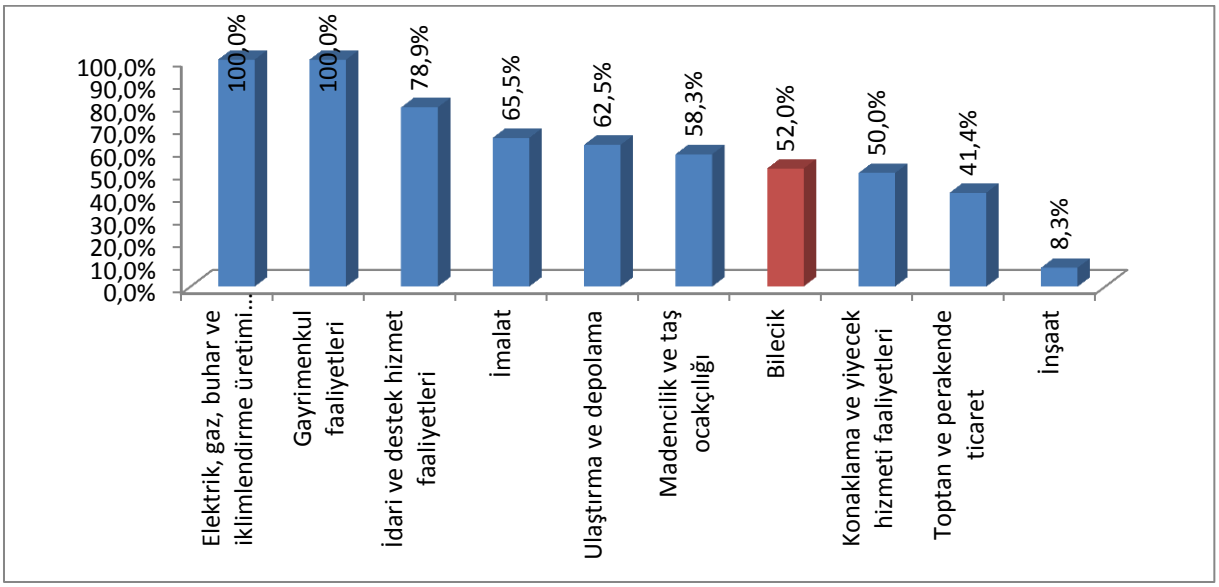

Kaynak: İPA 2016

Bilecik ilinde işyerlerinin yüzde 52'sinde vardiyalı çalışma mevcut olup bu oran 20+ istihdamlı işyerleri için Türkiye genelinde yüzde 51,5'tir. Bilecik ilinde en fazla vardiyalı çalışma yapan işyeri Gayrimenkul faaliyetleri ve Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı sektörlerinde görünmektedir. Bu sektörde faaliyet gösteren 20+ istihdamlı tüm işyerlerinde vardiyalı çalışma söz konusudur. Ancak söz konusu sektörlerde işyeri sayısının diğer sektörlere göre az olması da bu oranın yüksek olmasına sebep olmaktadır. İnşaat sektörü ise en az vardiyalı çalışma yapılan sektör olmuştur. İnşaat sektöründe bu oranın düşük olmasının nedeni işgücünden gün içinde belirli saatlerde verim alınabilmesi olarak söylenebilir.

Bilecik ili genelinde vardiyalı çalışma yapma oranının üstünde olan sektörler; Gayrimenkul Faaliyetleri, Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı, İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri, İmalat, Ulaştırma ve depolama ile Madencilik ve taş ocakçılığı sektörleri olmuştur.

ŞEKİL 9: VARDİYALI ÇALIŞMA YAPAN İŞYERLERİNDE KADIN İSTİHDAMI

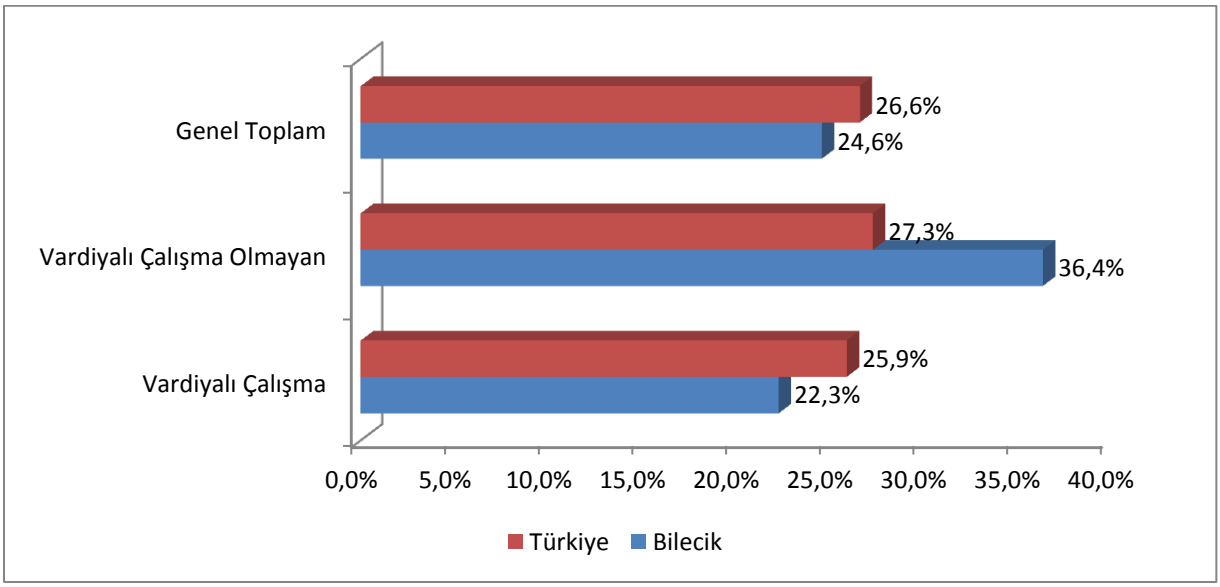

Kaynak: İPA 2016

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde özellikle gece çalışmalarında erkekler daha yoğun bir şekilde çalıştırılmaktadır. Kadın işçilerin gece vardiyasında çalışabilmesi mevzuat açısından da özel düzenlemelere tabidir. Yasal yükümlülükler ve ailevi sorumluluklar gibi sebeplerle vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde erkek işgücünün daha fazla çalışması beklendik bir durumdur. Gündüz vardiyalarında bu husus geçerli olmasa da genel olarak erkek işgücü tercihinde bir eğilim söz konusudur.

Şekil 9'da söz konusu eğilim göze çarpmaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işyerleri için kadınların çalışma oranı, vardiyalı çalışma yapılan işyerlerine kıyasla daha fazladır. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde çalışanların yüzde 22,3'ü kadın, yüzde 77,7'si ise erkeklerden oluşmaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerinde ise kadınların çalışma oranı yüzde 36,4'e yükselmektedir. Bu işyerlerinde de erkeklerin nihai olarak daha fazla oranda çalıştığı görülmektedir. Fakat bunun sebebi genel olarak Bilecik ilinde 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların sadece yüzde 24,6'sının kadınlardan oluşmasıdır. Yani her 4 çalışandan 1'i kadın 3'ü erkeklerden oluşmakta olup Türkiye ortalamasına da yakın bir oran söz konusudur.

Türkiye ortalamasında vardiyalı çalışma yapılan ve yapılmayan işyerlerindeki kadınların çalışma durumlarında belirgin bir fark bulunmamaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerindeki çalışanlarda kadınların oranı, vardiyalı çalışma yapılan işyerlerine göre sadece 1,5 puan bir farkla fazladır. Şekilden de görüldüğü üzere bu fark Bilecik ilinde çok daha fazla belirgindir.

ŞEKİL 10: İHRACAT YAPAN İŞYERLERİNİN SEKTÖRLERE GÖRE DAĞILIMI

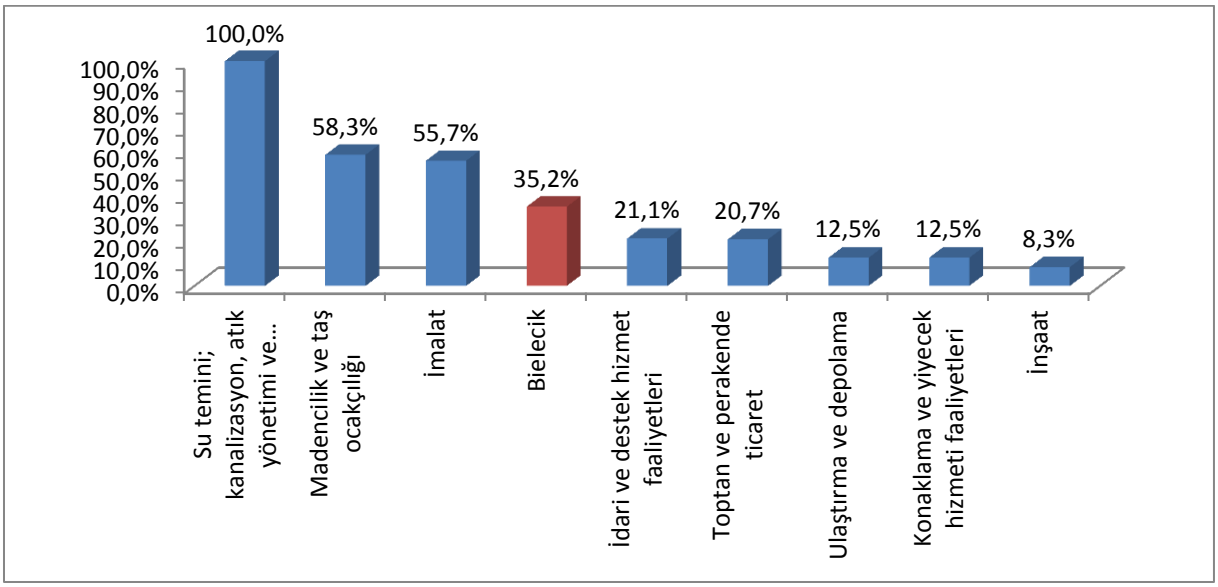

Kaynak: İPA 2016

Bilecik ilinde faaliyet gösteren 13 sektörden 8' inde bulunan işyerleri ihracat yapmaktadır. İlk sırada yüzde %100 oranında Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri yer alırken, ikinci sırada 58,3 ile Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörü, üçüncü sırada yüzde 55,7 ile İmalat sektörü bulunmaktadır. Bu üç sektör ihracat yapma oranı anlamında Bilecik ili ortalamasına göre yüksek bir seviyededir. Bu durum İmalat sektörü açısından Türkiye ortalaması ile de benzerlik göstermektedir. Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 24,2'si ihracat yapmakta iken Bilecik'te ihracat yapan işyerlerinin oranı yüzde 35,2 olarak gerçekleşmiştir.

İhracat yapan sektörler incelenirken, daha önce İmalat sektörünün Bilecik ili için söylenen, öncü sektör olma hususu akıllara gelmektedir. Bilecik ilinde bulunan işgücü için İmalat sektöründe istihdam edilme hususu önemli ağırlık oluşturmaktaydı. Buna rağmen ihracat açısında İmalat sektörü, Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri ile Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörünün gerisinde kalmıştır. Bu sektörlerdeki işverenler için ise ihracat yapma oranı diğer sektörlere nazaran yüksek olması ihracata dayalı olarak ekonomik faaliyet içerisinde bulunmalarını göstermektedir. İhracat yapan işyerlerinde ise istihdam kapasitesinin ve işgücü verimliliğinin yüksek olması beklenmektedir.

ŞEKİL 11: İŞKUR HİZMETLERİNDEN YARARLANMA DURUMUNA GÖRE ARAMA KANALLARININ DAĞILIMI

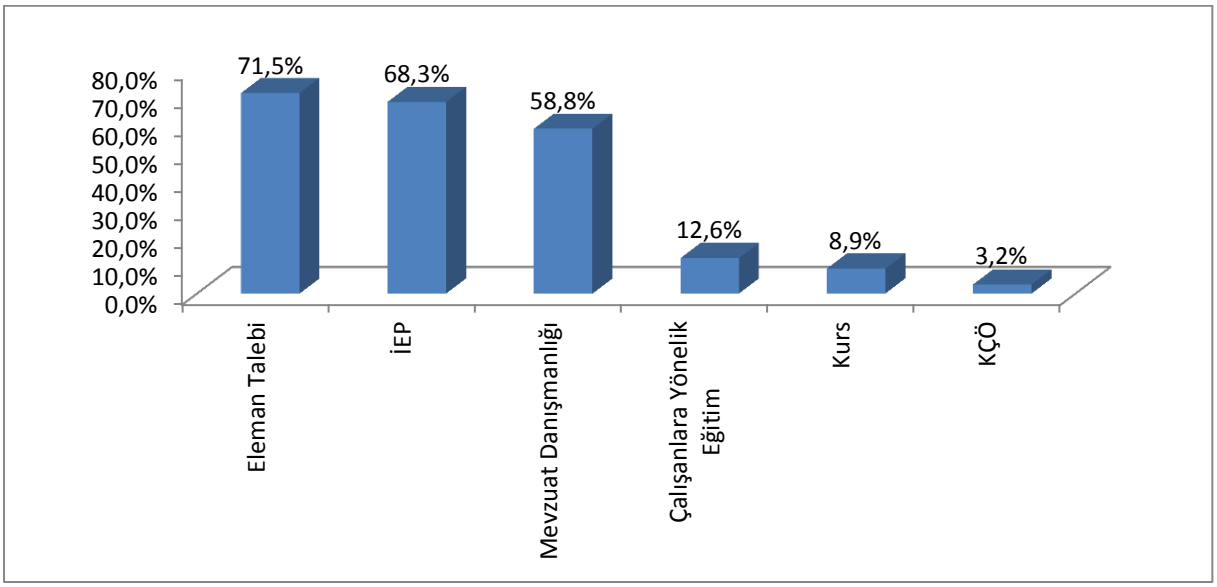

Kaynak: İPA 2016

Bilecik ilinde bulunan 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 65,2'si İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. Türkiye genelinde ise İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranı yüzde 50,9 olarak gerçekleşerek, bu oran Bilecik ili için Türkiye ortalamasının üzerinde bulunmaktadır.

İŞKUR hizmetlerinden faydalanmış olan bu işyerleri ise en çok İŞKUR'dan eleman talebi noktasında hizmet almıştır. Bu işyerlerinin yüzde 71,5'i İŞKUR'dan eleman talebinde bulunmuşlarken yüzde 68,3'ü işbaşı eğitim programlarından yararlanmak için İŞKUR ile iletişime geçmişlerdir. Özellikle son dönemlerde işverenlerin yasal mevzuatları takip edebilmek amacıyla mevzuat danışmanlığı kapsamında İŞKUR'a olan ilgisi Bilecik ilinde yüzde 58,8 oranına ulaşarak kendisini göstermiştir.

ŞEKİL 12: SEKTÖRLERE GÖRE İŞKUR HİZMETLERİNDEN FAYDALANMA ORANLARI

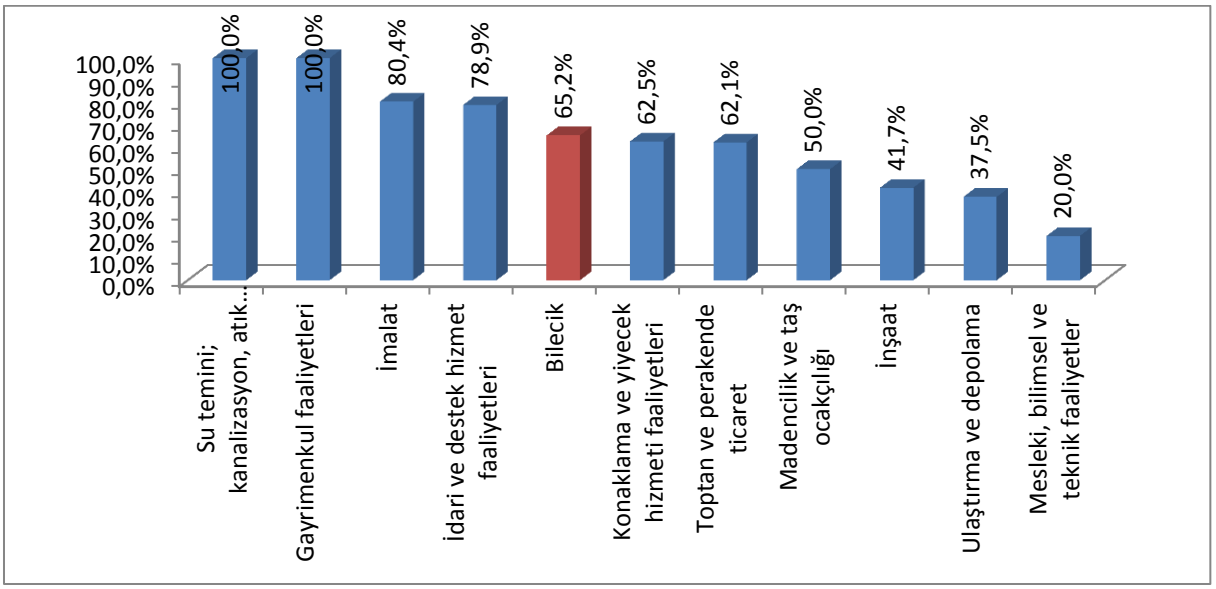

Kaynak: İPA 2016

Şekil 12'de ise İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranları sektörler bazında gösterilmiştir. Bilecik ilinde Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri ile Gayrimenkul Faaliyetleri sektöründe bulunan 20+ istihdamlı işyerlerinin tamamı İŞKUR hizmetlerinden faydalanmışlardır. Yine bu sektörlerde faaliyet gösteren 20 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinin göreceli olarak daha az olduğu göz önünde bulundurulmalıdır. En az oranda faydalanan sektör ise Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler sektöründeki işyerleri olmuştur.

TABLO 9: SEKTÖRLERE GÖRE İŞKUR HİZMETLERİNDEN FAYDALANMA ORANLARI

Sektörler	Çalışanlara Yönelik Eğitim	Eleman Talebi	İEP	KÇÖ	Kurs	Mevzuat Danışmanlığı
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Gayrimenkul faaliyetleri	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	100,0%
İmalat	23,9%	87,8%	65,0%	6,1%	12,1%	65,0%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	0,0%	53,3%	66,7%	0,0%	0,0%	66,7%
Bilecik	12,6%	71,5%	68,3%	3,2%	8,9%	58,8%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	0,0%	80,0%	100,0%	0,0%	0,0%	60,0%
Toptan ve perakende ticaret	0,0%	66,7%	61,1%	0,0%	0,0%	44,4%
Madencilik ve taş ocakçılığı	0,0%	33,3%	66,7%	0,0%	50,0%	50,0%
İnşaat	0,0%	40,0%	80,0%	0,0%	0,0%	60,0%
Ulaştırma ve depolama	0,0%	66,7%	66,7%	0,0%	0,0%	0,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%

Kaynak: İPA 2016

Bilecik ilinde Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri ile Gayrimenkul Faaliyetleri sektöründeki işyerlerinin tamamı İŞKUR hizmetlerinden faydalanmış olduğu belirtilmiştir. Bu ve diğer sektörlerin İŞKUR'un hangi hizmetlerinden daha çok yararlandığı sorusunun cevabı ise yukarıdaki tablo 9'da yer almaktadır. Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektöründeki İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerlerinin hepsi yalnızca işbaşı eğitim programı hizmetinden faydalanmışlardır. Ancak bu sektörde araştırma kapsamına giren işyeri sayısının düşük olması oranın yüksek çıkmasına sebep olmaktadır.

Gayrimenkul Faaliyetleri sektöründeki işyerleri ise hem işbaşı eğitim programı hizmetinden hem de mevzuat danışmanlığı hizmetlerinden yararlanmışlardır.

Yukarıdaki tablo incelendiğinde göze çarpan diğer bir husus sadece İmalat sektöründeki işyerleri İŞKUR'un bütün hizmetlerinden faydalanmışlardır. İmalat sektöründeki hizmetlerden faydalanan işyerlerinin yüzde 87,8'i eleman talebi, yüzde 65'i işbaşı eğitim programından ve mevzuat danışmanlığı, Çalışanlara Yönelik Eğitim hizmetlerinden yüzde 23,9 oranında, Kurs hizmetlerinden yüzde 12,1 oranında ve Kısa Çalışma Ödeneği hizmetlerinden yüzde 6,1 olmak üzere diğer hizmetlerden de faydalanmıştır. Özellikle kısa çalışma ödeneği almak için diğer sektörlere nazaran İmalat sektörü işverenleri daha çok İŞKUR ile temasa geçmiştir. Bu sonuçtan hareketle Bilecik ilinde, ekonomik kriz ya da zorlayıcı sebepler dolayısıyla İmalat sektöründeki işyerlerinin daha çok İŞKUR'dan destek almış olduğu söylenebilir.

Şekil 13'te ise İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerlerinin vardiyalı çalışma, part-time çalışma ve ihracat yapma durumları Bilecik ili ve Türkiye geneli karşılaştırması yapılarak incelenmiştir.

Şekil 13: İŞKUR HİZMETLERİNDEN YARARLANAN İŞYERLERİNİN DURUMU

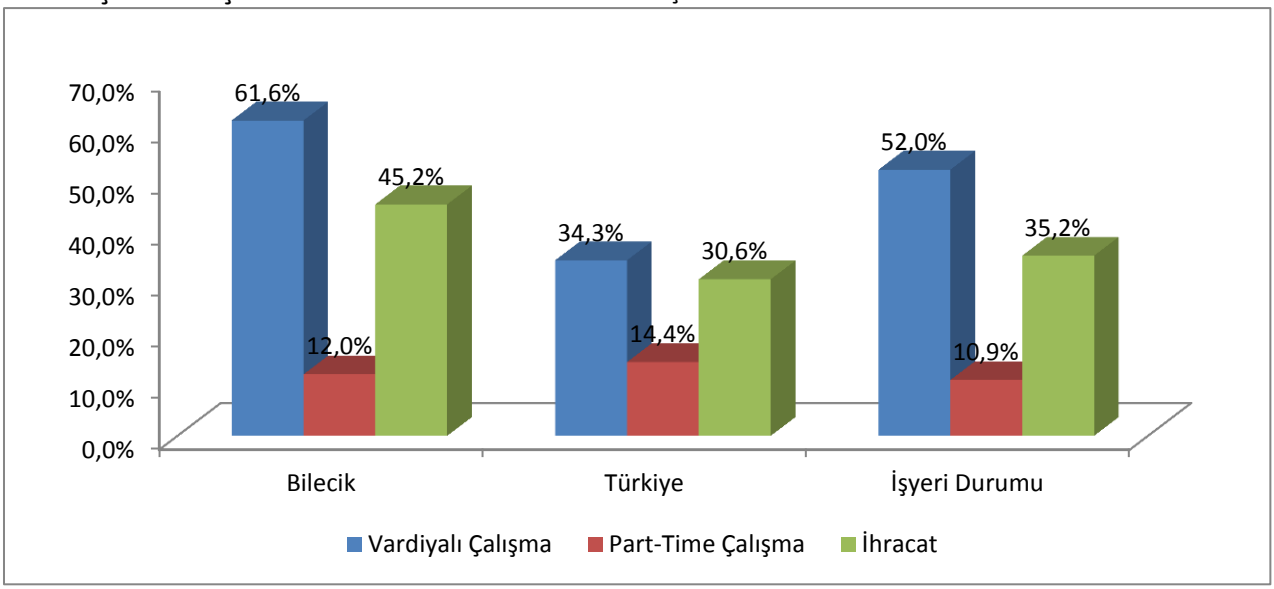

Kaynak: İPA 2016

Not: İşyeri durumu: il genelinde tüm işyerlerinin vardiyalı-part-time-ihracat durumu

Türkiye genelinde İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerlerinin yüzde 34,3'ü vardiyalı çalışma yapmaktadır. Bilecik ilinde ise bu oran yüzde 61,6 olarak gerçekleşmiştir. Ancak Bilecik ilindeki araştırma kapsamına giren tüm işyerlerinin yüzde 52'si vardiyalı çalışma yapmaktadır.

Bu farklar part-time çalışma yapılan işyerleri için daha küçük farklarla dikkat çekerken ihracat yapma durumu için aynı husus söz konusu değildir.

Bilecik ilinde İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerleri il geneline göre daha yüksek oranda vardiyalı çalışma, ihracat ve Part-time çalışma yapmaktadır.

MEVCUT İSTİHDAM

Bilecik ilinde araştırma kapsamına dahil olan 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların verileri Mevcut İstihdam başlığı altında incelenecektir.

Bilecik ilinde 20+ istihdamlı işyerleri için toplam çalışan sayısı 21 bin 818 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 16 bin 458 çalışan erkeklerden, 5 bin 361 çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır.

TABLO 10: SEKTÖRLERE VE CİNSİYETE GÖRE ÇALIŞAN SAYISI

Sektörler	Erkek	Kadın	Toplam
İmalat	12.545	4.014	16.559
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	986	502	1.488
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	993	410	1.403
İnşaat	718	116	834
Madencilik ve taş ocakçılığı	609	87	696
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	144	116	260
Ulaştırma ve depolama	222	26	248
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	85	25	110
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	62	15	77
Eğitim	31	31	62
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	33	0	33
İnsan sağliği ve sosyal hizmet faaliyetleri	13	14	27
Gayrimenkul faaliyetleri	17	5	22
Genel Toplam	**16.458**	**5.361**	**21.818**

Kaynak: İPA 2016

Sektörlere göre dağılımda ise; Bilecik ilinde çalışanların önemli bir ağırlığı İmalat sektöründe istihdam edilmektedir. İmalat sektörünün Bilecik ili için önemi bu verilerden de anlaşılmaktadır. Erkeklerde yüzde 76,2 oranında, kadınlarda ise yüzde 74,8 oranında İmalat sektöründe istihdam edilme durumu söz konusudur. Erkek ve kadınlarda geriye kalan yüzde 23,8'lik ve yüzde 26,2'lik oranlarda diğer sektörlerde çalışma durumu tespit edilmiştir. Toplam çalışan sayıları içinde ise imalat sektöründe çalışma oranı yüzde 75,8 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 10 incelendiğinde İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörlerinde kadın çalışan sayısının erkek çalışan sayısından daha yüksek olduğu, Eğitim sektöründe ise çalışan sayılarının eşit olduğu görülmektedir.

ŞEKİL 14: SEKTÖRLERE GÖRE ORTALAMA ÇALIŞAN SAYILARI

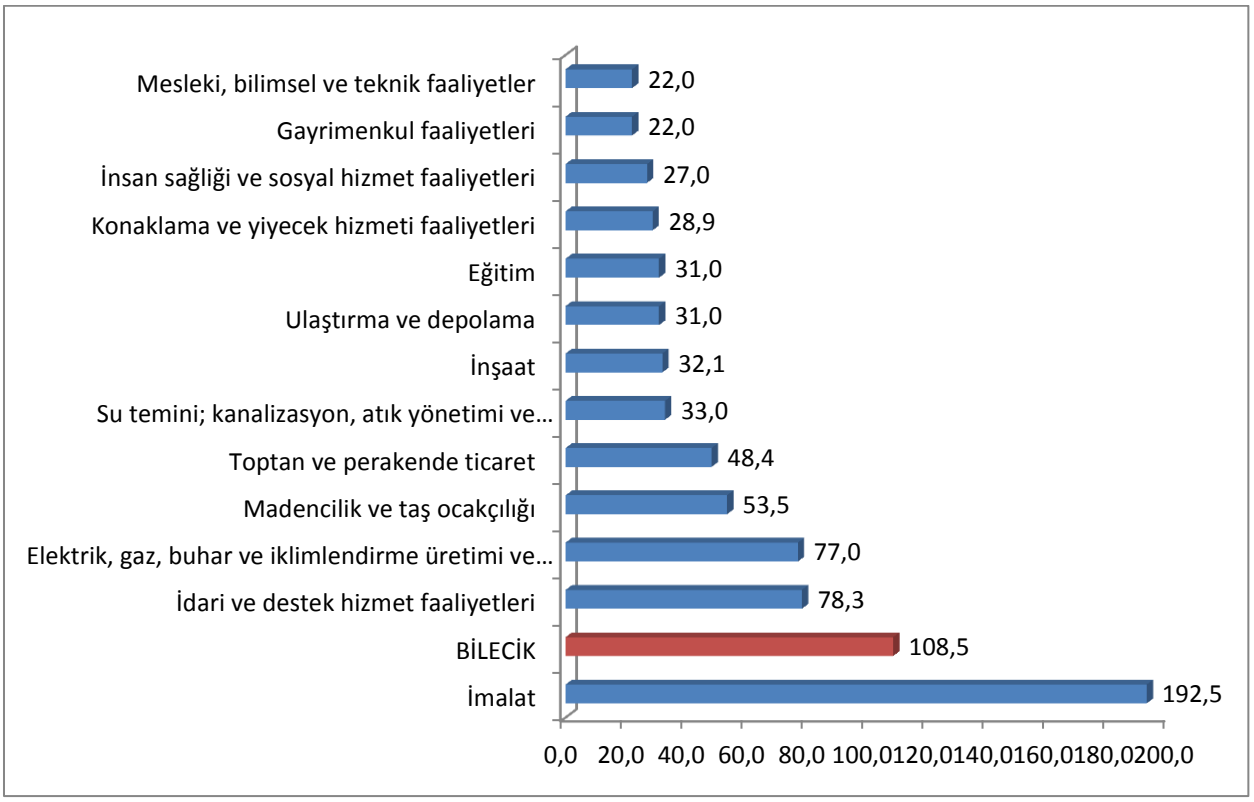

Kaynak: İPA 2016

Yukarıdaki şekil 14'te Bilecik ilinde bulunan 20+ istihdamlı işyerlerindeki ortalama çalışan sayıları gösterilmiştir. İl geneline bakıldığında her işyerinde ortalama olarak 108,5 kişi istihdam edilmektedir. Sektörler özelinde incelendiğinde; ortalama çalışan sayısı en fazla İmalat sektöründe bulunmaktadır. Bu sektördeki işyerlerinde ortalama 192,5; ikinci sırada bulunan İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektöründe 78,3 kişi ve üçüncü sırada bulunan Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı sektöründe77 kişi istihdam edilmektedir. Bu üç sektör içinde yalnızca İmalat Sektörü il geneli ortalamasının üzerinde bulunmaktadır. İmalat sektörünün Bilecik ili için en yüksek istihdamı barındıran bir sektör olduğu daha önce ifade edilmişti. İmalat sektöründeki işyeri sayısının da diğer sektörlere nazaran daha fazla olması ortalama çalışan sayısı sıralamasında bu sektörün ilk sırada olmasına engel teşkil etmemiştir.

İl genelindeki çalışan sayıları, sektörlerden sonra meslek grubu bazında da tablo 11'deki veriler üzerinden değerlendirilebilir.

TABLO 2: MESLEK GRUPLARI VE CİNSİYETE GÖRE ÇALIŞAN SAYILARI

Meslek Grubu	Erkek	Kadın	Toplam
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	6.955	2.525	9.480
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	5.114	738	5.852
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	1.130	828	1.958
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	1.170	126	1.296
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	798	477	1.275
Profesyonel Meslek Mensupları	579	330	909
Hizmet Ve Satış Elemanları	525	307	831
Yöneticiler	179	30	209
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	8	0	8
Genel Toplam	**16.458**	**5.361**	**21.818**

Kaynak: İPA 2016

Toplam çalışanların içerisinde Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar meslek grubunda çalışanlar önemli bir oranda bulunmaktadır. Toplam çalışanların yüzde 43,4'ü, erkek çalışanların yüzde 42,2'si ve kadın çalışanların yüzde 47,1'i bu meslek grubunda bulunmaktadır. İkinci sırada ise Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubu yer almakta ve yüzde 26,8 oranında çalışanı barındırmaktadır. Nitelik Gerektirmeyen Meslekler grubunda çalışanlar incelendiğinde ise; yüzde 57,7 oranında erkeklerin, yüzde 42,3 oranında ise kadınların olduğu görülmektedir.

Çalışan sayısının en az olduğu meslek grubu ise Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları olmuştur. Bilecik ilinin sosyo-ekonomik yapısında ve coğrafi konum itibariyle ormancılık ya da tarımsal faaliyet anlamında önemli bir ağırlıkta istihdam gerçekleşmemiştir.

TABLO 3: İŞYERİ YAŞINA VE CİNSİYETE GÖRE ÇALIŞAN SAYISI

İşyeri Yaşı	Erkek	Kadın	Toplam
0-4	2.120	781	2.902
5-9	2.389	736	3.126
10-14	1.082	649	1.731
15-19	1.842	1.313	3.155
20-24	2.604	1.151	3.755
25+	6.420	730	7.150
BİLECİK	**16.458**	**5.361**	**21.818**

Kaynak: İPA 2016

Tablo 12'de ise çalışanların istihdam edildiği işyerlerinin yaş bilgileri bulunmaktadır. Bu tabloda öne çıkan en önemli husus; İşyerlerinin faaliyet sürelerinin kadın ya da erkek çalışan sayıları üzerinde herhangi bir etkisi yoktur.

5-9 yıldır faaliyet gösteren işyerlerinin toplam işyerleri içindeki oranı yüzde 25,7'dir. Ancak toplam işyerleri içindeki payı en fazla olmasına rağmen toplam çalışanların yüzde 14,3'ü 5-9 yıldır faaliyet gösteren işyerlerinde istihdam edilmektedir. En çok çalışanı barındıran 25 ve daha fazla yıldır faaliyet gösteren işyerlerinin toplam işyerleri içindeki oranı 17,6 iken toplam çalışanların yüzde 32,7 olarak dikkat çekmektedir.

Tablo 13'de ise Bilecik ilinde cinsiyet bazında en fazla çalışılan meslekler görülmektedir. Özellikle ilk mesleğin hem kadın çalışanlar hem erkek çalışanlar hem de toplam çalışanlar bazında aynı olması seramik imalatı yapan işyerlerinin ağırlıkta olmasından ve bu sektörde kadınların da rahatlıkla çalışabilmesinden kaynaklıdır. Seramik İmal işçisi mesleği hem toplam çalışanlar hem de iki cinsiyet çalışanları arasında en fazla çalışılan mesleği oluşturmaktadır.

TABLO 4: EN FAZLA ÇALIŞANI OLAN MESLEKLER

Erkek	Kadın	Genel
Seramik İmal İşçisi	Seramik İmal İşçisi	Seramik İmal İşçisi
Alüminyum Doğramacı	Beden İşçisi (Genel)	Beden İşçisi (Genel)
Beden İşçisi (Genel)	Et Ve Et Ürünleri İşlemecisi	Alüminyum Doğramacı
Metal İşleri Seri Üretim Tezgâh İşçisi	Temizlik Görevlisi	Et Ve Et Ürünleri İşlemecisi
Cam Mamul İmalatçısı	Ram Makinesi Operatörü (Tekstil)	Mermer İşçisi
Çömlek Ve Porselen Şekillendirme İşçisi	Konfeksiyon İşçisi	Metal İşleri Seri Üretim Tezgâh İşçisi
Mermer İşçisi	Büro Memuru (Genel)	Cam Mamul İmalatçısı
Mekanik Bakım Onarımcısı	Muhasebeci	Temizlik Görevlisi
Diğer İmalat Ve İlgili İşçiler (Makine İle)	Veri Giriş Kontrol İşletmeni	Büro Memuru (Genel)
Et Ve Et Ürünleri İşlemecisi	Makineci (Dikiş)	Çömlek Ve Porselen Şekillendirme İşçisi

Kaynak: İPA 2016

AÇIK İŞLER

Açık işler; işgücü piyasasında işverenlerin ihtiyaçlarını ortaya koyan, gerek meslek gerekse talep edilen beceri ve eğitim düzeyi bilgisini elde etmek suretiyle açılacak olan mesleki eğitim kursları, işverenlere verilmesi muhtemel teşvikler ve iş arayanları doğru mesleklere yöneltmek anlamında alınacak kararları etkileyen önemli verileri içermektedir.

Çalışma kapsamında işyerlerine ziyaret esnasında açık işlerinin bulunup bulunmadığı ve İşyerlerine açık iş bulunan mesleklerin yanında, bu meslekte cinsiyet tercihlerinin olup olmadığı, açık iş olan meslekler için talep edilen asgari eğitim düzeyi, aranan beceriler, açık işleri hangi kanallar ile aradıkları ve aranma süresi de sorulmuştur. Bu başlık altında açık iş kapsamında derlenen veriler incelenecektir.

ŞEKİL 15: AÇIK İŞİ OLAN İŞYERİ ORANI

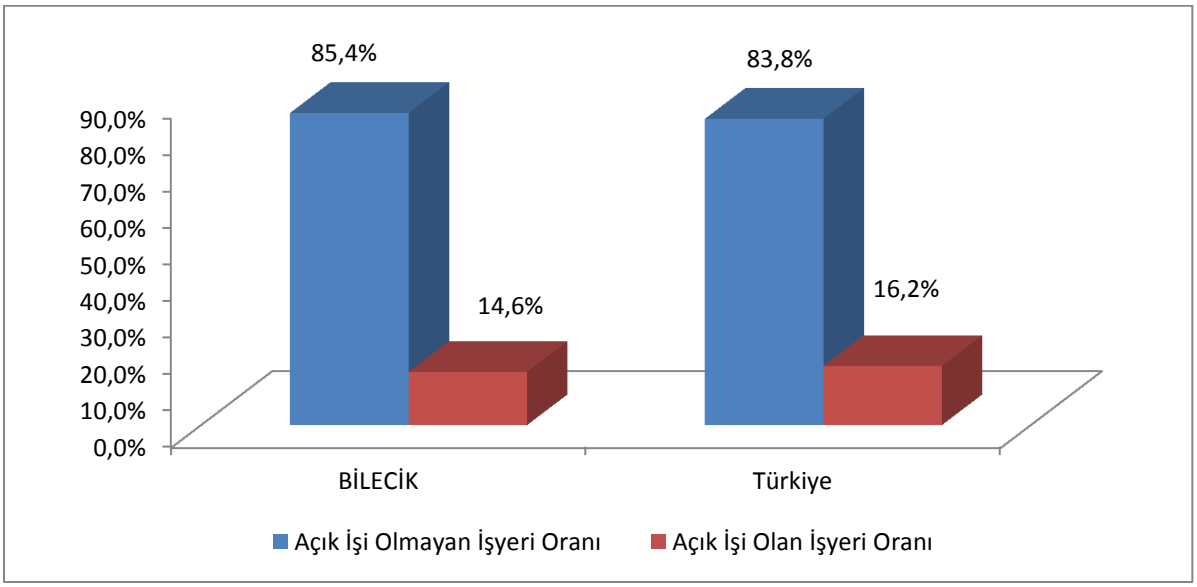

Kaynak: İPA 2016

Bilecik ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 14,6'sında açık iş bulunmaktadır. Bu oran Türkiye ortalamasına göre düşük olup Türkiye geneli için açık işi olan işyeri oranı yüzde 16,2 olarak gerçekleşmiştir.

Bilecik ilinde 29 işyerinden 189 kişilik açık iş tespit edilmiş olup, sektörlere göre açık iş sayıları tablo 14'te gösterilmiştir.

TABLO 5: SEKTÖRLERE GÖRE AÇIK İŞ SAYISI

Sektörler	Toplam Açık İş Sayısı
İmalat	158
İnşaat	13
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	13
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	3
Madencilik ve taş ocakçılığı	2
Genel Toplam	**189**

Kaynak: İPA 2016

8 Nisan- 6 Mayıs tarihleri arasında yapılan Bilecik ili İşgücü Piyasası Araştırması sonucunda da Kurum verilerinde olduğu gibi İmalat sektörünün açık işlerde önemli bir ağırlığının olduğu görülmektedir. 189 kişilik açık işin yüzde 83,5'ine tekabül eden 158 kişilik kısmı İmalat sektöründeki işverenlerden gelmiştir. Açık iş sayısının yoğun olduğu diğer sektörler ise İnşaat Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektörleridir.

Tablo 15'te ise sektörler özelinde açık iş oranları ile ilgili sektördeki işyerlerinin açık iş verme oranları gösterilmiştir.

TABLO 6: SEKTÖRLERE GÖRE AÇIK İŞ ORANI VE AÇIK İŞİ OLAN İŞYERİ ORANI

Sektörler	Açık İş Oranı	Açık İşi Olan İşyeri Oranı
Madencilik ve taş ocakçılığı	0,3%	8,3%
İmalat	0,9%	21,8%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0,0%	0,0%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	0,0%	0,0%
İnşaat	1,5%	16,7%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	0,9%	13,8%
Ulaştırma ve depolama	0,0%	0,0%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	1,3%	12,5%
Genel Toplam	**0,9%**	**14,6%**

Kaynak: İPA 2016

Açık iş oranı; açık iş sayısının, açık iş sayısı ve mevcut istihdam sayısının toplamına oranlanması suretiyle elde edilmektedir. Tablo 15'ten de görüleceği üzere Bilecik ilinde açık iş oranı yüzde 0,9 olarak tespit edilmiş olup, bu oran Bilecik ilindeki 20+ istihdamlı işyerleri bağlamında her 99 kişilik dolu kadronun yanında 1 kişilik doldurulmayı bekleyen kadronun bulunduğu anlamına gelmektedir. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 1,5 ile İnşaat sektörü olarak tespit edilmiştir.

Açık iş verme oranında ise İmalat sektörü ön plana çıkmıştır. Bu sektördeki her 5 işyerinden 1'inde açık iş bulunmaktadır. İmalat sektörünü yüzde 16,7 ile İnşaat sektörü ve yüzde 12,5 ile İmalat sektörü takip etmektedir.

Şekil 16: TGÇM Durumuna Göre Açık İş Oranları

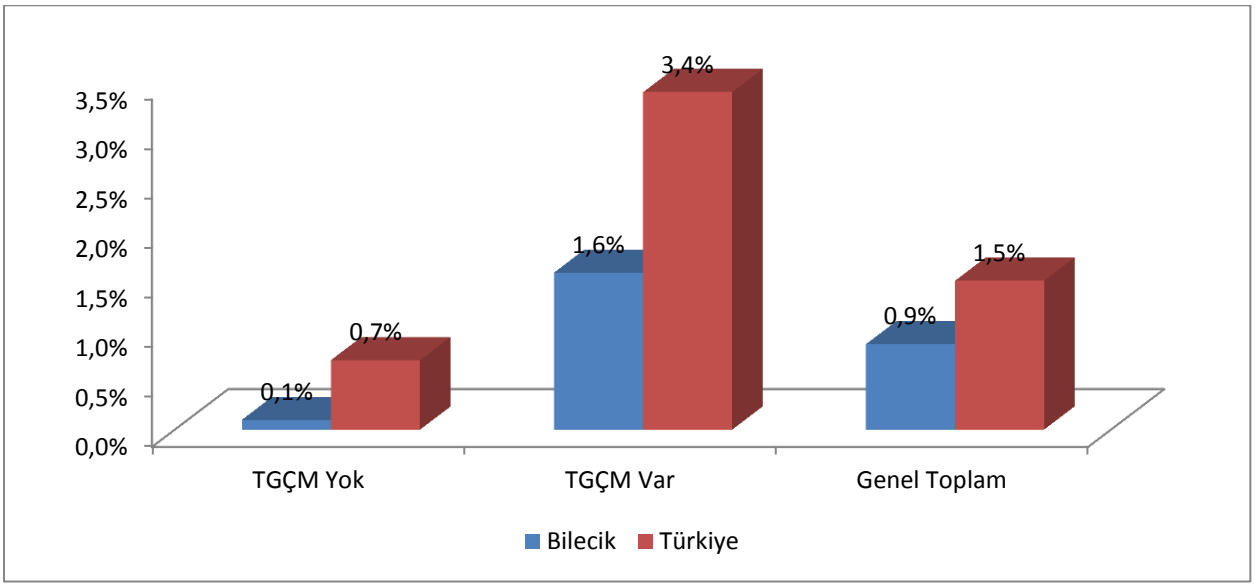

Kaynak: İPA 2016

Bilecik ilinde ihtiyaç duydukları mesleklerin temininde güçlük çektiğini bildiren işyerlerinin açık iş oranı yüzde 1,6; teminde güçlük çekmeyen işyerlerinin açık iş oranı ise yüzde 0,1 olarak gerçekleşmiştir. Bilecik ilinin bu oranları Türkiye ortalamasının altında kalmıştır. Teminde güçlük çeken işyerlerinde doldurulmayı bekleyen boş pozisyonların daha çok olması doğaldır. İşverenlerin ihtiyaç duydukları alanlarda talep ettiği personeli muhtelif nedenlerle istihdam edememesi bir anlamda söz konusu kadronun boş kalması anlamına gelecektir.

ŞEKİL 17: İHRACAT, PART TİME ÇALIŞMA, VARDİYALI ÇALIŞMA YAPMA DURUMUNA GÖRE AÇIK İŞ ORANLARI

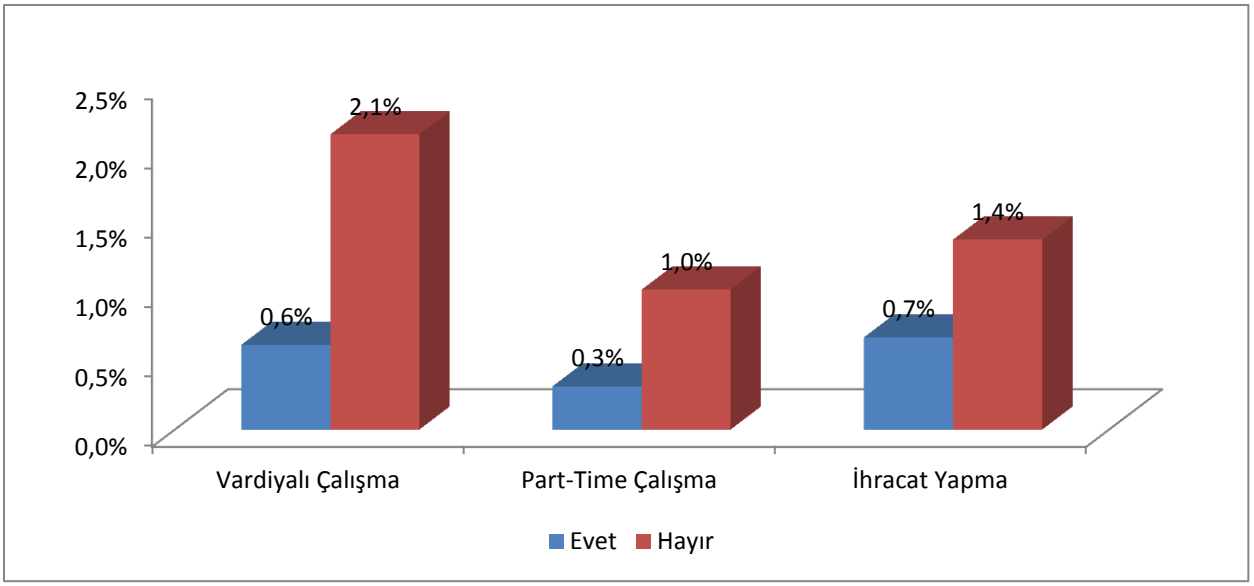

Kaynak: İPA 2016

Bilecik ilinde vardiyalı çalışma yapan 20+ istihdamlı işyerlerinin açık iş oranı yüzde 0,6, vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerinde ise yüzde 2,1 olarak tespit edilmiştir. Part-time çalışma yapılan işyerlerinde ise açık iş oranı yüzde 0,3, yapılmayan işyerlerinde ise yüzde 1'dir. İhracat yapılan işyerlerinde de açık iş oranı yüzde 0,7, yapılmayan işyerlerinde ise yüzde 1,4 olarak tespit edilmiştir.

ŞEKİL 18: AÇIK İŞLERDE CİNSİYET TERCİHİ

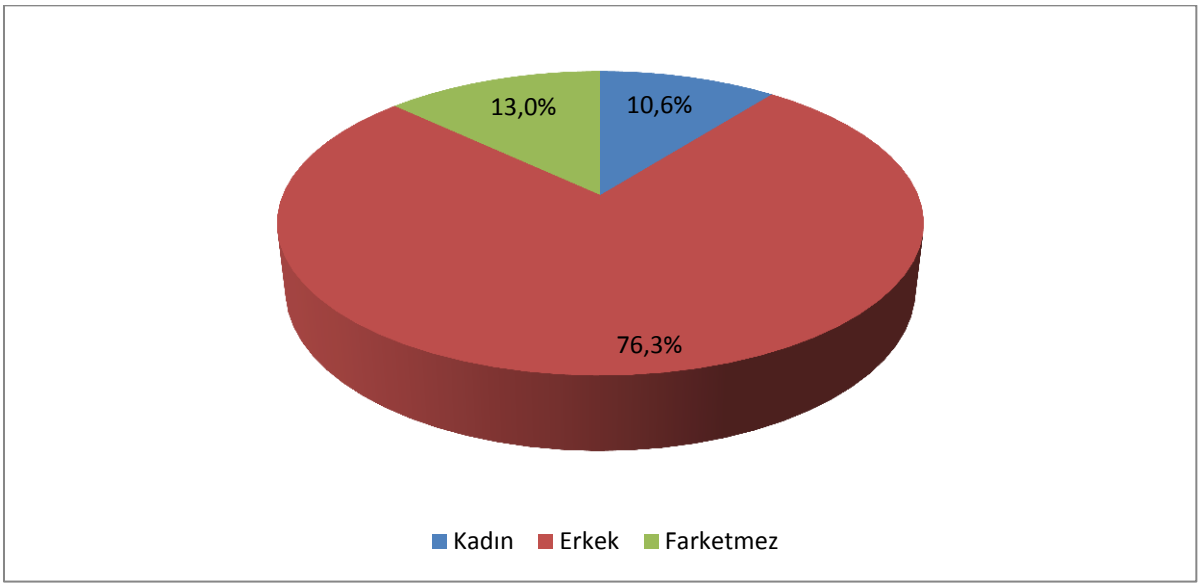

Kaynak: İPA 2016

Yukarıdaki şekil 18'de ise Bilecik ilinde araştırma sonucunda elde edilen açık işlerde işverenlerin cinsiyet tercihleri gösterilmektedir. Açık işlerin yüzde 76,3'ünde işverenlerin erkek işgücü talebi ortaya çıkmaktadır. Kadın işgücü istihdam etme eğilimi ise oldukça düşük düzeyde kalmış ve bu oran yüzde 10,6 olarak tespit edilmiştir. İşverenler açık işlerinde yüzde 13 oranında belli bir cinsiyet tercihinde bulunmamışlardır. Bu oranlar işverenlerin tercihini analiz etmek anlamında tek başına yeterli olmamaktadır. Zira açık işlerde daha çok hangi meslekte ve hangi beceri düzeyinde talebin olduğu cinsiyet analizinde özellikle gerekli görülmektedir.

ŞEKİL 19: AÇIK İŞLERİN EĞİTİM DÜZEYİNE GÖRE DAĞILIMI

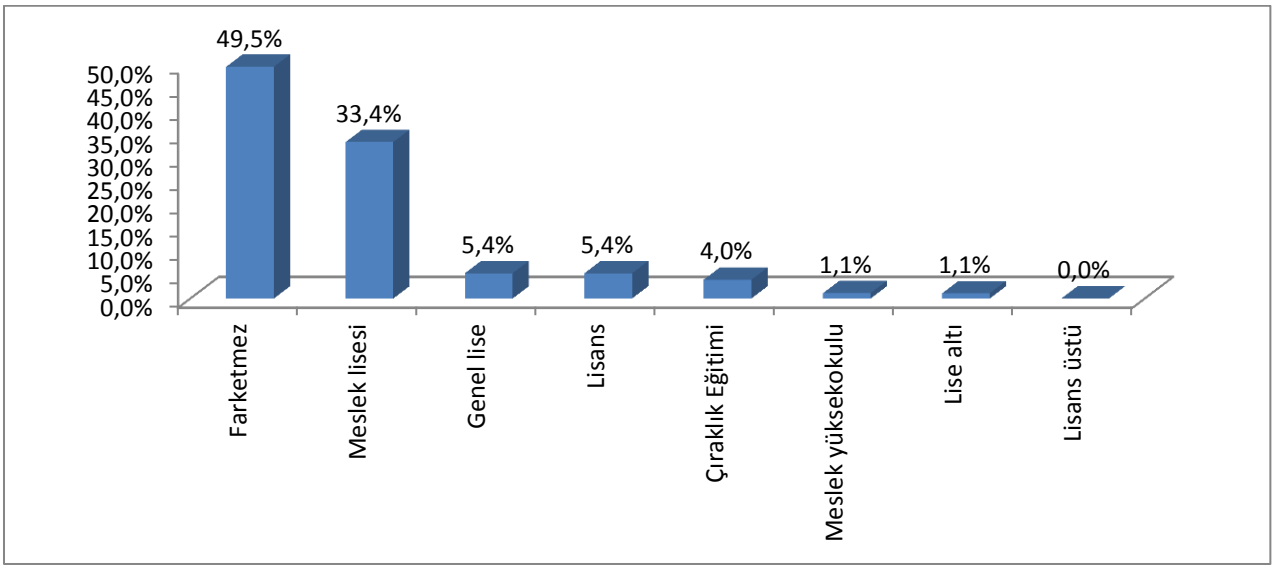

Kaynak: İPA 2016

İşverenlerin ihtiyaç duyduğu ve muhtelif açık iş arama kanallarını kullanarak işgücü talebini ilettikleri açık işlerinde asgari eğitim düzeyi de önemli bir tarafı oluşturmaktadır.

Bilecik ilindeki açık işlerin yüzde 49,5'inde işverenler eğitim durumunun önemli olmadığı görüşünü bildirerek işgücü talep etmiştir. En fazla oranda ikinci sırada bulunan eğitim düzeyi ise Meslek Lisesi mezunu olarak görülmektedir. Kısaca açık işlerin yaklaşık yarısında eğitim durumunun önemli olmadığı anlaşılmaktadır.

ŞEKİL 20: AÇIK İŞLERİN CİNSİYET VE EĞİTİM DÜZEYİNE GÖRE DAĞILIMI

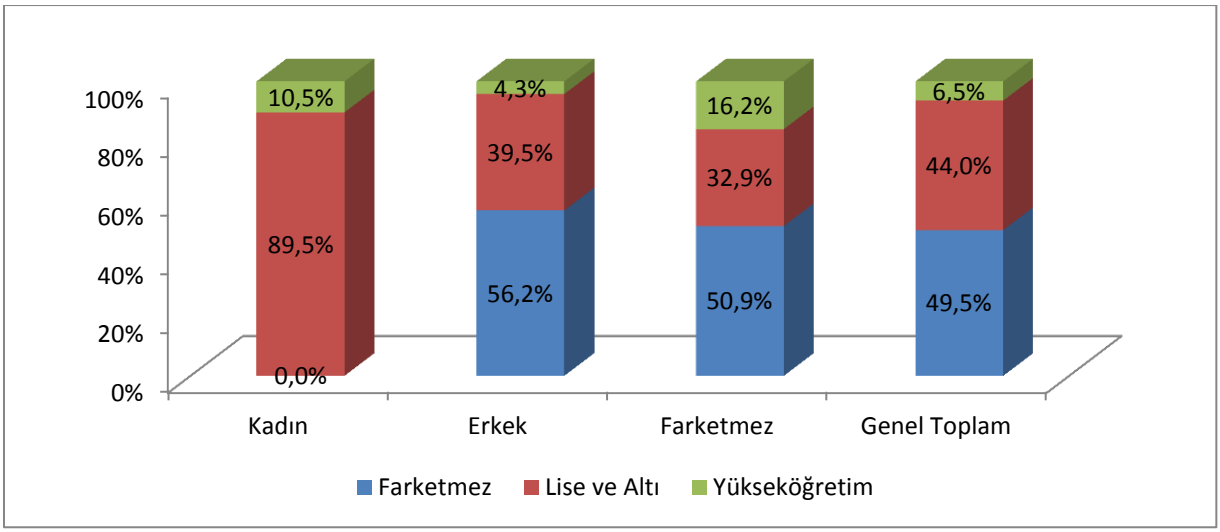

Kaynak: İPA 2016

Şekil 20'de Kadın ve erkek işgücü talebi için bir değerlendirme yapılacak olursa; kadınlarda erkeklere nazaran daha fazla oranda lise ve altı seviyesinde işgücü talep edilmiş, ayrıca yükseköğretim

seviyesinde de kadın işgücü için bir talepte bulunulmuştur. Grafikte öne çıkan bir diğer husus da; herhangi bir cinsiyet tercihinde bulunulmayarak verilen açık işlerde yükseköğretim seviyesindeki işgücü talepleri, cinsiyet tercihinde bulunulan açık işlerdeki yükseköğretim tercihine göre daha fazladır. Zira bu eğilimin nedeni, eğitimli işgücünün talep edildiği sektör ve mesleklerdeki "beyaz yakalı" istihdamı ön plana çıkmasıyla işgücü talebinde cinsiyet tercihinin eğitim tercihinin yanında çok bir anlam ifade etmemesi olarak söylenebilir.

Açık işlerdeki eğitim talepleri cinsiyete göre farklılaşabildiği gibi sektörel düzeyde de birtakım hususları öne çıkarmaktadır. Bazı sektörlerde yüksek düzeyde bir eğitim talebinde bulunulmaktayken bazılarında da işverenler nezdinde herhangi bir eğitim düzeyi talebinde bile bulunulması önem ifade etmemektedir. Tablo 16'da Bilecik ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işyerlerinden alınan açık işlerde sektörlere göre talep edilmiş olan eğitim düzeylerine ait veriler bulunmaktadır.

TABLO 7: AÇIK İŞLERDE SEKTÖRLERE GÖRE TALEP EDİLEN EĞİTİM DÜZEYİ

Sektörler	Fark etmez	Lise ve Altı	Yükseköğretim
Madencilik ve taş ocakçılığı	100,0%	0,0%	0,0%
İmalat	50,7%	44,1%	5,2%
İnşaat	25,0%	58,3%	16,7%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	38,5%	46,2%	15,4%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	100,0%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	**49,5%**	**44,0%**	**6,5%**

Kaynak: İPA 2016

İşyerlerinden alınan açık işlerin tamamı için yükseköğretim seviyesinde talep verilen sadece üç sektör bulunmaktadır. Bu sektörler, İnşaat sektörü, Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı ve İmalat sektörüdür. Tamamen eğitim durumu fark etmez tercihli açık iş verilen sektörler ise Madencilik ve taş ocakçılığı sektörü ile Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörleri olmuştur.

İmalat sektöründeki açık işlerin yüzde 50,7 gibi bir oranında herhangi bir eğitim düzeyi talebinde bulunulmamıştır. Bu husus da aslında bu işlerin çok nitelik gerektirmeyen meslekler olduğunu ifade ettiği düşünülebilir fakat işyerleri bant başında eğitim olanağı sağlayan İşbaşı Eğitim Programları ya da Çalışanların Mesleki Eğitimi gibi İŞKUR destekli faaliyetlerle eğitim açığını kapatabilmektedirler. Bir diğer ifadeyle lise altı ya da üniversite mezunu işgücü de işe başvuru yapsa işveren nezdinde çok bir anlam ifade etmeyecektir, çünkü işveren Eğitim kurumlarındaki müfredat ve faaliyetlerin işgücü piyasasının beklentileriyle uyuşmadığı kanısındadır. İşe başvuru yapacak kişiler

açısından ise; işin düşük nitelikli olmasından dolayı ortalama ya da daha yüksek bir eğitim seviyesine sahip olanların bu işlere başvuru yapmayacağı da göz önünde bulundurulmalıdır.

ŞEKİL 21: AÇIK İŞLERİN ARAMA SÜRESİNE GÖRE DAĞILIMI

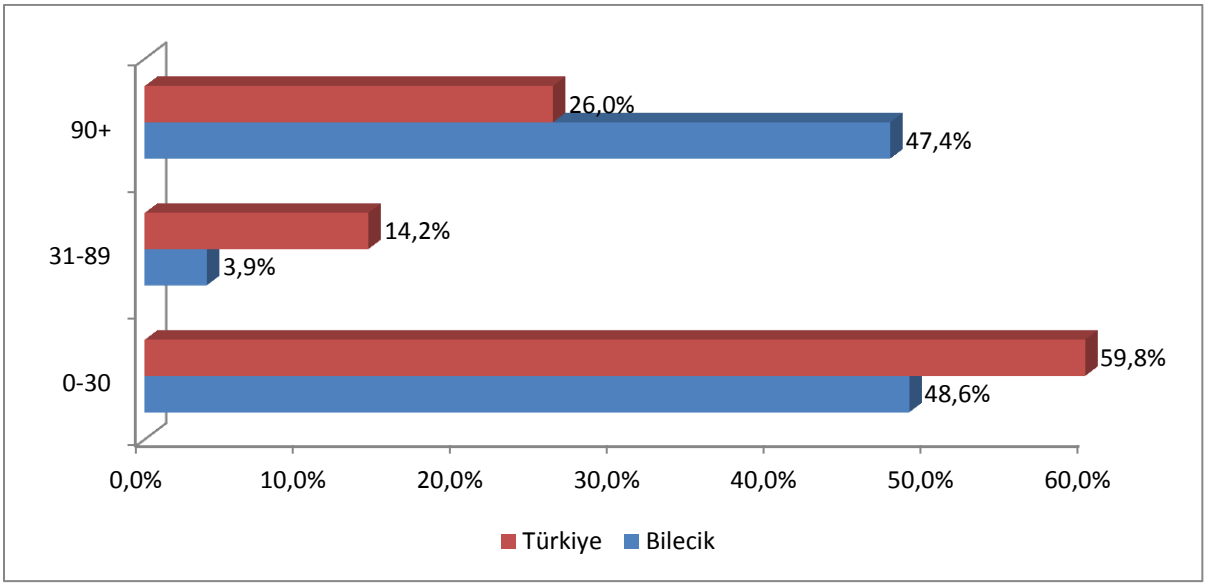

Kaynak: İPA 2016

Açık işlerin arama sürelerine göre dağılımı incelendiğinde; Bilecik ilinde açık işlerin yüzde 48,6'sı 0-30 gün arasında aranmaktadır. Bu oran Türkiye geneline göre daha düşük tespit edilmiştir. 31-89 gün arasında aranan açık işlerin oranı ise yüzde 3,9'dur. Bu oran da Türkiye geneline göre düşük gerçekleşmiş olup, 90 ve daha fazla günde aranan açık işlerin oranına bakıldığında bu sefer Bilecik'te gerçekleşen oran Türkiye geneline göre yüksek olduğu görülmüştür. Yani Bilecik ilinde açık işlerin Türkiye geneline göre daha uzun sürede karşılandığı söylenebilir.

TABLO 8: AÇIK İŞ ARAMA SÜRESİNİN CİNSİYETE GÖRE DAĞILIMI

Açık İş Arama Süresi	Kadın	Erkek	Fark etmez	Genel Toplam
0-30	100,0%	34,9%	87,1%	48,6%
31-89	0,0%	5,2%	0,0%	3,9%
90+	0,0%	59,9%	12,9%	47,4%
Genel Toplam	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**

Kaynak: İPA 2016

Açık işlerin arama süresi cinsiyet bazında değerlendirilebilir. Kadın işgücü tercihinde bulunulmuş olan açık işlerde arama süresinde 0-30 gün yüzde 100 gerçekleşmiştir. Erkek işgücü taleplerinde ise bu oran yüzde 34,9 olarak tespit edilmiştir. Kadınlarda 31-89 gün arasında açık iş

arama süresi bulunmazken erkeklerde yüzde 5,2 oranında gerçekleşmiştir. 90 gün ve daha fazla süredir aranan açık işlerde kadınların iş arama süresi bulunmazken erkeklerde bu oran yüzde 59,9 olarak tespit edilmiştir. Herhangi bir cinsiyet tercihinde bulunulmamış açık işlerde en yüksek oranda iş arama süresi 0-30 gün yüzde 87,1 oranında gerçekleşmiştir.

ŞEKİL 22: AÇIK İŞLERİN ARAMA KANALLARINA GÖRE DAĞILIMI

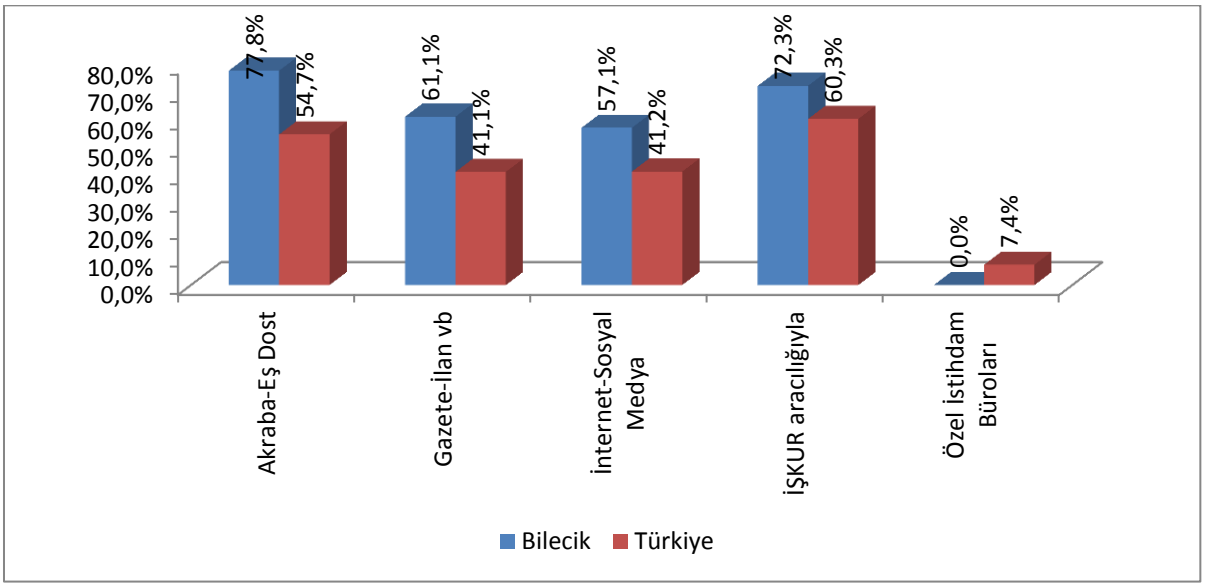

Kaynak: İPA 2016

Açık işlerin hangi arama kanalı ile işgücü piyasasına sunulduğu da özellikle İŞKUR için önemli bir konuyu oluşturmaktadır. Piyasadaki açık işlerin Kuruma kazandırılması yoluyla daha çok kişiyi işe yerleştirmek için hangi beceri ve eğitim düzeylerinin talep edildiğinin bilinmesi açılacak olan aktif işgücü programlarının etkinliği açısından önem arz etmektedir.

Şekil 22'de Bilecik ili ve Türkiye genelinde karşılaştırmalı olarak açık işlerin arama kanalına göre dağılımı mevcuttur. Bilecik ilinde 20+ istihdamlı işyerlerinden alınan açık işlerin yüzde 72,3 gibi büyük bir oranı İŞKUR'a verilmiştir. Bu oran Türkiye geneli için yüzde 60,3 olarak gerçekleşmiştir. Bilecik ilinde işverenler en çok Akraba-eş dost arama kanalını kullanmıştır. Gazete-ilan vb. ile İnternet-sosyal medya arama kanalları da yakın oranlarda gerçekleşmiştir. Özel İstihdam Büroları dışında Tüm arama kanalları açısından Türkiye gerçekleşmelerinin Bilecik iline göre daha düşük bir oranda olduğu görülmektedir.

TABLO 9: AÇIK İŞLERDE TALEP EDİLEN EĞİTİM DÜZEYLERİ VE ARAMA KANALLARI İLİŞKİSİ

Eğitim Düzeyi/Arama Kanalları	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR Aracılığıyla
Çıraklık Eğitimi	100,0%	100,0%	0,0%	100,0%
Lise Altı	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Genel Lise	70,7%	70,7%	29,3%	100,0%
Meslek Lisesi	68,2%	30,1%	93,3%	95,0%
Meslek Yüksekokulu	100,0%	100,0%	100,0%	0,0%
Lisans	70,5%	49,7%	50,3%	70,5%
Fark etmez	83,1%	79,6%	41,3%	55,2%
Genel Toplam	**77,8%**	**61,1%**	**57,1%**	**72,3%**

Kaynak: İPA 2016

Çıraklık eğitiminde talep verilen açık işlerde İnternet-Sosyal Medya hiç kullanılmazken, tamamında İŞKUR, gazete-ilan ve akraba-eş dost kanalları kullanılmıştır. Lise altı seviyelerindeki açık işlerin tamamında Akraba-Eş dost aracılığıyla işverenler açık işlerini karşılamaya çalışmışlardır. Açık işlerin lise altı ve Meslek Yüksek Okulu eğitim düzeyi eleman ihtiyaçlarını karşılarken İŞKUR'u tercih etmedikleri, diğer eğitim düzeylerinde ise İŞKUR aracılığıyla eleman talebinde bulundukları görülmektedir.

Herhangi bir eğitim seviyesi tercihinde bulunulmayan açık işler için işverenler çoğunlukla Akraba-Eş Dost'u arama kanalı olarak kullanmaktadırlar.

Şekil 23'te ise İŞKUR hizmetlerinden yararlanan ve yararlanmayan işverenlerin açık işlerindeki arama kanallarının dağılımı incelenecektir.

ŞEKİL 23: HİZMETLERDEN YARARLANMA DURUMUNA GÖRE ARAMA KANALLARININ DAĞILIMI

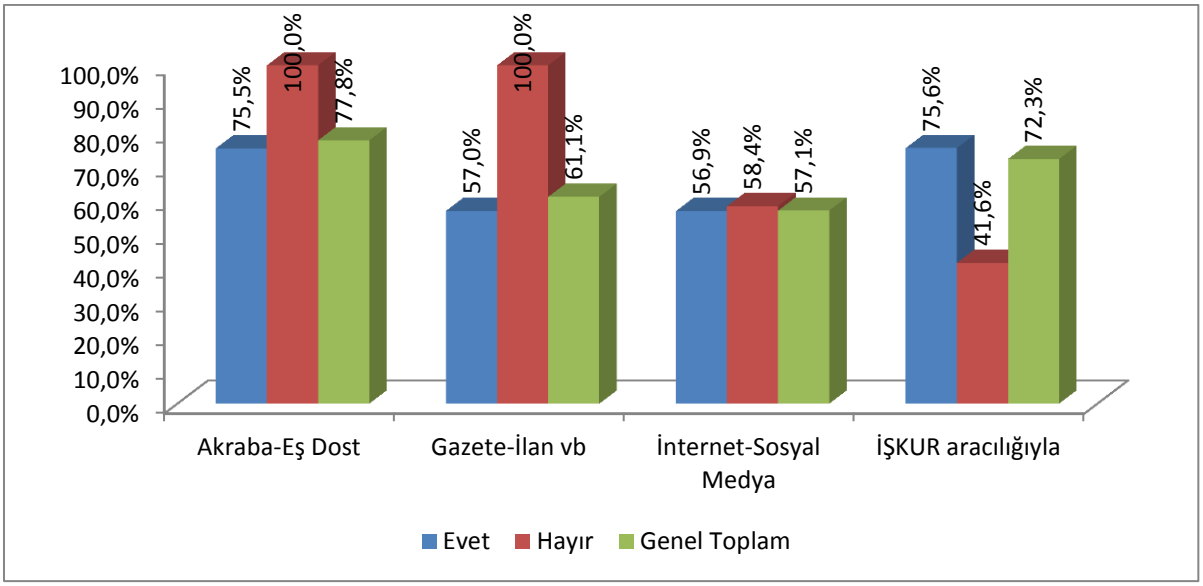

Kaynak: İPA 2016

İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerlerinin açık işlerinde yüzde 75,6 gibi önemli bir oranda İŞKUR'un arama kanalı olarak kullanıldığı tespit edilmiştir. Bu oran İŞKUR hizmetlerinden yararlanmayan işyerleri için yüzde 41,6'da kalmıştır. İŞKUR hizmetlerinden yararlanmış olan işverenler açık işlerini de Kuruma bildirme yönünde eğilim sergilemişlerdir.

İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerleri açık işleri için Akraba-Eş Dost'u yüzde75,5 oranında kullanmışlarken, Kurum hizmetlerinden yararlanmayan işyerleri açık işlerinin tamamında Akraba-Eş Dost'u kullanmışlardır.

TABLO 10: ARAMA KANALLARINDAN İSTENEN BECERİLERİN ÖNCELİK SIRALAMASI

Beceriler	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları	Genel Toplam
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	1	1	1	1	1	1
Takım Çalışması	3	3	2	2	2	3
İletişim ve İfade Yeteneği	2	5	3	3	3	2
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	4	2	4	4	4	4
Proje Tabanlı Çalışma	5	4	10	5	5	5
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	6	6	5	6	6	6
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	7	7	6	7	7	7
Satış ve Pazarlama Becerisi	8	8	7	8	8	8
Yabancı Dil	9	9	8	*	9	9
Bilgisayar kullanımı	*	10	9	9	10	*

Kaynak: İPA 2016

*ile gösterilen alanlarda veri yoktur.

Açık işlerde talep edilen asgari eğitim seviyesinden sonra işverenlerin istihdam etmeyi düşündüğü işgücünde aranılan beceriler de planlanacak politikalar için stratejik alanı oluşturmaktadır.

Bilecik ilinde genel olarak açık işlerde istenen becerilerde ilk sırada Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerisi gelmektedir. İkinci sırada ise Takım Çalışması ve daha sonra İletişim ve İfade Yeteneği, Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, Proje Tabanlı Çalışma, Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme, Hesap Yapabilme (Analitik Beceri), Satış ve Pazarlama becerisi, Yabancı Dil ve Bilgisayar Kullanımı gelmektedir.

İŞKUR üzerinden piyasaya sunulan açık işlerde ise Bilgisayar kullanımı becerisi dışında bütün beceriler talep edilmekte olup sadece bu becerinin istenmemesi dikkat çeken bir husustur.

TABLO 11: MESLEK GRUPLARINA GÖRE AÇIK İŞ SAYISI

Meslek Grubu	Açık İş Sayısı
Hizmet Ve Satış Elemanları	15
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	8
Profesyonel Meslek Mensupları	8
Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	64
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	4
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	90
Genel Toplam	**189**

Kaynak: İPA 2016

8 Nisan – 6 Mayıs tarihleri arasında yapılan İşgücü Piyasası Araştırmasına göre Bilecik ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup bu gruptaki açık iş sayısının toplam açık iş sayısı içindeki oranı yüzde 47,6'dır. İkinci sırada ise Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubu bulunmaktadır.

Açık sayısının yanında daha çok açık iş oranları önemlidir. Tablo 21'de meslek gruplarına göre açık iş oranları bulunmaktadır. Bilecik ili için tespit edilen yüzde 1 açık iş oranı meslek grupları bazında da değerlendirildiğinde açık iş oranının en yüksek oranda yüzde 1,8 ile Hizmet Ve Satış Elemanları meslek grubunda olduğu görülmektedir. Daha sonra Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubu gelmektedir.

TABLO 12: MESLEK GRUPLARINA GÖRE AÇIK İŞ ORANLARI

Meslek Grupları	Açık İş Oranı
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	0,0%
Hizmet Ve Satış Elemanları	1,8%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	0,4%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	0,0%
Profesyonel Meslek Mensupları	0,9%
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	1,1%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	0,3%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	0,9%
Yöneticiler	0,0%
Genel Toplam	**0,9%**

Kaynak: İPA 2016

Özellikle Yöneticiler ve Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları ve Büro Hizmetlerinde Çalışanlar meslek grubunda açık iş olmadığından açık iş oranı da sıfır görünmektedir.

İl geneli açık iş oranının altında bulunan meslek grupları ise Profesyonel Meslek Mensupları, Tesis ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar, Nitelik Gerektirmeyen Meslekler ve Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensuplarıdır.

TABLO 13: AÇIK İŞLERİN MESLEK GRUPLARINA VE CİNSİYET GÖRE DAĞILIMI

Meslek Grubu	Kadın	Erkek	Fark etmez	Genel Toplam
Hizmet ve Satış Elemanları	0,0%	0,0%	62,8%	8,2%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	0,0%	4,3%	8,1%	4,3%
Profesyonel Meslek Mensupları	10,5%	1,4%	16,2%	4,3%
Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	0,0%	41,8%	12,9%	33,6%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	0,0%	2,9%	0,0%	2,2%
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	89,5%	49,6%	0,0%	47,4%
Genel Toplam	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**

Kaynak: İPA 2016

İşverenler kadın işgücü tercihinde bulundukları açık işlerinde yüzde 89,5 oranında Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar; yüzde 10,5 oranında profesyonel meslek grubunda istihdam etmek istediğini bildirmişlerdir. Erkek işgücü taleplerinin ise daha fazla meslek grubunda olduğu görülmektedir. Örneğin; Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda kadın işgücü tercihinde bulunulan açık işlerde hiç talep bulunmazken, erkek işgücü taleplerinde yüzde 41,8'i bu meslek grubunda verilmiştir.

Ayrıca yukarıdaki tabloda görülen oranlardan farklı olarak Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubu, herhangi bir cinsiyet tercihinde en fazla oranda bulunmayan bir alan olmuştur. Zira bu meslek grubundaki açık işlerin yüzde 62,8'inde işverenler "fark etmez" seçeneğini tercih etmişlerdir.

En fazla oranda erkek işgücü tercihinde bulunulmuş olan meslek grupları ise Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar ve Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grupları olmuştur.

Tablo 23'te ise meslek gruplarında talep edilen beceriler öncelik sıralamasına göre sıralanmıştır. Hizmet ve Satış Elemanları için ise ilk sırada Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, daha sonra İletişim ve İfade Yeteneği ile Hesap Yapabilme (Analitik Beceri) becerileri önemlidir.

Nitelik Gerektirmeyen Mesleklerde Fiziki ve Bedensel Yeterlilik ve Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe ön plana çıkmıştır.

Profesyonel Meslek Mensupları ise yabancı dil becerisinin talep edildiği tek meslek grubu olmuştur. İlk sırada Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi talep edilmekte olup Yabancı Dil ikinci sırada yerini almıştır.

Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar ile Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları meslek gruplarında ilk iki öncelik değişmemektedir. Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunda ise ilk iki sıralamada öncelikler değişmiş fakat Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe ile Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerileri önemini korumuştur.

TABLO 14: MESLEK GRUPLARINA GÖRE AÇIK İŞLERDE TALEP EDİLEN BECERİ DÜZEYİ

Beceriler	Hizmet ve Satış Elemanları	Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	Profesyonel Meslek Mensupları	Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	Genel Toplam
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	5	2	5	1	*	1	1
Takım Çalışması	4	3	4	4	3	2	2
İletişim ve İfade Yeteneği	1	1	6	7	4	3	3
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe		4	1	2	1	4	4
Proje Tabanlı Çalışma	*	*	3	3		5	5
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	*	*	2	5	2	7	6
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	2	*	8	6	*	6	7
Satış ve Pazarlama Becerisi	3	*	*	*	*	*	8
Yabancı Dil	*	*	7	*	*	*	9
Bilgisayar kullanımı	*	*	*	*	5	*	10

Kaynak: İPA 2016 *' lı alanlarda yeterli veri toplanamamıştır.

TABLO 15: MESLEK GRUPLARINA GÖRE AÇIK İŞLERİN ARANMA KANALLARI

Meslek Grupları	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla
Hizmet Ve Satış Elemanları	80,6%	45,2%	45,2%	38,7%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	61,1%	61,1%	61,1%	38,9%
Profesyonel Meslek Mensupları	87,8%	37,4%	38,1%	63,3%
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	88,3%	76,7%	28,4%	61,6%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	52,0%	100,0%	100,0%	48,0%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	71,7%	53,2%	78,8%	90,7%

Kaynak: İPA 2016

Meslek gruplarına göre açık işlerin aranma kanalları değerlendirilecek olursa; İŞKUR'un en yüksek oranda kullanıldığı meslek grubu Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar meslek grubu olmuştur. Bu meslek grubundaki açık işlerin yüzde 90,7'si İŞKUR aracılığıyla işgücü piyasasına sunulmuştur.

Bu tabloda öne çıkan bir diğer husus arama kanalları içinde meslek grupları bazında en yüksek oranda kullanılan Akraba-Eş Dost arama kanalıdır. Akraba-Eş Dost'un en çok kullanıldığı meslek grubu Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar Meslek grubu olmuştur. Bu meslek grubunda açık işlerin yüzde 88,3'ünde Akraba-Eş Dost arama kanalı kullanılmıştır. Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları' nın tamamında Gazete-İlan vb. ile İnternet-Sosyal Medya arama kanallarının kullanıldığı dikkati çekmektedir.

TABLO 16: AÇIK İŞ OLAN MESLEKLERDEN İSTENEN BECERİLERDE ÖNCELİK SIRALAMASI

Meslekler	Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	Takım Çalışması	Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	İletişim ve İfade Yeteneği	Satış ve Pazarlama Becerisi	Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	Proje Tabanlı Çalışma
Seramik İmal İşçisi	1	*	3	4	2	*	*	*
Gaz Altı Kaynakçısı	1	*	*	*	*	*	3	2
Metal Mamuller Montaj İşçisi	1	*	*	*	*	*	3	2
Mermer İşçisi	2	*	3	1	*	*	4	*
Satış Danışmanı	*	2	*	*	1	3	*	*
Diğer Polisajcılar Ve Alet Bileyicileri (Elle)	1	*	3	2	*	*	*	*
Alüminyum İmalat İşçisi	1	*	*	*	*	*	*	*
Alçı İmalat İşçisi	1	2	*	3	*	*	*	*
Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	1	3	4	2	*	*	*	*
Cam Mamul İmalatçısı	1	2	3	*	*	*	*	*

Kaynak: İPA 2016 *'lı alanlarda yeterli veri yoktur.

Tablo 25'te Bilecik ilinde açık işi olan meslekler özelinde talep edilen becerilerin öncelik sıralaması bulunmaktadır. Mermer İşçisi mesleğinde talep edilen ilk beceri Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe iken Satış Danışmanı mesleğinde ise İletişim ve İfade Yeteneği becerisi istenmiştir. Bu meslekler dışında kalan diğer mesleklerde ise becerilerdeki ilk öncelik Fiziki ve Bedensel Yeterlilik yer almaktadır. Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi mesleği için ise sadece Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi talep edilmiştir. Alüminyum İmalat İşçisi mesleği için ise yalnızca Fiziki ve Bedensel becerisi talep edilmektedir.

En çok açık iş olan ve Bilecik ilinde en fazla çalışan sayısına sahip mesleklerden biri olan Seramik İmal İşçisi mesleğinde istenen becerilerde ilk sırayı Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerisi almaktadır. İkinci sıradaki beceri önceliği ise İletişim ve İfade Yeteneği olup, Takım Çalışması ve Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerileri de aranan nitelikler arasında yerini almıştır.

TABLO 17: CİNSİYET BAZINDA EN ÇOK AÇIK İŞ OLAN MESLEKLER

Kadın	Erkek	Genel Toplam
Seramik İmal İşçisi	Seramik İmal İşçisi	Seramik İmal İşçisi
Makine Mühendisi	Metal Mamuller Montaj İşçisi	Metal Mamuller Montaj İşçisi
	Alüminyum İmalat İşçisi	Alüminyum İmalat İşçisi
	Gaz Altı Kaynakçısı	Gaz Altı Kaynakçısı
	Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	Mermer İşçisi
	Alçı İmalat İşçisi	Satış Danışmanı
	Mermer İşçisi	Garson (Servis Elemanı)
	Diğer Polisajcılar Ve Alet Bileyicileri (Elle)	Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)
	Cam Mamul İmalatçısı	Alçı İmalat İşçisi
	Şoför-Yük Taşıma	Diğer Polisajcılar Ve Alet Bileyicileri (Elle)

Kaynak: İPA 2016

Bilecik ilinde en fazla açık iş olan meslekler; Seramik İmal İşçisi, Metal Mamuller Montaj İşçisi, Alüminyum İmalat İşçisi, Gaz Altı Kaynakçısı, Mermer İşçisi, Satış Danışmanı, Garson (Servis Elemanı), Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik), Alçı İmalat İşçisi ve Diğer Polisajcılar Ve Alet Bileyicileri (Elle) meslekleridir.

İşverenlerin açık işlerinde kadın işgücü tercihinde bulundukları en fazla açık iş olan meslekler ise Seramik İmal İşçisi ve Makine Mühendisidir.

Açık işlerde erkek işgücü tercihinin olduğu en fazla açık iş olan meslekler de Seramik İmal İşçisi, Metal Mamuller Montaj İşçisi, Alüminyum İmalat İşçisi, Gaz Altı Kaynakçısı, Kaynakçı (Oksijen Ve

Elektrik), Alçı İmalat İşçisi, Mermer İşçisi, Diğer Polisajcılar Ve Alet Bileyicileri (Elle Cam Mamul İmalatçısı ve Şoför-Yük Taşıma meslekleridir.

TABLO 18: CİNSİYETE GÖRE AÇIK İŞLERDE TALEP EDİLEN BECERİLERİN ÖNCELİK SIRALAMASI

Beceriler	Kadın	Erkek	Fark etmez	Genel Toplam
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	3	1	3	1
Takım Çalışması	1	2	2	2
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	2	4	6	3
İletişim ve İfade Yeteneği	*	3	1	4
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	4	6	7	5
Proje Tabanlı Çalışma	*	5	8	6
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	*	7	4	7
Satış ve Pazarlama Becerisi	*	*	5	8
Bilgisayar kullanımı	*	8	*	9
Yabancı Dil	*	*	9	10

Kaynak: İPA 2016

Kadın ve erkekler için genel toplama göre becerilerde öncelik sıralaması ilk iki sırada farklılık göstermektedir. Kadınlarda ilk öncelik Takım Çalışması becerisi iken, erkeklerde ilk öncelik Fiziki ve Bedensel Yeterlilik olarak tespit edilmiştir. Herhangi bir cinsiyet tercihinde bulunulmayan açık işlerde ise ilk öncelik İletişim ve İfade Yeteneği, ikinci öncelik de Takım Çalışması becerisi olarak görülmektedir. Yabancı dilin öncelik sıralamasında son sıralarda tercih edildiği açık işlerde ise herhangi bir cinsiyet tercihi ifade edilmemiştir.

TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

Araştırma kapsamında işverenlere son 1 yıl içerisinde hangi mesleklerde eleman temininde güçlük çektikleri, temininde güçlük çektikleri eleman sayısı ve bunun nedenleri sorulmuştur. Derlenen verilerle Bilecik ili işgücü piyasasının talep kısmını daha net görmek hedeflenmektedir. İşverenlerin karşılamakta güçlük çektiği mesleği, sayısını ve hangi nedenlerden ötürü aradığı çalışanı temin edemediğini bilmek, ilin istihdam politikasına da yön vereceğinden araştırmanın temininde güçlük çekilen meslekler bölümü önemli bilgiler içermektedir. Bu kapsamda bu bölümde temininde güçlük çekilen meslekler, sektörler ve meslek grupları bazında incelenecektir.

ŞEKİL 24: ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKEN İŞYERİ ORANI

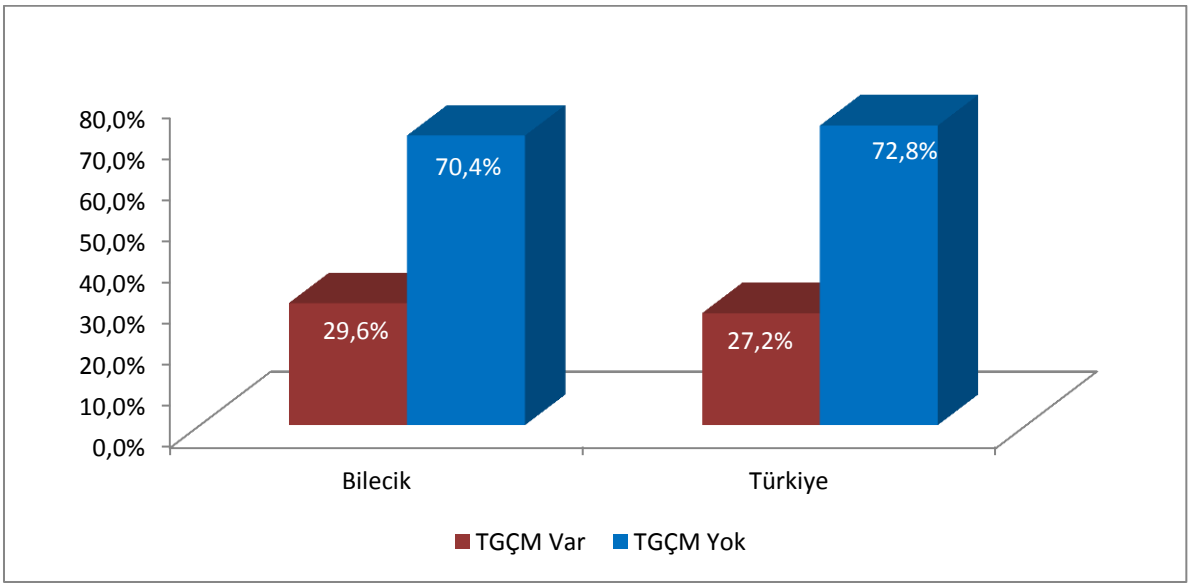

KAYNAK: İPA 2016

Araştırma kapsamında yapılan ziyaretler sonucu Türkiye geneli 20 + istihdamlı 95 bin 620 işyerine ulaşılmıştır. Bu işyerlerinden 25 bin 970 tanesinde eleman temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Bilecik ilinde ise 20+ istihdamlı 201 işyeri çalışmaya cevap vermiş, bunlardan 60 tanesi temininde güçlük çekilen meslek olduğunu ifade etmişlerdir. Yüzde 29,6 ile Bilecik ilinin eleman temininde ülke genelinden daha fazla güçlük çektiği görülmektedir.

ŞEKİL 25: SEKTÖRLERE GÖRE ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKEN İŞYERİ ORANI

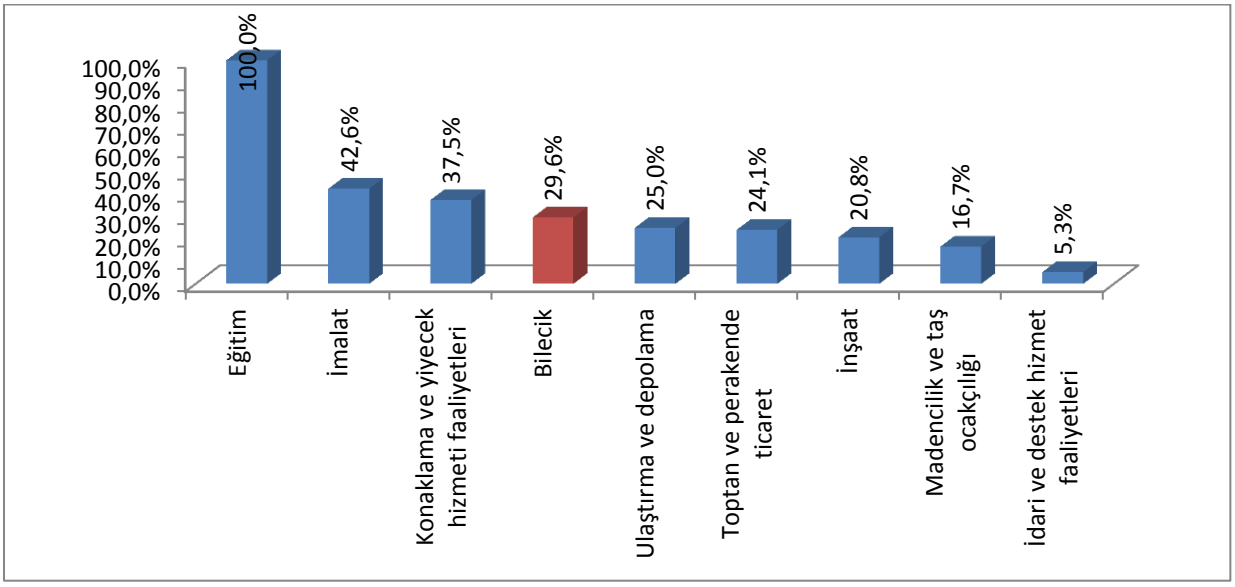

KAYNAK: İPA 2016

Bilecik ilinde eleman temininde güçlük çeken işyerlerini sektörel olarak incelediğimizde; Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı, Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi Ve İyileştirme Faaliyetleri, Gayrimenkul Faaliyetleri, Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler, İnsan Sağlığı

Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörlerinde bulunan işyerlerinin eleman temininde güçlük çekmedikleri dikkat çeken bir husus olarak karşımıza çıkmaktadır. Bunun yanı sıra eleman temininde en fazla oranda güçlük çeken işyerlerinin Eğitim sektöründe olduğu görülmektedir. Söz konusu sektördeki mevcut işyerlerinin az olması ile birlikte bu alanda çalışabilecek yeterli beceriye sahip elemanın bulunamaması faktörleri, sektörün temininde güçlük çekme oranının yükselmesine neden olmuştur.

İnşaat ve Madencilik Ve Taş Ocakçılığı gibi Bilecik ilinde işyeri sayısının yoğun olduğu bir sektörlerde eleman temininde güçlük çekilen işyeri oranının son sırada yer alması dikkat çekmektedir. Bu sonuç, bu sektörün ilde eleman temininde diğer sektörlere nazaran daha az zorluk çektiğini göstermektedir.

TABLO 19: SEKTÖRLERE GÖRE TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN KİŞİ SAYISI

Sektörler	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı
İmalat	320
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	15
İnşaat	14
Madencilik ve taş ocakçılığı	11
Eğitim	8
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	7
Ulaştırma ve depolama	4
Genel Toplam	**380**

Kaynak: İPA 2016

Bilecik ilinde 380 kişinin temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Temininde güçlük çekilen kişi sayıları, sektör bazında incelendiğinde İmalat sektöründe yoğunlaştığı görülmektedir. Bu sektörün temininde güçlük çektiği eleman sayısı, Bilecik ilinde toplam temininde güçlük çekilen sayının yüzde 84,2 'sini oluşturmaktadır. Söz konusu sektörlerde çalışan sayısının fazla olması sebebi ile temininde güçlük çekilen kişi sayısı da fazladır. Öyle ki Bilecik ilinde toplam çalışanların yüzde 75,8 'i bu sektörde çalışmaktadırlar. Araştırma sonuçlarına göre özellikle İmalat sektörü, Türkiye geneli verilerde de sayısal olarak mevcut istihdamı en fazla olan ve eleman temininde de en çok güçlük çekilen sektör olarak karşımıza çıkmaktadır.

ŞEKİL 26: TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN KİŞİLERİN MESLEK GRUPLARINA GÖRE DAĞILIMI

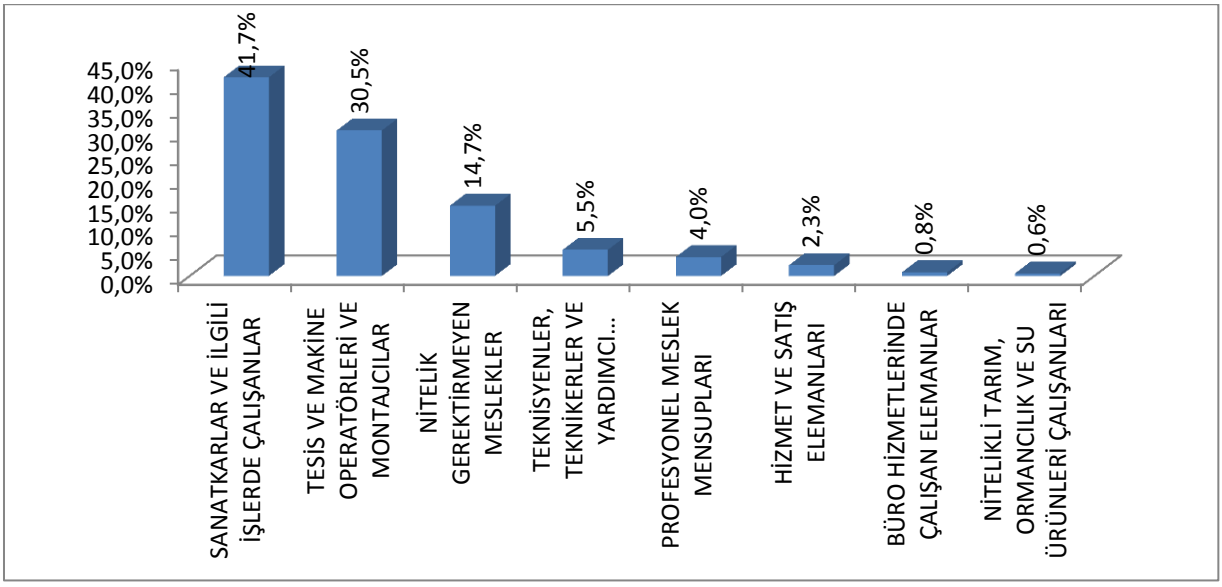

KAYNAK: İPA 2016

Bilecik ilinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekilen kişilere bakıldığında en çok 158 kişi ile Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda yer aldıkları görülmektedir. Eleman temininde güçlük çekilen kişilerin yüzde 41,7'si bu meslek grubunda yer almaktadır.

Türkiye genelinde de 20 + istihdamlı işyerlerinde eleman temininde güçlük çekilme oranı en yüksek ikinci sırada Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunun olması, bu meslek grubunun ihtiyaçlarının sadece Bilecik ili ile sınırlı olmadığını göstermektedir. Benzer şekilde araştırma sonuçları göstermektedir ki Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları meslek grubu hem ülke geneli hem de Bilecik ilinde eleman temininde en az güçlük çeken meslek grubudur.

TABLO29: EN FAZLA ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

Meslekler	TGÇM Dağılımı
Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	16,5%
Seramik İmal İşçisi	15,3%
Tarım İşçisi (Tarla Ürünleri)	13,9%
Gaz Altı Kaynakçısı	7,7%
Makineci (Dikiş)	5,6%
Diğer Polisajcılar Ve Alet Bileyicileri (Elle)	3,1%
Mermer İşçisi	2,5%
Elektrikçi (Genel)	2,4%
Mekanik Bakım Onarımcısı	2,2%
Nc/Cnc Tezgah Operatörü	1,8%

Kaynak: İPA 2016

Bilecik ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada 63 kişi ile Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik) mesleği yer almaktadır. Bu mesleği sırasıyla 58 kişi ile Seramik İmal İşçisi, 53 kişi ile Tarım İşçisi (Tarla Ürünleri) meslekleri takip etmektedirler.

Geçtiğimiz yıl gerçekleştirilen araştırma sonuçlarına göre temininde güçlük çekilen ilk on meslekle bu yılki araştırma sonuçlarını kıyasladığımızda; Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik), Mermer, Seramik İmal İşçisi, Gaz Altı Kaynakçısı, Makineci (Dikiş) olmak üzere toplam beş mesleğin yine değişmeyerek ilk onda yer aldıkları görülmektedir. Bilecik ilinde söz konusu meslekler, son iki yıldır temininde güçlük çekilen meslekler arasında yer almaya devam etmektedirler.

Seramik İmal İşçisi, Gaz Altı Kaynakçısı, Mermer İşçisi, Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik), Diğer Polisajcılar Ve Alet Bileyicileri (Elle)mesleklerinin aynı zamanda açık işi en çok olan meslekler arasında ilk onda yer alması, ilin istihdam politikalarına yön vermesi adına dikkate değer bir bilgi şeklindedir.

ŞEKİL 27: TGÇM NEDENLERİNİN DAĞILIMI

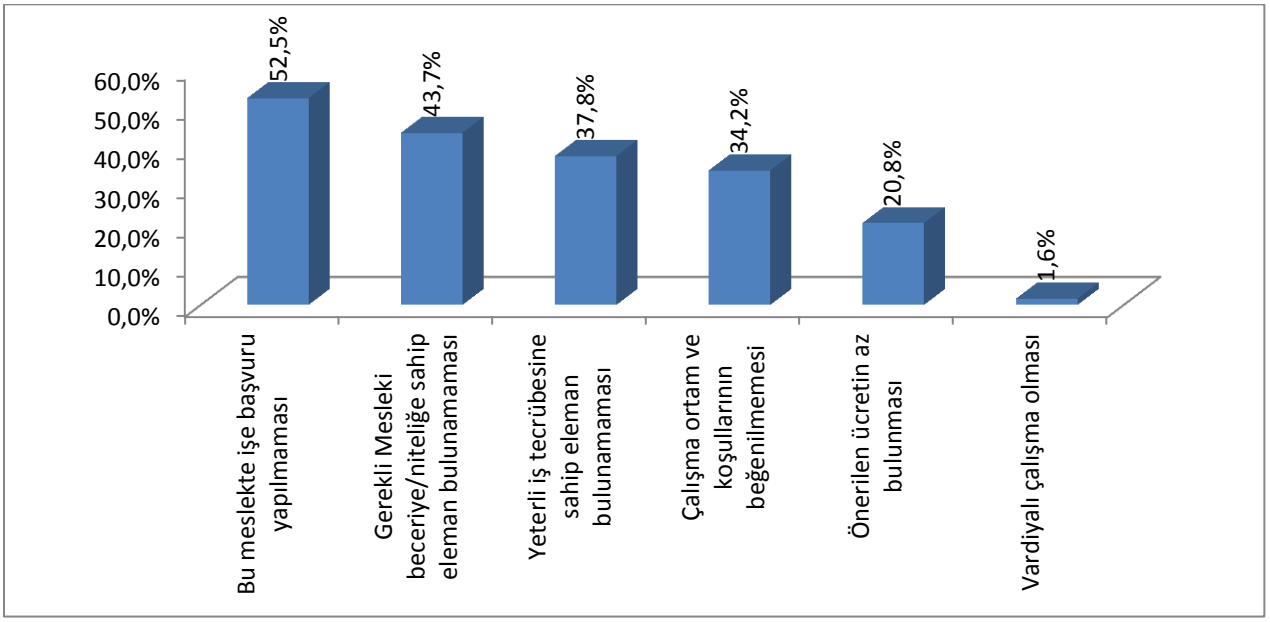

Kaynak: İPA 2016

Bilecik ilinde temininde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada Bu meslekte işe başvuru yapılmaması yer almaktadır. Bu neden Türkiye geneli 20 + istihdamlı işyerlerinin TGÇM Nedenleri Dağılımı ile de benzerlik göstermektedir.

Mesleklere Göre TGÇM dağılımı incelenirken, açık işi en çok olan mesleklerle temininde güçlük çekilen mesleklerin benzerlik gösterdiği hatta birçoğunun bire bir aynı olduğu ifade edilmiştir. TGÇM Nedenlerinin Dağılımına bakıldığında ise ilk sırada Bu meslekte işe başvuru yapılmaması gelmektedir. Öyle ki bu durum Bilecik ilinde işsizlik nedeni olarak iş arayanların iş beğenmeme eğiliminde olduklarını kanıtlar niteliktedir. Ayrıca TGÇM Nedenleri dağılımında ikinci sırada Gerekli

Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması olarak görülmekte olup, bu nedeni ortadan kaldırmaya yarayacak doğru aktif işgücü politikaları üretilip, mevcut açık işler için gereken mesleki beceriye/niteliğe sahip bireyler sağlandığında sadece il geneli değil ülke çapında da talep ve arz dengelenmiş olacaktır.

ŞEKİL 28: İŞYERİ DURUMUNA GÖRE TGÇM NEDENLERİ

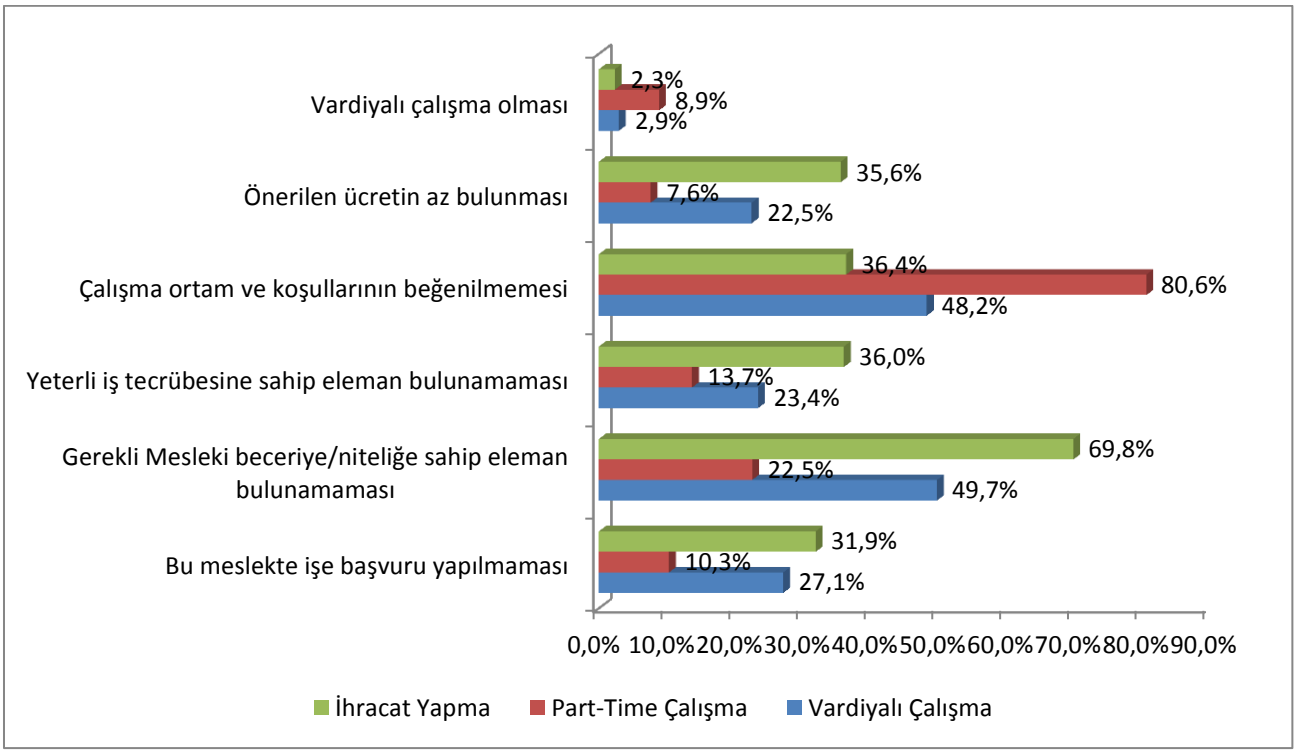

Kaynak: İPA 2016

Bilecik ilinde işyerlerinin part-time veya vardiyalı çalışanı olması, işyerinin ihracat yapıp yapmaması gibi işyeri durumuna göre eleman temininde güçlük çekme nedenlerine bakılacak olursa; her üç duruma sahip işyerlerinde de oranları değişmekle beraber TGÇM nedenlerinden ilk sırada Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması yer almaktadır. İhracat yapan işyerlerinde bu nedene ilişkin oranının yüzde 69,8 olarak hesaplanması ile biraz daha belirgindir. Ayrıca Bilecik ili hatta ülke geneli işyerlerinin eleman temininde güçlük çekmelerinin de aynı nedene dayanması sebebiyle, bu husus genel bir problem halini almaktadır.

TABLO 30: MESLEK GRUPLARINA GÖRE TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLME NEDENLERİ

Meslek Grupları	Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmaması	Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması	Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması	Çalışma Ortam ve Koşullarının Beğenilmemesi	Önerilen Ücretin Az Bulunması	Vardiyalı Çalışma Olması
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	0,0%	33,3%	0,0%	66,7%	0,0%	0,0%
Hizmet Ve Satış Elemanları	0,0%	100,0%	39,1%	0,0%	0,0%	0,0%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	5,4%	5,4%	0,0%	94,6%	0,0%	5,4%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Profesyonel Meslek Mensupları	46,9%	52,7%	20,1%	0,0%	0,0%	0,0%
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	66,4%	57,1%	50,0%	18,1%	18,1%	2,0%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	25,3%	100,0%	34,9%	4,8%	0,0%	0,0%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	37,4%	58,3%	31,9%	50,9%	43,5%	0,0%
Genel Toplam	**43,7%**	**52,5%**	**34,2%**	**37,8%**	**20,8%**	**1,6%**

Kaynak: İPA 2016

Bilecik ilinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekme nedenlerine bakılacak olursa Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması nedeni en çok tercih edilen nedenlerdendir. Öyle ki, sekiz meslek grubundan altı tanesi için en yüksek oranda söz konusu neden işaretlenmiştir. Bunun yanı sıra Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları meslek grupları için ise eleman temininde güçlük çekme nedenlerinin tek bir tane olduğu dikkat çeken diğer bir husustur.

TABLO 31: MESLEKLERE GÖRE TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLME NEDENLERİ

Meslekler	Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmaması	Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması	Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması	Çalışma Ortam ve Koşullarının Beğenilmemesi	Önerilen Ücretin Az Bulunması	Vardiyalı Çalışma Olması
Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	86,3%	8,5%	8,6%	10,3%	5,1%	0,0%
Seramik İmal İşçisi	31,0%	31,0%	0,0%	69,0%	69,0%	0,0%
Tarım İşçisi (Tarla Ürünleri)	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%
Gaz Altı Kaynakçısı	36,0%	100,0%	93,2%	36,0%	72,0%	0,0%
Makineci (Dikiş)	50,0%	100,0%	100,0%	50,0%	0,0%	0,0%
Diğer Polisajcılar Ve Alet Bileyicileri (Elle)	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Mermer İşçisi	66,9%	66,2%	66,2%	100,0%	33,1%	33,1%
Elektrikçi (Genel)	57,0%	100,0%	0,0%	10,8%	0,0%	0,0%
Mekanik Bakım Onarımcısı	63,8%	100,0%	0,0%	12,1%	0,0%	0,0%
Nc/Cnc Tezgah Operatörü	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%

Kaynak: İPA 2016

Bilecik ilinde eleman temininde güçlük çekilen mesleklerin nedenlerine bakıldığında, Nc/Cnc Tezgâh Operatörü, Diğer Polisajcılar Ve Alet Bileyicileri (Elle), Makineci (Dikiş), Gaz Altı Kaynakçısı, Mermer İşçisi ve Kaynakçı(Oksijen ve Elektrik) meslekleri olmak üzere toplam altı meslekte eleman temininde güçlük çekilme nedenlerinin en yüksek oranda Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması olduğu görülmektedir. Tarım İşçisi (Tarla Ürünleri) mesleğinin ise temininde güçlük çekilmesinin tek bir nedeni olduğu tablodan görülmekte olup Çalışma Ortam ve Koşullarının Beğenilmemesi neden olarak belirlenmiştir. Diğer yandan Mermer İşçisi mesleğinin temininde güçlük çekilmesinde tüm nedenler gerekçe olarak gösterilerek söz konusu meslekte bu haliyle diğer mesleklerin durumundan farklılık göstermektedir.

GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ

Ekonomilerde gelecek dönem istihdam eğilimini belirlemek, işgücü piyasasında oluşacak dalgalanmaları önceden görmek ve buna yönelik politikalar geliştirmek için önemli bir araçtır. İşgücü Piyasası Araştırmaları da bu minvalde işverenlere bir sonraki yıl öngördükleri istihdam tahminlerini meslek bazında sorarak gelecek dönem istihdam eğilimleri belirlenmektedir.

Bu bölümde Bilecik ilinde 2016 Yılı Nisan-Mayıs dönemi ile bir sonraki yıl aynı döneme tekabül eden zaman aralığı boyunca çalışan sayılarında ne gibi farklılıklar beklendiği, farklılaşmaların hangi mesleklerde ve sektörlerde olacağına dair tahminler üzerinde durulacaktır. Mevsimsel etkileri dışarıda bırakmak adına işverenlere tam bir yıllık dönem içindeki tahminleri sorulmuştur.

Çalışma kapsamında işverenlere yöneltilen "30 Nisan 2017 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?" sorusuna Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 17,7' si istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Bilecik ilinde işverenlerin yüzde 9.3 'ü istihdamın artacağını öngörmüştür. Başka bir ifadeyle 10 işyerinden Türkiye genelinde yaklaşık 2'si istihdamın artacağını öngörürken Bilecik 'e bu sayı 1 olup işverenlerin yakın dönemde istihdam artışına Türkiye genelindekine göre daha karamsar baktıkları görülmektedir. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işveren oranı, ülke geneli ile yakın olup ülke genelinde bu oran yüzde 3,9 iken Bilecik ilinde yüzde 3,1 olarak öngörülmüştür.

TABLO 32: SEKTÖRLERE GÖRE İŞVERENLERİN İSTİHDAM BEKLENTİLERİ

Sektörler	Artacak	Azalacak	Fikrim Yok	Değişmeyecek
Madencilik ve taş ocakçılığı	8,3%	0,0%	33,3%	58,3%
İmalat	13,4%	1,2%	37,8%	47,6%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
İnşaat	8,3%	0,0%	54,2%	37,5%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	10,3%	10,3%	44,8%	34,5%
Ulaştırma ve depolama	12,5%	0,0%	50,0%	37,5%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	0,0%	12,5%	37,5%	50,0%
Gayrimenkul faaliyetleri	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	0,0%	20,0%	60,0%	20,0%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	0,0%	0,0%	31,6%	68,4%
Eğitim	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Genel Toplam	9,3 %	3,1%	41,4%	46,1%

Kaynak: İPA 2016

Sektörlere göre istihdam eğilimi incelendiğinde en yüksek oranda artış bekleyen işverenlerin sırasıyla İmalat, Ulaştırma ve Depolama ve Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektörlerinde olduğu görülmektedir.

Sektörlerin istihdam eğiliminde dikkat çeken diğer bir husus ise Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri, Gayrimenkul faaliyetleri, İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörlerinde bulunan tüm işyerleri gelecek dönem için herhangi bir öngörüde bulunamamışlardır.

TABLO 33: SEKTÖRLERE GÖRE NET İSTİHDAM DEĞİŞİMİ

Sektörler	Net İstihdam Değişimi	NİDO
Madencilik ve taş ocakçılığı	2	0,3%
İmalat	168	1,0%
İnşaat	23	2,7%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	24	1,7%
Ulaştırma ve depolama	5	2,0%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	-6	-2,2%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	-4	-3,6%
Genel Toplam	**212**	**1,0%**

Kaynak: İPA 2016

Türkiye genelinde 20 + istihdamlı işyerlerinde 2017 Nisan-Mayıs dönemlerinde 2016 Nisan-Mayıs dönemine göre istihdamın yüzde 2,8 artacağı beklenmekte olup, Bilecik 'de ise bu oran, yüzde 1,0 olarak gerçekleşmesi beklenmektedir.

Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor, Diğer Hizmet Faaliyetleri, Ulaştırma ve Depolama ile Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler, Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri, Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler sektörleri dışındaki tüm sektörlerde artış tahmin edilmektedir. Sayısal olarak artışın daha fazla İmalat sektöründeki artıştan kaynaklanacağı öngörülmektedir. Öyle ki Bilecik 'te beklenen 212 kişilik istihdam artışının yüzde 79,2'sinin bu sektörde gerçekleşeceği tahmin edilmektedir. Ayrıca Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri ve Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler sektörlerinde istihdam açısından daralma görülmektedir.

Net istihdam artış oranlarına göre ise çalışan sayılarındaki farklılık, bu sıralamayı değiştirmektedir. Öyle ki en yüksek net istihdam artış oranı, İnşaat sektörüne ait iken İmalat sektörü sıralamada daha alt sıralarda yer almakla beraber en düşük net istihdam artış oranının Madencilik ve taş ocakçılığı sektörüne ait olduğu görülmektedir. Net istihdam değişim oranları değerlendirildiğinde en fazla net istihdam değişikliğinde Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler sektörü ön plana çıkmaktadır.

Tablo 34: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi

Meslek Grubu	Net İstihdam Değişimi	NİDO
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	9	0,7%
Hizmet ve Satış Elemanları	-4	-0,5%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	10	0,5%
Profesyonel Meslek Mensupları	5	0,6%
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	57	1,0%
Tesis ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	135	1,4%
Genel Toplam	**212**	**1,0 %**

Kaynak: İPA 2016

Meslek gruplarına göre net istihdam değişimi incelendiğinde; Türkiye geneli 20 + istihdamlı işyerlerinde net istihdam değişimi en yüksek meslek grubu, Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar olarak tespit edilmiştir. Bilecik ilinde de ise ilk sırada sayısal olarak en çok artış, sırasıyla Tesis ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar, Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar ve Nitelik Gerektirmeyen Meslekler ve meslek gruplarında beklenmektedir. Bu üç meslek grubunun net istihdam artış beklentisinin toplamı, Bilecik ilinde beklenen tüm artışın yüzde 95,2 'sini oluşturmaktadır.

En az artış beklentisi ise Hizmet ve Satış Elemanları, Profesyonel Meslek Mensupları ve Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek grupları olup tüm artışın yalnızca yüzde 4,8 'ini oluşturmaktadırlar. Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubunda ise istihdam azalışı beklenmektedir.

Net istihdam değişim oranlarına göre de ilk sıralarda Tesis ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar ile Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grupları yer almaktadır. Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubu ise net istihdam değişimi ile paralel olarak yüzde -0,5 net istihdam değişimi oranı ile son sırada yer almaktadır.

TABLO 35: EN FAZLA İSTİHDAM ARTIŞI/AZALIŞI BEKLENEN MESLEKLER

Net İstihdam Artışı Beklenen Meslekler	Net İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler
Seramik İmal İşçisi	Montaj İşçisi (Havalı Tornavida)
Paketleme İşçisi	Diğer Ağaç İşlem İşçileri
Gaz Altı Kaynakçısı	Beden İşçisi (Genel)
Depo Sorumlusu	Reyon Görevlisi
Şoför-Yük Taşıma	Plastik Doğramacı /Pvc Doğrama-İmalat Ve Montajcısı
Cam Mamul İmalatçısı	Garson (Servis Elemanı)
Çanta Dikim Elemanı	Temizlik Görevlisi
Metal Levha İşleme Tezgah Operatörü	
Nc/Cnc Tezgah Operatörü	
Diğer Polisajcılar Ve Alet Bileyicileri (Elle)	

Kaynak: İPA 2016

Bilecik ilinde gelecek dönem, en fazla istihdam artışı olması beklenen meslekler sırasıyla, Seramik İmal İşçisi, Paketleme İşçisi, Gaz Altı Kaynakçısı, Depo Sorumlusu, Şoför-Yük Taşıma, Cam Mamul İmalatçısı, Çanta Dikim Elemanı, Metal Levha İşleme Tezgâh Operatörü, Nc/Cnc Tezgâh Operatörü ve Diğer Polisajcılar ve Alet Bileyicileri (Elle) meslekleri olup, Montaj İşçisi (Havalı Tornavida), Diğer Ağaç İşlem İşçileri, Beden İşçisi (Genel), Reyon Görevlisi, Plastik Doğramacı /Pvc Doğrama-İmalat Ve Montajcısı, Garson (Servis Elemanı) ve Temizlik Görevlisi mesleklerinde ise azalış beklenmektedir.

Geçtiğimiz yıl istihdam artışı beklenen mesleklerle bu yılı karşılaştırdığımızda yalnızca Gaz Altı Kaynakçısı mesleği istihdam artışı beklenen ilk on meslekte yine yer almaktadır. Buradan Bilecik ili için bu mesleğin son iki yıldır önemini korumaya devam ettiği anlaşılmaktadır.

Bunun yanı sıra Bilecik ilinde istihdam artışı beklenen Gaz Altı Kaynakçısı mesleği ile Şoför-Yük Taşıma meslekleri, Türkiye geneli 20+ istihdamlı işyerlerinde de istihdam artışı beklenen ilk on meslek içerisinde yer almaktadır. Bu minvalde hem Bilecik ili için hem de ülke geneli için bu mesleklerde daha fazla istihdam sağlanacağı öngörülmektedir.

ŞEKİL 29: İŞYERİ ÖZELLİKLERİ BAKIMINDAN NİDO

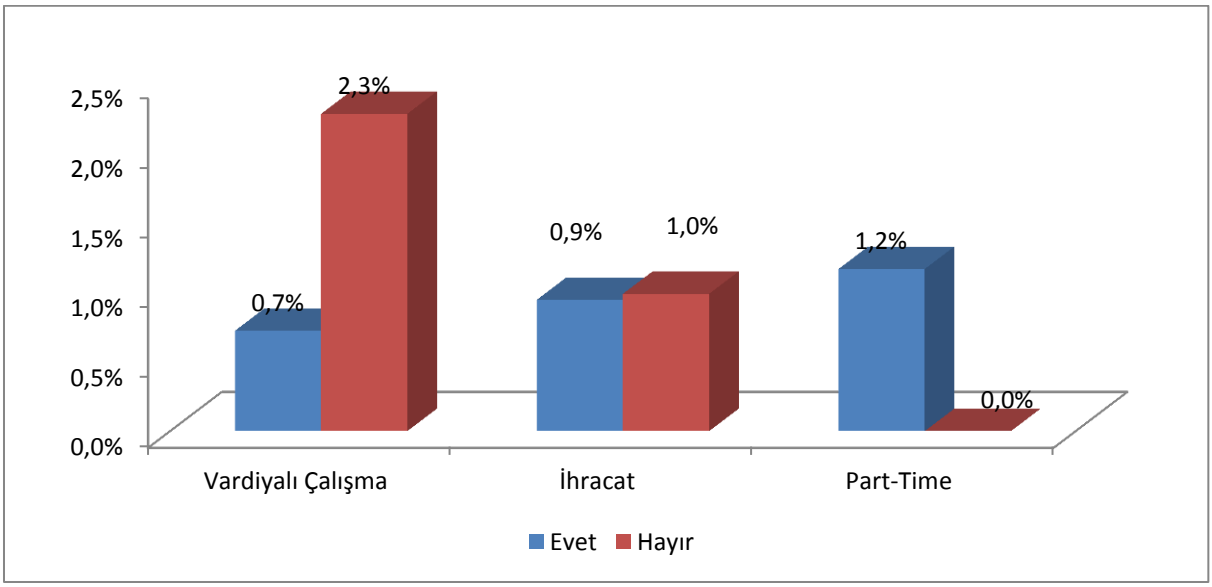

Kaynak: İPA 2016

Bilecik ili için yüzde 1 olan net istihdam değişim oranı, bu üç özelliğe sahip işyerlerinden Vardiyalı çalıma yapan ve İhracat yapan işyeri türlerinde daha düşük, Part-time çalıma yapan işyeri türünde ise daha yüksek olarak hesaplanmaktadır. Bu da vardiyalı çalışma veya ihracat yapan işverenlerin önümüzdeki dönem, bu iki özelliğe de sahip olmayan işverenlere nazaran daha düşük istihdam artışı beklediğini göstermektedir.

Bu sonuç, Türkiye geneli 20 + istihdamlı işyerlerinde ise üç özelliğe sahip işyerlerinde de geçerli olup ülke geneli yüzde 2,8 net istihdam değişim oranından, bu üç özellikten birine sahip olan işyerlerinin net istihdam değişim oranları, daha düşük olarak hesaplanmıştır.

ŞEKİL 30: İŞVERENLERİN BİR YIL SONRAKİ İSTİHDAM DEĞİŞİM BEKLENTİLERİNE GÖRE BEŞ YIL SONRAKİ BEKLENTİLERİ

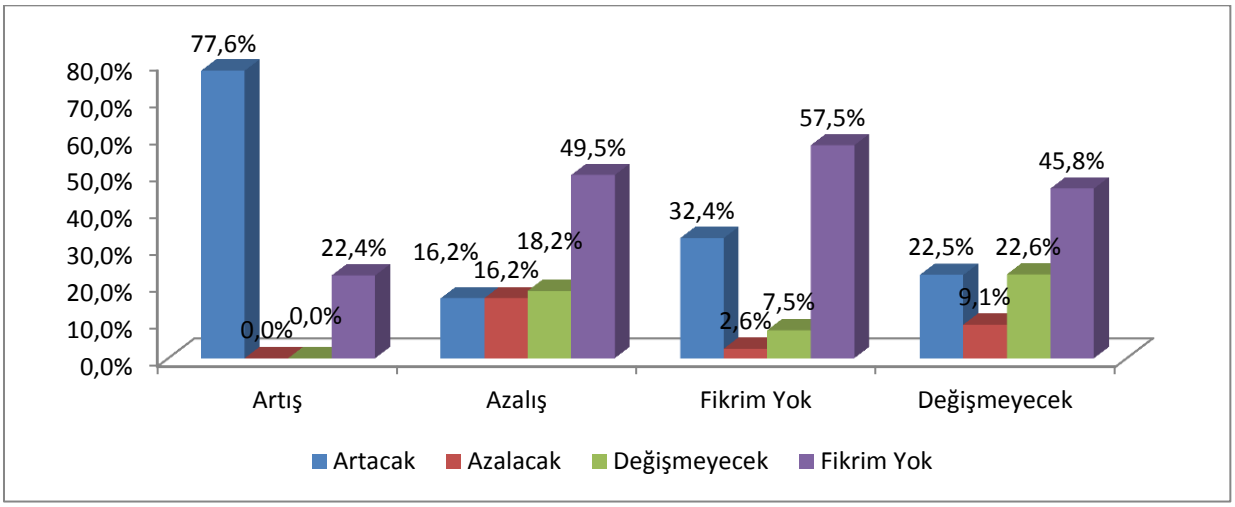

Kaynak: İPA 2016

Bilecik ilinde işverenlerin bir yıl sonraki istihdam değişim beklentilerine göre beş yıl sonraki istihdam değişim beklentileri incelendiğinde işveren beklentilerinin birbirleriyle örtüştükleri görülmektedir. Bir yıl sonrası için istihdam artışı bekleyen işverenler toplam işverenlerin yüzde 9,3'ünü oluşturmaktadır. Bir yıl sonra artış bekleyen işverenlerin ise yüzde 77,6 'sının beş yıl sonrası için artış beklediği görülmekte iken azalış bekleyen işveren görülmektedir.

Bir yıl sonrası için istihdam azalışı bekleyen işverenler toplam işverenlerin yüzde 3,1'ini oluşturmaktadır. Önümüzdeki dönemde istihdam azalışı bekleyen işverenlerin yüzde 16,2'si beş yıl sonrası için de azalış beklemektedir. Bunun yanı sıra kısa vadede istihdam azalışı bekleyen işverenlerin yüzde 16,2'si beş yıl sonrası için istihdam artışı beklemektedir.

Önümüzde ki dönemde istihdamın değişmeyeceğini ifade eden işverenler, toplam işverenlerin yüzde 41,4 'ünü oluşturmaktadırlar. Bunlardan yüzde 22,6'lık kısmı ise beş yıl sonrasında yine istihdamın mevcut durumunu koruyacağını ifade etmişlerdir.

İşverenlerin yüzde 46,1'lik kısmı ise bir yıl sonrası için istihdam artışı/azalışı hakkında herhangi bir öngörülerinin olmadığını beyan etmişlerdir. Önümüzdeki dönem için öngörüsü olmayanların da yüzde 57,5'i uzun vadede de herhangi bir tahminde bulunamamışlardır.

Bu minvalde araştırma sonuçlarına göre istihdamda azalış bekleyen işverenlerin dışındaki tüm işverenlerin bir yıl sonraki istihdam değişim beklentileri ile beş yıl sonraki beklentileri birbirleriyle tutarlı olup önümüzdeki dönem için işveren hangi beklenti içindeyse beş yıl sonra da aynı eğilimde olduğu anlaşılmaktadır. Kısa vadede istihdamda azalış beklentisi bulunan işverenler ise uzun vadede fikir beyan edememektedirler.

SONUÇ

Bilecik İli İşgücü Piyasası Analizi raporunun temel amacı işsizliğin azaltılması ve istihdamın artırılmasına yönelik politikaların geliştirilmesine yardımcı olmaktır. Bu doğrultuda ele alınacak temel husus işgücü arzı ve talebi arasındaki uyumsuzluk, diğer bir ifade ile dengesizliktir. Dengesizliği ortaya çıkartabilmek için ilin işgücü arz ve talep yapılarının birlikte ele alınarak analiz edilmesi gerekmektedir.

Giriş bölümünde de açıklandığı gibi ilin işgücü piyasası arz yapısı ve arzı etkileyen değişkenler eldeki mevcut veriler kullanılarak analiz edilmiştir. Talep boyutunun tespiti için özel bir araştırma düzenlenmiş ve 201 işyerine ulaşılmıştır.

Eğitim oranlarının düşüklüğü işgücü piyasasına girişi zorlaştırmaktadır. Bilecik ilinde çalışabilir yaştaki nüfusun ağırlıklı kısmını (%57,1) lise altı eğitimliler oluşturmaktadır. Bununla birlikte kadınlar arasında özellikle diplomasızlık durumu erkeklere göre çok daha yaygındır. Aynı zamanda okuryazar olmayan nüfusun % 82'si, diploması olmayanların da % 47'si kadın nüfustur. Kurs ve kursiyer göstergelerine göre İşbaşı Eğitim Programlarında uygulanan program sayısı daha ağırlıklı olmakla birlikte kurs sayısına oranla en çok katılım gösterilen Aktif İşgücü Programı ise Mesleki Eğitim Kursları olarak dikkat çekmektedir. Bunun başlıca nedeni raporun önceki bölümlerinde bahsi geçtiği gibi firmaların kalifiye işgücü açısından umduğunu bulamamaları ve kalifiye eleman açığını İŞKUR hizmetlerinden faydalanmak suretiyle Mesleki Eğitim Kursları aracılığıyla istenilen seviyeye getirme çabasındandır. İşbaşı Eğitim Programlarının tercih edilme sebebi olarak ise teorik bilgilerden ziyade pratikte fayda sağlayan ve katılımcılarını meslek ya da iş sahibi yapması açısından daha kullanışlı programlar olmasıdır.

Bilecik İlinde işgücüne katılma ve istihdam oranlarında artış, işsizlik oranında ise azalış beklenmektedir. Beden İşçisi (Genel) ve Büro Memuru (Genel) meslekleri, en çok kayıtlı işsizin olduğu meslekler olarak görülmektedir. Açık işe sahip mesleklerde; Seramik İmal İşçisi, Metal Mamuller Montaj İşçisi, Alüminyum İmalat İşçisi, Gaz Altı Kaynakçısı, Mermer İşçisi, Satış Danışmanı, Garson (Servis Elemanı), Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik), Alçı İmalat İşçisi ve Diğer Polisajcılar Ve Alet Bileyicileri (Elle), meslekleri ön plana çıkmaktadır.

Bilecik İlinde genel olarak üretim bazlı firma sayısının artması, bu işyerlerinde çalışacak işgücünün artmasına neden olacağı için bu durumda ilişkili sektörlerinde büyümesine neden olmaktadır. İlde İmalat, İdari ve destek hizmet faaliyetleri, Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı ile Madencilik ve taş ocakçılığı sektörleri ortalama çalışan sayıları açısından ilk sıralardadır. İş yeri

sayısına göre ön plana çıkan sektörler; imalat, toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı ve inşaattır. Çalışan sayıları açısından bakıldığında ise sırasıyla İmalat, İdari ve destek hizmet faaliyetleri, Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı ile İnşaat sektörleri ön plandadır.

İmalat sektöründe TGÇM (Temininde Güçlük Çekilen Meslek) işveren sayısı yüksektir. Oransal olarak baktığımızda Eğitim, İmalat, Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörlerindeki işverenlerin TGÇM (Temininde Güçlük Çekilen Meslek) oranı daha yüksektir. Bu bağlamda Bilecik İlinde belirtilen sektörlerin, gerek iş arayanlar gerekse mesleki yeterlilik belgesi verme yetkisi olan kurum ve kuruluşlar açısından ele alınması faydalı olacaktır. Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar, Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar ve Nitelik Gerektirmeyen Meslekler meslek gruplarında temininde güçlük çekilen eleman sayısında yoğunluk bulunduğu görülmektedir.

TGÇM nedenleri meslek bazında farklılık göstermektedir. Bununla birlikte TGÇM nedenleri ayrıntılı olarak ele alındığında; bu meslekte işe başvuru yapılmaması, gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması ve yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunmaması nedenlerin işgücü piyasasında çalışanların yeterli seviyede olmadığını göstermektedir. Bu bağlamda temininde güçlük çekme durumu, sektörler, meslekler ve nedenler birlikte düşünüldüğünde kayıtlı işsizlere belirtilen sektörler ve meslekler için gerekli beceri/niteliği kazandıracak kurs/eğitimlerin verilmesi faydalı olacaktır.

KAYNAKÇA

İŞKUR, İstatistik Yıllıkları

TÜİK, Hanehalkı İşgücü Anketleri

EKLER

EK 1: 2016 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU

İŞKUR 2016 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI

2016 YILI İPA İŞYERİ BİLGİ FORMU

Sayın İşyeri Yetkilisi,

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan işgücü piyasası araştırması ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümü için işgücünün yapısı, sektörler bazında personel, eğitim, nitelik vb. ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik bilgi derlenmesi amaçlanmaktadır.

Bilgi Verme ve Gizlilik

1- Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak amacıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu ile teminat altına alınmıştır. Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden şahsınıza özel olanlar; idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistik amacı dışında kullanılamaz.

2- 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu'nun 21 inci maddesi gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içinde bilgi verilmesi zorunludur. Bildirim yükümlülüğüne aykırı hareket eden özel kesim işyerlerine 3.536 TL (üçbinbeşyüzotuzaltı Türk Lirası) İdari Para Cezası verilir.

3- İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka amaçla kullanılamaz. **İkinci fıkraya aykırı davrananlar hakkında Türk Ceza Kanunu'nun 136 ncı maddesi hükümleri uygulanır.**

Kapsam

İşyeri Bilgi Formunun, işyeri sahibi veya ortakları, insan kaynakları, personel, işyeri veya muhasebe müdürleri tarafından doldurulması önerilmektedir. Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve çalışmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.

İŞYERİ BİLGİLERİ

Örnek No :.....

Işyerinin Yasal Unvanı :.....

1

ADRES BİLGİLERİ

İL /İLÇE :.....

MAHALLE :.....

CADDE/SOKAK :.....

İÇ/DIŞ KAPI NO :.....

TELEFON/FAKS/E-POSTA :.....

FORMU CEVAPLAYAN İŞYERİ YETKİLİSİNİN

Adı-Soyadı: ..... Unvanı :.....

Tarih : ..... Telefonu : .....

E-Posta :..... İmza/Kase: .....

Bu kısım Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde Bilgi Formunun uygulamasından sorumlu olan "kamu görevlilerince" doldurulacaktır.

BU İŞYERİ BİLGİ FORMU ZİYARETÇİ VE KOORDİNATOR EL KİTABI OKUNDUKTAN SONRA UYGULANMIŞ VE VERİ GİRİŞİ ZİYARETÇİ VE KOORDİNATÖR EL KİTABINA UYGUN YAPILMIŞTIR.

	ZİYARETÇİ	KONTROLÖR	VERİ GİRİŞ PERSONELİ
Adı-Soyadı			
Tarih			
İmza			

1) İşyerinizin kuruluş tarihini yıl olarak belirtiniz.

.....

2) İŞKUR'un hizmetlerinden faydalanıp faydalanmadığınızı belirtiniz.

(Cevabınız Hayırsa 4. Soruya geçebilirsiniz)

Evet ☐ Hayır ☐

(..... Yılından bu yana)

3) İŞKUR'un hangi hizmetlerinden faydalandığınızı belirtiniz.

(Birden fazla seçenek işaretlenebilir)

Eleman Talebi ☐ İşbaşı Eğitim Programları ☐

Çalışanların Mesleki Eğitimi ☐ Mesleki Eğitim Kursu ☐

Kısa Çalışma Ödeneği ☐ Danışmanlık ve Yönlendirme ☐

4) İşyerinizde vardiyalı çalışma yapılıp yapılmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

5) İşyerinizde ihracat yapılıp yapılmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

6) İşyerinizde kısmi süreli (part-time) çalışanın olup olmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

BÖLÜM I- MEVCUT İSTİHDAM

7) İşyerinizde çalışmakta olan mevcut personeli fiilen yaptıkları işlere göre sıralayınız?

Yapılan iş (Örnek; mimar, ziraat mühendisi, harita teknikeri, buldozer operatörü, sekreter, taşıma işçisi vb.)	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı

BÖLÜM II-AÇIK İŞLER 8)Şu an işyerinize herhangi bir yolla eleman arıyor musunuz? 8.1)Eleman aramıyoruz ☐ ⇨ 9.Soruya geçiniz.

Eleman Aranılan Meslekler	Toplam Açık İş Sayısı	Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi 1. Çıraklık 2. Lise altı 3. Genel lise 4. Meslek L. 5. Meslek yüksekokulu 6. Lisans 7. Lisansüstü 8. Fark etmez	Açık işiniz için cinsiyet tercihini belirtiniz? 1. Kadın 2. Erkek 3. Fark etmez	Talep Edilen Beceriler * 1. Bilgisayar kullanımı 2. Fiziki ve bedensel yeterlilik 3. Hesap yapabilme (Analitik beceri) 4. İletişim ve ifade yeteneği 5. Proje tabanlı çalışma 6. Satış ve pazarlama becerisi 7. Sorun çözme ve inisiyatif alabilme 8. Takım çalışması 9. Yabancı Dil 10. Yeterli mesleki/teknik bilgi ve tecrübe			Ilgili meslekteki açık işinizi hangi yolla arıyorsunuz ** 1. Akraba-Eş Dost 2. Gazete-İlan, vb. 3. İnternet-Sosyal Medya 4. İŞKUR aracılığıyla 5. Özel İstihdam Büroları			Açık Işiniz Için Ne Kadar Süredir Eleman Arıyorsunuz? 1. 0-30 Gün 2. 31-89 Gün 3. 90+ Gün
				1	2	3	1	2	3	

*Önem derecesine göre EN FAZLA 3 beceriyi 1'den başlayarak SIRALAYINIZ. (1- En önemli)

**Kullandığınız arama kanallarından EN AZ 1 tanesini işaretleyiniz.

5

BÖLÜM III - 30 NİSAN 2017 TARİHİ İTİBARİYLE ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

9) 30 Nisan 2017 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı bekliyor musunuz?	Evet ☐ ⇨	9.1'e geçiniz.
	Hayır ☐ ⇨	10. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok ☐ ⇨	10. soruya geçiniz.

9.1) 30 Nisan 2017 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam artışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam ARTIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal artış

10)30 Nisan 2017 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam azalışı bekliyor musunuz?	Evet ☐ ⇨	10.1'e geçiniz.
	Hayır ☐ ⇨	11. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok ☐ ⇨	11. soruya geçiniz.

10.1) 30 Nisan 2017 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam azalışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam AZALIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal azalış

BÖLÜM IV - ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

11) Son 1 yıl içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri ve bu mesleklerde temininde güçlük çektiğiniz eleman sayısını belirtiniz?

11.1) Eleman temininde güçlük çektiğimiz meslek yok. ☐ ➡ **12.Soruya Geçiniz.**

Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı	Temininde Güçlük Çekilme Nedeni* 1. Bu meslekte işe başvuru yapılmaması 2. Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması 3. Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması 4. Çalışma ortamı ve koşullarının beğenilmemesi 5. Önerilen ücretin az bulunması 6. Vardiyalı çalışma olması					
		1	2	3	4	5	6

*Birden Fazla Seçenek Işaretlenebilir.

BÖLÜM V – İŞGÜCÜ PİYASASINA GENEL BAKIŞ

12) 5 yıl sonra işyerinizde çalışan sayısının ne yönde olmasını bekliyorsunuz?

Artacak ☐ Azalacak ☐ Değişmeyecek ☐ Fikrim Yok ☐

13) 5 yıl sonra içinde bulunduğunuz sektörün durumunun nasıl olacağını bekliyorsunuz?

Daha iyi olacak ☐ Daha kötü olacak ☐ Değişmeyecek ☐ Fikrim Yok ☐

14) 5 yıl içerisinde sektörünüzü değiştirmeyi düşünüyor musunuz?

Evet, düşünürüm ☐ Hayır, düşünmem ☐

15) İşbaşı Eğitim Programlarından yararlanma süresinin 6 aydan 12 aya çıkarılmasının istihdama etkisinin nasıl olacağını düşünüyorsunuz.

Artacak ☐ Azalacak ☐ Değişmeyecek ☐

16) Doğum sonrası Yarı Zamanlı Çalışmanın kadın istihdamını ne yönde etkileyeceğini belirtiniz.

Kadın istihdamını Arttıracak ☐ Kadın İstihdamını Azaltacak ☐ Değişmeyecek ☐

2016 Yılı İşgücü Piyasası Araştırmasına yaptığınız katkıdan dolayı teşekkür ederiz.
İşveren/İşveren Temsilcisi görüşleri:
Ziyaretçinin görüşleri:

EK 2: ÖRNEKLEME YAPILAN İLLER LİSTESİ VE ÖRNEK SAYILARI

İl Adı	2_9	10_19	20+	Genel Toplam
ADANA	296	80	2.123	2.499
ADIYAMAN	25	19	349	393
AFYONKARAHİSAR	69	23	630	722
AĞRI	13	6	192	211
AKSARAY	44	10	326	380
AMASYA	33	8	257	298
ANKARA	976	446	6.765	8.187
ANTALYA	526	193	3.271	3.990
ARDAHAN	5	66	22	93
ARTVİN	20	3	120	143
AYDIN	154	36	960	1.150
BALIKESİR	174	58	1.070	1.302
BARTIN	18	9	221	248
BATMAN	20	21	498	539
BAYBURT	11	62	36	109
BİLECİK	**26**	**9**	**222**	**257**
BİNGÖL	14	15	244	273
BİTLİS	14	12	193	219
BOLU	44	13	274	331
BURDUR	34	10	225	269
BURSA	468	164	4.579	5.211
ÇANAKKALE	84	26	375	485
ÇANKIRI	20	5	115	140
ÇORUM	60	26	444	530
DENİZLİ	157	52	1.527	1.736
DİYARBAKIR	67	48	1.267	1.382
DÜZCE	51	19	442	512
EDİRNE	47	17	288	352
ELAZIĞ	48	31	544	623
ERZİNCAN	25	12	149	186
ERZURUM	53	24	473	550
ESKİŞEHİR	100	24	489	613
GAZİANTEP	231	71	1.799	2.101
GİRESUN	33	18	311	362
GÜMÜŞHANE	13	58	65	136
HAKKARİ	5	62	68	135
HATAY	145	42	1.109	1.296
IĞDIR	13	3	104	120
ISPARTA	44	15	307	366
İSTANBUL	3.655	1.289	7.670	12.614
İZMİR	791	241	5.760	6.792
KAHRAMANMARAŞ	77	46	845	968

KARABÜK	28	6	263	297
KARAMAN	27	10	211	248
KARS	13	106	82	201
KASTAMONU	38	20	313	371
KAYSERİ	177	53	1.690	1.920
KIRIKKALE	28	8	204	240
KIRKLARELİ	45	16	311	372
KIRŞEHİR	16	10	154	180
KİLİS	6	62	73	141
KOCAELİ	252	100	3.160	3.512
KONYA	261	69	2.174	2.504
KÜTAHYA	56	16	473	545
MALATYA	64	26	639	729
MANİSA	195	42	1.173	1.410
MARDİN	19	25	581	625
MERSİN	187	66	1.924	2.177
MUĞLA	218	69	1.046	1.333
MUŞ	13	11	193	217
NEVŞEHİR	38	13	340	391
NİĞDE	46	13	241	300
ORDU	75	28	537	640
OSMANİYE	36	14	411	461
RİZE	28	19	308	355
SAKARYA	133	36	949	1.118
SAMSUN	147	35	1.054	1.236
SİİRT	8	12	166	186
SİNOP	29	5	143	177
SİVAS	62	26	513	601
ŞANLIURFA	86	75	1.191	1.352
ŞIRNAK	5	25	293	323
TEKİRDAĞ	139	46	1.455	1.640
TOKAT	44	20	372	436
TRABZON	91	50	1.058	1.199
TUNCELİ	6	77	48	131
UŞAK	41	20	438	499
VAN	43	23	549	615
YALOVA	33	10	318	361
YOZGAT	36	13	224	273
ZONGULDAK	59	17	457	533
Genel Toplam	**11.531**	**4.684**	**72.751**	**88.966**

EK 3- TANIM VE KAVRAMLAR SÖZLÜĞÜ

Açık İş: Kuruma işverenlerden intikal eden işçi istemidir.

Açık İş: İşveren tarafından hemen veya yakın gelecekte doldurulmak istenen ve işverenin işyeri dışından uygun bir adayın bulunması için aktif adımları attığı yeni yaratılan, boş veya boşalacak iştir. (EUROSTAT) . Bu tanıma göre açık iş muhakkak işyeri dışına açılmalıdır. İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında derlenen açık işler bu kapsamdadır.

Açık İş Oranı: Açık işlerin, açık işler ile mevcut çalışanların sayısının toplamına bölünmesi ile elde edilen bir orandır. Temel olarak, işyerleri tarafından fiilen doldurulmak istenen ve bu doğrultuda gerekli girişimlerin yapıldığı pozisyonları göstermektedir. İşyerinde çalışanlar yardımıyla doldurulmayı bekleyen pozisyonlar ise açık iş kavramı kapsamında yer almamaktadır. İşgücü arzına ilişkin İşsizlik oranına kıyasla işgücü talebinin bir göstergesi olarak ekonominin konjonktürel hareketlerine dair daha kullanışlı bir göstergedir. Örneğin ekonominin büyüme dönemlerinde açık iş oranında nispi olarak yükseliş görülürken, açık iş oranının gerilediği dönemler ekonomide yavaşlama işareti olarak değerlendirilmektedir.

Aktif Kayıt: Son işlem tarihinden itibaren 12 ay süre ile işe gönderilmek üzere hazır olan kayıt.

Başvuru: İş arayanların, gereksinimlerinin karşılanması için Kurum il Müdürlüklerine doğrudan yaptıkları müracaatlardır. (İŞKUR)

Beceri: Eğitim, öğretim ve deneyimin ürünü olan beceri, ilişkin olduğu konudaki bilgiyle bir araya geldiği zaman uzman kişinin niteliğini oluşturur. Beceri, genel olarak iş ve görevleri başarabilmek için gerekli olan sistematik zihinsel ve fiziksel eylemleri, yatkınlıkları, etkinlikleri ifade eder.

Beceri Açığı: Beceri açığının yapısı ve düzeyini belirtir. İşgücü piyasasında becerili işgücüne ihtiyacın, mevcut işgücü arzından ne kadar fazla olduğunu gösterir. Dünyanın birçok ülkesinde işgücü piyasaları, artan işsizlik, yetersiz eğitilmiş personel, ekonomik ve teknolojik koşulların hızla değişmesi ve bu değişime ayak uydurma güçlükleri gibi sorunlarla karşı karşıyadır. beceri açığının nedenleri arasında, (1) iş gereksinimleriyle karşılaştırıldığında yetersiz kalan ehliyetler, (2) Ehliyetlerle karşılaştırıldığında yetersiz kalan işler, (3) İşsizlik, gizli işsizlik, (4) sayısal olarak becerili işçi açığı yer alır.

Beceri Eksiği: İşgücünün sahip olduğu genel uzmanlığın işin gerekleriyle uyuşmazlığıdır.

Beceri İhtiyacı: Belirli bir organizasyon, sektör veya ulusal ekonomide, farklı türdeki faaliyet, iş veya mesleki rol için gereksinim duyulan beceridir.

Çalışma Çağındaki Nüfus: İşgücü+ İşgücüne dâhil olmayanlar

Genç İşsizlik: Gelişmişlik seviyesine bakmaksızın bir çok ülkede genç işsizliği en önemli politika konusu olarak değerlendirilir. Bu kavramda genç 15-24 yaş grubunu ifade eder.

Genç İşsizlik Oranı : 15-24 yaş grubundaki işsiz sayısının aynı yaş grubundaki işgücü içindeki oranıdır.

$$Genç\ İşsizlik\ Oranı = \frac{15-24\ Yaş\ Grubu\ İşsiz}{15-24\ Yaş\ Grubu\ İşgücü\ Arzı\ (İstihdam + İşsiz)}$$

Genç Nüfus: 15-24 yaş grubundaki nüfustur.

Girişim: Yasal birimlerin oluşturduğu en küçük özellikle mevcut kaynaklarının tahsisi için belirli derecede karar alma özerkliğini kullanarak, mal ve hizmet üreten bir organizasyon birimidir. Girişim, bir veya birden fazla yerde, bir veya birden fazla faaliyet yürütebilir.

Eğitim Durumu: 6 ve yukarı yaştaki tüm fertlerin eğitim durumları hakkındaki bilgilerdir. Uluslararası Standart Eğitim Sınıflaması (ISCED,1997) uygun olarak sınıflandırılmaktadır, ana gruplar aşağıdadır:

1. Okuma yazma bilmeyen

2. Okuma yazma bilip bir okul bitirmeyen

3. İlkokul

4. İlköğretim

5. Ortaokul veya mesleki ortaokul

6. Genel Lise

7. Mesleki veya teknik lise

8. Yüksek öğretim

Eğitim Seviyelerine Göre İşgücü: Bu gösterge toplam işgücünü eğitim durumlarına göre analiz ederken, 25-29 yaş grubundaki yüksek eğitimlilerin işgücü içindeki oranına da özel önem verir.

Eksik İstihdam: Uluslararası Çalışma Örgütü tarafından düzenlenen 16. Çalışma İstatistikçileri Konferansında, mevcut eksik istihdam tanımı, yaşanan ölçüm zorlukları nedeniyle yeniden ele alınarak, eksik istihdam sorununu daha net ortaya koyabilecek "zamana bağlı eksik istihdam" ve "yetersiz istihdam" kavramlarına geçilmesine karar verilmiştir.

İktisadi Faaliyetlere Göre İstihdam: Bu gösterge istihdamın hangi ekonomik faaliyetlerde yer aldığının ifadesidir. İstihdam genelde tarım, sanayi ve hizmetler olarak üç temel iktisadi faaliyete ayrılır. Bu gösterge toplam istihdamın sektörlere göre oransal dağılımını gösterir. Böylelikle sektörlere göre ekonomik gelişmeyi veya daralmayı, trendleri, gelişmiş ve gelişmekte olan ülke ekonomileri arasındaki seviye farkını ortaya koyar. Sektörel istihdam akışları verimlilik analizlerinde çok önemli yer teşkil eder. Toplam verimliliğin artması için, istihdamın daha az verimliliğe sahip sektörlerden daha yüksek verimliliğe sahip sektörlere geçmesi gerekir.

Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev2.0 esas olmak üzere aşağıda yer alan sektörler kapsamı oluşturmaktadır.

A	Tarım, Ormancılık ve Balıkçılık
B	Madencilik ve Taş Ocakçılığı
C	İmalat
D	Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı
E	Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri
F	İnşaat
G	Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı
H	Ulaştırma ve Depolama

I	Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri
J	Bilgi ve İletişim
K	Finans ve Sigorta Faaliyetleri
L	Gayrimenkul Faaliyetleri
M	Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetleri
N	İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri
O	Kamu Yönetimi ve Savunma
P	Eğitim
Q	İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri
R	Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor
S	Diğer Hizmet Faaliyetleri
T	Hanehalklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri: Hanehalkları Tarafından Kendi Kullanımlarına Yönelik Olarak Ayrım Yapılmamış Mal Ve Hizmet Üretim Faaliyetleri
U	Uluslar Arası Örgütler Ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri

İstihdam Edilenler: Aşağıda yer alan işbaşında olanlar ve işbaşında olmayanlar grubuna dâhil olan kurumsal olmayan çalışma çağındaki tüm nüfus istihdam edilen nüfustur.

İstihdam Oranı: Çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranıdır. Ülke ekonomisinin istihdam yaratma gücünü gösterir. Özelikle yaş, cinsiyet ve iktisadi faaliyetlere göre istihdama katılım oranı istihdam politikalarının oluşturulmasında kilit unsurlardır.

$$\text{İ}stihdam\ Oranı = \frac{Toplam\ \text{İ}stihdam}{Kurumsal\ Olmayan\ Sivil\ N\text{ü}fus} \times 100$$

Yüksek istihdam oranı ülke ekonomisinin pozitif olarak değerlendirilmesine yol açmasına rağmen, bu gösterge tek başına yeterli değildir. İstihdam oranının değerlendirilmesinde ücretler, çalışma saatleri, kayıt dışı istihdam, eksik istihdam ve çalışma saatleri de önemlidir.

Düşük istihdama katılım oranı ise nüfusun ekonomik faaliyetlere katılmadığını, ekonominin ya yüksek işsizlik oranına ya da çok sayıda ekonomik anlamda aktif olmayan nüfusa sahip olduğunu gösterir.

İş Başında Olanlar: Yevmiyeli, ücretli, maaşlı, kendi hesabına, işveren ya da ücretsiz aile işçisi olarak referans dönemi içinde en az bir saat bir iktisadi faaliyette bulunan kişilerdir.

İş Başında Olmayanlar: İşi ile bağlantısı devam ettiği halde, referans haftası içinde çeşitli nedenlerle işinin başında olmayan kendi hesabına veya işveren olarak çalışanlar istihdamda kabul edilmektedir.

Üretici kooperatifi üyeleri, bir iş ya da meslekte bilgi veya beceri kazanmak amacıyla belirli bir menfaat (ayni ya da nakdi gelir, sosyal güvence, yol parası, cep harçlığı vb.) karşılığında çalışan çıraklar ve stajyer öğrenciler de istihdam halinde olanlar kapsamına dâhil edilmektedirler.

İşe Yerleştirme: İş arayanların Kurumca işe yerleştirilmesidir.

İşgücü: İstihdam edilenler ile işsizlerin oluşturduğu tüm nüfusu kapsar.

$$\text{İ}ş\text{g}\ddot{\text{u}}\text{c}\ddot{\text{u}} = \text{İ}stihdam\ Edilenler + \text{İ}ş sizler$$

İşgücü Arzı: Bireylerin her türden işgücü piyasasına pazarlamak üzere sundukları işgücü toplamıdır. Tanımlanmış bir zaman dilimi (referans dönemi) içinde belirli bir yaş üzerindeki nüfus, işgücü bakımından üç temel gruba ayrılmaktadır; istihdam edilenler, işsizler ve işgücüne dâhil olmayanlar. İstihdam edilenler ve işsizler, birlikte işgücünü oluştururlar.

İşgücü Talebi: İşgücü talebi işverenlerin istihdam etmeyi istedikleri işçi sayısıdır.

İşgücü Piyasası Araştırması: İŞKUR tarafından 8 Nisan-6 Mayıs tarihleri arasında yapılan işyeri ziyaretleri kapsamında "İl İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu" uygulamasıdır.

İşgücü Piyasası Araştırması Çerçevesi: Maliye Bakanlığı ve SGK kayıtları kullanılarak TÜİK tarafından hazırlanan "Türkiye İşyeri Kayıt Sistemi" üzerinden en güncel veri olan 2014 yılı kayıtlarıdır.

İşgücü Piyasası: Potansiyel çalışanların emeklerini arz ettikleri, işverenlerin de, ihtiyaç duydukları işgücünü talep ettikleri piyasadır. Çalışanlar öncelikle mesleki olmak üzere işe ilişkin beceri ve yeterliliklerini sunarken karşılığında ücret talep ederler.

İl İşgücü Piyasası: İşgücünün il düzeyinde arz ve talep olunduğu pazardır. İl düzeyinde işverenler birçok iş için çeşitli meslek dallarında işçi, çalışanlar da iş talep eder. Bu işler bakımından piyasa, il işgücü piyasasıdır.

İşgücü Piyasası Analizi: Belirli bir yer, bölge ya da ülkenin işgücü piyasasının niteliklerinin ve ayırıcı özelliklerinin incelenip çözümlenmesidir.

İşgücüne Katılım Oranı (İKO): İşgücü katılım oranı bir ekonomide çalışan veya işsiz, ekonomik olarak aktif olan nüfusun çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eder.

$$\text{İş}g\text{ücü}ne\ Katılım\ Oranı = \frac{\text{İş}g\text{ücü}\ Arzı\ (\ \text{İ}stihdam + \text{İş}siz)}{Kurumasal\ Olmayan\ Sivil\ N\text{ü}fus} \times 100$$

Çalışma hayatına katılımı ölçen bu gösterge, çalışma yaşındaki nüfusun ekonomik olarak aktif olan kesimini gösterir. Ülke mal ve hizmet üretiminde yer alabilecek işgücü arzının büyüklüğü hakkında bilgi verir. Cinsiyet ve yaş gruplarına ve eğitim durumuna göre işgücüne katılım oranı ekonomik olarak aktif nüfusun yapısı hakkında bir resim çizer.

İşgücüne Dahil Olmayan (İnaktif) Nüfus: İşsiz veya istihdamda bulunmayan kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfustur. Bu gösterge, özellikle kişilerin neden işgücü içinde yer almadıklarını açıklamaları bakımından çok önemlidir. Kişiler , çeşitli nedenlerle işgücü piyasası içinde yer almayabilirler. Çalışmak istedikleri halde kendilerine uygun iş bulamayacakları gibi düşüncelerle iş aramayan kesim potansiyel işsiz olmaları nedeniyle işgücü piyasasını yakından ilgilendiren kavramdır. İşgücüne dahil olmayanlar aşağıdaki gruplara ayrılmıştır.

1. İş Aramayıp Çalışmaya Hazır Olanlar: Çeşitli nedenlerle iş aramayıp, ancak 2 hafta içinde işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

> ***1.1. İş Bulma Ümidi Olmayanlar:*** Daha önce iş aradığı halde bulamayan veya kendi vasıflarına uygun bir iş bulabileceğine inanmadığı için iş aramayan ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

1.2. Diğer: Mevsimlik çalışma, ev kadını olma, öğrencilik, irad sahibi olma, emeklilik ve çalışamaz halde olma gibi nedenlerle iş aramayıp ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

2. Mevsimlik çalışanlar: Mevsimlik çalışması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

3. Ev işleriyle meşgul: Kendi evinde ev işleriyle meşgul olması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

4. Eğitim/Öğretime devam ediyor: Bir öğrenim kurumuna, kursa vb. devam etmesi

nedeniyle iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

5. Emekli: Bir sosyal güvenlik kuruluşundan emekli olduğu için iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

6.Çalışamaz halde: Bedensel özür, hastalık veya yaşlılık nedeniyle iş aramayan ve iş başı

yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

7. Diğer: Ailevi ve kişisel nedenler ve bunun dışındaki diğer nedenler ile iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

$$\text{İş}g\text{ücü}ne\ Dahil\ Olmayan\ N\text{ü}fus\ Oranı = \frac{Kurumsal\ Olmayan\ Sivil\ N\text{ü}fus - \text{İş}g\text{ücü}}{Kurumsal\ Olmayan\ N\text{ü}fus} \times 100$$

İşsiz: Çalışma yaşında olup, işi olmayan, aktif olarak iş arayan ve çalışmaya hazır kesimi ifade eder. Referans dönemi içinde istihdam halinde olmayan (kâr karşılığı, yevmiyeli, ücretli ya da ücretsiz olarak hiç bir işte çalışmamış ve böyle bir iş ile bağlantısı da olmayan) kişilerden iş aramak için son dört hafta içinde iş arama kanallarından en az birini kullanmış ve 2 hafta içinde işbaşı yapabilecek durumda olan tüm kişiler işsiz nüfusa dâhildirler. Ayrıca, dört hafta içinde başlayabileceği bir iş bulmuş ya da kendi işini kurmuş ancak işe başlamak ya da işbaşı yapmak için çeşitli eksikliklerini tamamlamak amacıyla bekleyenler de işsiz nüfus kapsamına dahildirler.

İşsizlik Oranı: İşgücü piyasasının en çok bilinen ve medya tarafından da üzerine en çok değinilen göstergesi işsizlik oranıdır. Toplam işsiz sayısının işgücü arzına oranıdır. İşsizliğin değerlendirilmesinde toplam işsizlik oranı tek başına yeterli olmaz. Gelecek planlaması için genç işsizlik ve uzun süreli işsizlik oranlarının da ayrıca dikkate alınması gerekir.

$$\text{İş}sizlik\ Oranı = \frac{\text{İş}siz}{\text{İş}g\text{ücü}\ Arzı(\text{İ}stihdam + \text{İş}siz)} \times 100$$

İşteki Durum: Ücretliler, kendi hesabına çalışanlar, işverenler ve ücretsiz aile işçileri olarak dört kategori altında toplanan işteki durum, işgücü piyasasının dinamiklerini ve ülke ekonomisinin gelişimini gösterir. Gelişen bir ülkede genel olarak beklenen tarım sektöründen sanayi ve hizmet

sektörlerine geçişle birlikte, ücretli ve maaşlı çalışanların sayısındaki artış; kendi hesabına ve ücretsiz aile işçisi olarak çalışan sayısındaki azalıştır.

Kayıt Dışı İstihdam: Referans haftasında yaptığı işten dolayı herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna kayıtlı olmayanlardır.

Birçok ülkede kayıtdışı istihdam, gelir ve üretim yaratmada önemli bir rol oynar. Kayıtdışı istihdam sosyal güvenlik sisteminin ve yasal yaptırımlarının dışında olmasına rağmen, yüksek nüfus artış hızına veya kentleşmeye sahip ülkelerde bir seçenek olarak karşımıza çıkmaktadır.

Kayıt Dışı istihdam Oranı: Bu gösterge kayıt dışı istihdamın toplam istihdam içindeki oranı olarak hesaplanmaktadır. Oranın büyüklüğü çalışma hayatının sosyal güvenceden uzaklığı hakkında bilgi verir.

$$Kayıtdışı\ İstihdam\ Oranı = \frac{Kayıtdışı\ İstihdam}{Toplam\ İstihdam} \times 100$$

Kayıtlı İşsiz: Çalışma yaşında ve gücünde olan, çalışmak isteyen, Kuruma başvurduğunda asgari ücret düzeyinde gelir getirici bir işi olmayan, Kurum tarafından henüz kendisine iş bulunamayan aktif kayıtlardaki kişilerdir. Kayıtlı işgücünden, daha iyi şartlarda iş arayanlar, emeklilerden iş arayanlar ve belli bir iş yerinde çalışmak isteyenler çıkarıldığında geriye kalanlar kayıtlı işsiz sayılmaktadır. (İŞKUR)

Kayıtlı İşgücü: İş arayanlardan aktif kayıtlarda yer alanların tümüdür.

Kurumsal Olmayan Nüfus: Üniversite yurtları, yetiştirme yurtları (yetimhane), huzurevi, özel nitelikteki hastane, hapishane, kışla vb. yerlerde ikamet edenler dışında kalan nüfustur.

Kurumsal Olmayan Çalışma Çağındaki Nüfus: Kurumsal olmayan nüfus içerisindeki 15 ve daha yukarı yaştaki nüfustur.

Mesleklere Göre İstihdam: Meslek sınıflaması olarak kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü, Uluslararası Çalışma Örgütünün ISCO-88 Uluslararası Standart Meslek Sınıflandırma Sistemi esaslarına göre hazırlanan ve meslek sınıflandırma sistemi içinde yer alan meslek unvanlarını, özetlenmiş meslek tanımlarını ve meslek kodlarını kapsayan bir sözlüktür.

Meslek sınıflaması dört rakamlı kodlanmış olup 9 ana grup altında toplanmaktadır. Ana grupların altında 2 basamaklı alt gruplar, alt grupların altında 3 basamaklı meslek grupları ve meslek gruplarının da altında 4 basamaklı meslekler yer almaktadır. İŞKUR tarafından kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü (TMS) ISCO-08 ile uyumlu daha ayrıntılı bir sözlüktür. ISCO'da söz konusu olan meslek grubu iken TMS'de mesleklerin en ayrıntılı hali bulunmaktadır.

Bu gösterge özellikle farklı işgücü piyasalarında arz ve talep dengesizliklerin analizinde çok önemlidir. Karar vericiler ve politika yapıcıların ekonomik ve sosyal politikaların formüle edilmesinde ve işgücü, öğretim ve mesleki eğitimin planlanarak uygulanmasında, yürütülmesinde istihdamın mesleklere göre dağılımı önem arz etmektedir.

Net İstihdam Değişim Oranı: Beklenen istihdam artışından, beklenen istihdam azalışının çıkarılması ile elde edilen sayının mevcut çalışan sayısına bölünmesi ile elde edilen orandır.

Temininde Güçlük Çekilen Meslekler: İşverenler açık işlerini istedikleri becerilere sahip çalışanlarla doldurmadıkları takdirde, bu durumu temininde güçlük çekilen meslekler veya beceri eksiği açık işler olarak ifade ederler.

Yaş Bağımlılık Oranı : 0-14 ve 65 ve daha yukarı yaştaki nüfusun, 15-64 yaş grubundaki nüfusa oranın yüzde olarak ifadesidir.

$$\boldsymbol{Ya\text{ş}\ Ba\text{ğ}ml\text{ı}l\text{ı}k\ Oran\text{ı}} = \frac{0 - 14\ Ya\text{ş}\ N\text{ü}fus + 65\ Ya\text{ş}\ ve\ \text{üst}\text{ü}\ N\text{ü}fus}{15 - 64\ Ya\text{ş}\ N\text{ü}fus} \times 100$$

Yerel Birim: Coğrafi olarak tanımlanan bir yere yerleşmiş girişim veya onun bir parçasıdır.

Ekonomik faaliyet, coğrafi olarak tanımlanan bu yerde veya bu yerden tek ve aynı girişim için bir veya daha fazla kişinin çalışması halinde yürütülür.

Yetersiz İstihdam: Zamana bağlı eksik istihdam kapsamında yer almamak koşuluyla, referans haftasında istihdamda olan, son 4 hafta içinde mevcut işini değiştirmek için veya mevcut işine ek olarak bir iş aramış olan ve böyle bir iş bulduğu takdirde 2 hafta içinde çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

Zamana Bağlı Eksik İstihdam: Referans haftasında istihdamda olan, esas işinde ve diğer işinde/işlerinde toplam olarak 40 saatten daha az süre çalışmış olup, daha fazla süre çalışmak istediğini belirten ve mümkün olduğu taktirde daha fazla çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.